

Rucasi Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na Rucasi te te ãma ĩrob'ui'éérézé Ībaihã wasu'uzé

Ã Ībaihã na rob'ui'ééré'wa nhisi hã Rucasi na ĩsisi hã. Duré Atusi na rob'ui'ééré'wa, ta hã. Ta hã aré dawedé'wa (Corosu. 4.14). Zezusihi wasu'u na rob'ui'ééré'wa hãiba amo norĩ hã ta norĩ hã zudezu, Mateusi, duré Marcusi hã, duré Zuwã. Rucasihi si zudezu õ di. Duré Tezopiru hã ĩsiré zudezu'õ ma, ma tã ã Ībaihã na rob'ui'ééré hã tãma tisõ, Rucasi hã.

Tawamhã Rucasi hã ma tã Zezusihi wasu'u na rob'ui'ééré, ĩwaptã'ázém hawi sada 're ĩromhãimana mono zém na hã, hãwa u apã ĩmorĩzéb u hã. Ma tã duré wama ãma rowasu'u za'etẽ za'ra, Zezusihi nhimirowahutuzém na hã. Ma tã duré wama wasu'u za'ra, Zezusi hã ti'ai ãma wasine za'ra ĩpoto na hã. Ma tã duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hã a'uwẽ mono bâ te te 're da'anho'reptui mono da, wei ĩmorĩ na hã, duré zudezu norĩ tẽmep si we ĩmorĩ õ na hã. Taha wa, ma tã Zezusi hã dama siwaihu'u, ti'ai ãma dasiré ĩpoto na hã.

Duré Rucasihi nhimi'ui'ééré zarina, wa za waihu'u za'ra ni, Zezusi hã ĩhãzé ré norĩ ãma 're ĩpẽ'ézé mono zém na hã, duré ĩsimarĩ'õ norĩ ãma hã, duré da te dasiwi 're ĩwẽ'õ za'ra mono norĩ ãma, duré samaritanu norĩ ãma, duré wasété na 're ĩnomro mono norĩ ãma.

1-4 Tezopiru, asawi di. Āhãna wa za aima rob'ui'ééré, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'u na, sena na waihu'u da. Ni'wam norĩ hã ma tã

Zezusihi wasu'u na te te 're dapo're pu'u na'rata za'ra, titōmo na te te ãma 're ãmadâ'â za'ra mono norĩ hã. Ta norĩ hã ma tô ãwasu'u na'rata hawi wama rowasu'u za'ra. Tawamhã ãsimirowasu'u zarina, ma tô ãwasu'u na ãma rob'ui'ééré za'ra ni, da'ahã na. Taha wa, wa hã wa duré ãsima wẽ, te ãma aima rob'ui'ééré da. ãwasu'u na'rata hawi, wa tô rosa'rata pese, te waihu'u pese da. Ni'wam norĩ hã ma tô ãwasu'u hã aima wasu'u za'ra. Taha wa, wa tô ãsima wẽ, upsãtã pese na te aima rowasu'u da, rob'ui'ééré na, Zezusihi wasu'u hã sena na waihu'u da.

Zuwã Batitaha potozé wasu'u

⁵ Erodi hã zudezu norĩ nhipiti'ai 're, apito na 're hãimana mono ré hã, aibã hã te 're hãimana, Zacaria na ãsisi hã. Zacaria hã sasedoti, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa. Abizaha nhihudu norĩ me, te te tãma 're romhuri za'ra. ãmro nhisi hã, Izabé na ãsisi hã. Izabéhé hi'rada hã, Arã na ãsisi hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa, Arã hã.

⁶ Zacaria norĩ hã ma tô 're hãimana wẽ zahuré. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti te te 're ãmadâ'â pese zahuré. Taha wa, tãma wẽ zahuré di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma.

⁷ Tane nheré, 'ra zahuré õ di. Izabé hã 'ra waihu'u õ wa, ma tô 'ra ãna si'ãhi zahuré.

⁸ Tawamhã nimahã bãtã na ma tô Zacaria hã tinhimiromhuri hã 'manha, sasedoti te te 're ãmanharĩ za'ra mono hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb 'remhã. Taha te hã bãtã wa, ma tô romhuri 'manha.

⁹ ãsiré norĩ hã ma tô tãma pisutu za'ra, 'ri para u sébré da, te te tãma romhuri da. Taha wa, 'ri para

u, ma tô oto âzé Zacaria hã, wedewati ĩsadaze hã wedeza ne na te te tãma zata da.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhã te te tãma zata ré, te ai'ubumro ni rowi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, mreme zusi da. Āne ré, hãiwa hawimhã uburé Danhib'apito ma romhuri'wa hã ma tô tãma sihâi'ré. Wedeza nhimire niwĩ te za, ĩsô're uwaibaba, ro'o ré, wedewati ĩsadaze hã.

¹² Tawamhã te te sãmri wamhã, ma tãma pẽ'ẽwara, Zacaria hã. Te te rosa'rata waihu'u õ di.

¹³ Tawamhã te tãma tinha:

— Zacaria, aipahi tō. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô aimreme hã wapa, tiwi ĩrowaptẽrẽzém na hã. Aimro te za oto ti'ra. Waptã'ã wapsi, ai'ra te za ĩsisi, Zuwã na.

¹⁴ Ai'ra hã aima waptã'ã aba wapsi, aima rowẽ wa'aba di za. Da'ahã norĩ ma zama, rowẽ za'ra di za.

¹⁵⁻¹⁶ Prédu wapsi, ĩsimiroti hã pire di za. Taha wa, te za ĩsimiroti pire na waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Uwa 'rã wa'u ĩsé hã te te 're hãsi mono õ di za. Duré âzé hã te te 're hãsi mono õ di za. Waptã'ã hawim haré, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani ré 're mo. Taha si, te za te te 're wapari pese. Taha wa, te za tisiré Izarazéhé nhihudu norĩ hã te te 're apawapto tinhimiroti na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti si, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da oto.

¹⁷ 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te za 're mo. Wahi'rada Eriasihi ne, te za 're mo, mreme pire na, duré waihu'u pese na. Tawamhã ai'ra nhimiroti zarina, te za damama norĩ hã ti'ra norĩ hã te te 're sawi pese za'ra. Duré dapo're õ wamhã, te za apâ 're dasipizari za'ra, 're ĩdanomro

wě mono zarina, oto 're danomro mono da. ãne wamhã, te za danhimiza'rese sô 're danhimipari za'ra, Danhib'apito zô. — ãne ma tô ãwana ré ãma tãma rowasu'u, Zacariaha ma, hãiwa hawi romhuri'wa hã.

¹⁸ Tawamhã Zacaria asa ma tô sadanha, romhuri'wa hã:

— E niha wa za asaze, tane na hã. Wa hã ãhi uptabire oto. Duré ãmro zama, ãhi uptabire. — ãne hãiwa hawi romhuri'wai ma, te tinha.

¹⁹ Tawamhã te duré asa tãma tinha:

— Wa hã Dabrizé, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa. Ta hã ma tô we ãzatô, rowasu'u wẽ hã te aima wasu'u da.

²⁰ Tazahã, ãnhimirowasu'u na ãzazei ô di, sena na. Taha wa, te za aima rob'manha 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, aimreme ô na, ai'ra waptã'ãzéb u. Ai'ra waptã'ã wapsi, te za apã aima tisô, aimreme hã. — ãne ma tô tãma rowasu'u, Dabrizé hã.

²¹ Zahadu te rowi sô mapari za'ra ni, Zacariaha zô. Sô danhimipari za'ra wamhã, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, sô ãrowaptã'ãzém na hã, 'ri para.

²² Tawamhã Zacaria hã ma tô oto datême watobro, rob u. Datême watobro wamhã, mreme waihu'u ô di. Taha wa, te dasima nharĩ za'ra ni:

— Marĩ hã ma tô sô'awi sabu Zacaria hã, danhotô 'rowi, da te 're ãrosawẽrẽ za'ra mono ne hã. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni. Tawamhã, mreme waihu'u ô wa, ma tô tinhiptômo na si dama rowasu'u.

²³ Tawamhã Zacaria, te te romhuri pari, te apã mo, ãma 're ãdawata za'ra mono zém hawi, tinhorõwa u.

²⁴ Syry na ãma ronomro wi, ma tô tiwasã, Izabé hã. Tawamhã a'amo ãmrotõ na ãma ãsi'utõrĩzém na hã watobro õ di, tinhorõwa hawimhã.

²⁵ Tawamhã te sima tinha:

— ãhãna ma tô Wanhib'apito hã ãpawapto. Da te oto ãma 're nharĩ za'ra mono õ di za, ã'ra õ na hã. — ãne te tinha, Izabé hã.

ZeZusi za ãwaptã'ãzém na, Dabrizé te te ãwaih'u'uzé wasu'u, Marizaha ma

²⁶⁻²⁷ Tawamhã a'amo ãmropã hã Izabéhé ãma oto si'utõrĩ wamhã, ãwasã na hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma we duré satõ ti'ai u, Dabrizé hã, hãiwa ãma tãma ãromhuri'wa hã. Nazaré u, ma we satõ, pi'õ ubuni ma, te te sadawa wasu'u da. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Nazaré hã. Pi'õ nhisi hã, Mariza na ãsisi hã. Ta hã, azarudu. Niwapsi, Zuzéhé me te za sina timro zahuré, apito Dawihi nhihudu me.

²⁸ Tawamhã ma tô we ãtẽme wi, Marizaha u, hãiwa ãma romhuri'wa hã. ãtẽme wisi wamhã, te tãma tinha:

— Mariza, rowẽ na 're ãhãimana mono. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tô aiwẽsã, Wanhib'apito hã. Taha wa, te za aima tinhopru, ãwẽ uptabi na. — ãne te tãma rowasu'u, Marizaha ma.

²⁹ Tane nherẽ, Mariza hã te te waih'u'u õ di, ãsimirowasu'u hã. Taha wa, tipẽ'ẽ na, te sima tinha:

— E niha bâ, te õne ãma tinha. — ãne te sima tinha.

³⁰ Tawamhã te duré tãma tinha, hãiwa hawi romhuri'wa hã:

— Mariza, aipahi tõ. 'Re aimorĩ wẽ na, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã aiwẽsã.

³¹ Taha wa, te za aiwasã. Ai'ra te za aibã na aima podo. Ai'ra hã poto wapsi, Zezusi na te za ãsisi.

³² Ai'ra hã prédu wapsi, dama pire na te za 're mo. 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra na ãsisi hã za, danhipai u ãpire uptabi 'ra na. Ta hã uburé Danhib'apito uptabi hã te za ti'ra ma pisutu, tihirata ne, si'apito da, Dawihi ne.

³³ Danhib'apito 're morĩ wa, Zacoho nhihudu sidãpãsi, te za ãsib'apito 're sãmra. Õne u'ãsi. Te za ãma 're sib'a'uwẽ u'ãsi za'ra. — ãne te Marizaha ma rowasu'u, hãiwa hawi romhuri'wa hã.

³⁴ Tawamhã asa te tãma tinha, Mariza hã:
— E niha wa za ã'ra, aibã te sa'rese õ nherẽ. — ãne te tãma tinha.

³⁵ Tawamhã asa te tãma tinha:
— 'Re ãhãimana u'ãsi mono, te za we aipawapto, tiwaihu'u pese na aiwasã da, ai'ra da. Taha da, te za Tipẽ'ẽzani hã we atẽme satõ. Taha wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra na, te za ai'ra hã da te 're sisi za'ra. — ãne te Marizaha ma rowasu'u.

³⁶ Te duré tãma tinha:
— Ana wapté hã wa za duré aima wasu'u, Izabé hã. Si'ĩhi uptabi nherẽ, ma tô tiwasã. 'Ra waihu'u õ na, ma tô da te 're wasu'u za'ra. Tazahã, wasã ré sãmra ré hã, 6 na ma tô oto ãma ai'utõ, a'amo hã.

³⁷ Uburé marĩ hã tãma waihu'u pese di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma. Taha wa, ma tô tiwasã. — ãne ma tô tãma rowasu'u.

³⁸ Tawamhã Mariza te asa tãma tinha:
— Wa hã, Wanhìb'apito ma, romhuri'wa. Ta hã te te ãma pisutu wa, wa tô ãsima wẽ, ãmreme hã. — ãne Mariza te tãma tinha.

Tawamhã te te tãma rowasu'u pari, ma tô mo apã hãiwa u, romhuri'wa hã.

Mariza ĩmorĩzé wasu'u, Izabéhé u

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã bândâ umro na ãma si'utõrĩ pari, ma tô Mariza hã sima robza'ra pese, tina waptéb u morĩ da, Izabéhé u. Tawamhã Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, te ĩtême mo si'aba're na, 'ri ahâ u, sa'a u. Tawamhã ma tô oto wi, Zacariaha nhorõwa u. 'Ri para u sébré wamhã, ma tô tina wapté hã sawi.

⁴¹ Tawamhã Izabé hã Mariza te te ĩsawizém na te te wapari wamhã, ma tô ĩwasã hã 're rési, ĩdi'i 'remhã. Tawamhã ma tô ti'ra wapté ma rowasu'u, Izabé hã.

⁴² 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani te te tãma ĩwaihu'uzéb zarina, rowê te, te mreme 'rãihâ na tãma rowasu'u, âne:

— A hã pi'õ norĩ nhipai u, ma tô aima tinhopru, ĩwê uptabi na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Ai'ra ma zama, te za tinhopru, ĩwê uptabi na, ai'uté norĩ nhipai u.

⁴³ Duré a hã Wanhib'apito na te za 're aimo. Taha wa, ĩma aipire di. Tane nherê, asisawi õ di, we ĩtême aimorĩ tõ da. Taha wa, ĩma rowê di.

⁴⁴ Aimreme na ĩzawi wi, ma tô ĩ'ra hã 're rési, ĩdi'i 'remhã, rowê te.

⁴⁵ A hã aima rowê di. E tihai wa. Wanhib'apito hã te te aima ĩnharizém na ãma sazei wa, sena na. Taha wa, aima rowê di. — Âne te ti'ra wapté ma tinha, Izabé hã.

Mariza, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma ĩwatazé wasu'u

⁴⁶ Tawamhã Mariza te tinha:

⁴⁷⁻⁴⁹ — Wanhib'apito ãma, wa za 're ĩwata u'âsi. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩnho'reptui'wa, te 're mo. Tãma ĩwapure nherê, ma tô ĩ'ãma

rosa'rata. Taha wa, ĩpē'ē na, wa 're ĩto. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwaihu'u pe hã, ĩwē uptabi hã ĩwē na ma tô ĩma 'manha. Taha wa, ĩwē na te te ĩma ĩ'manharĩ wē na, te za dasima da te 're ĩwasu'u u'âsi.

50 ĩmreme, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, te za da'ãma 're pē'ēzé u'âsi. Ōne u'âsi.

51 Tiwaihu'u pese na 'râwi sina 're ĩwata za'ra mono norĩ hã te za te te wama 're awano'õ.

52 Apito norĩ hã te za roti hawi te te 're azani, wapure na oto 're nomro mono da. Tipire na sina 're ĩwata za'ra mono õ norĩ si te za te te 're apisutu, pire na oto 're nomro mono da.

53 Mra, da te 're sépata za'ra mono wamhã, sa'ētē na te za dama 're sōpru. ĩsibrob ahã norĩ hã te za sisiti te te 're azatõrĩ, ubana oto 're nomro mono da.

54-55 Duréhã wahi'rata norĩ ma, ma tô ropisutu, ĩsihudu sidâpâsi te te 're apawapto mono da. Taha wa, ma tô wa norĩ hã Izarazéhé nhihudu norĩ hã te te 're wa'apawapto, wa te tãma 're ĩromhuri za'ra mono hã. Simizawi pese wa, ma tô Abra'ãhã ãma 're pē'ēzé u'âsi. Tiwi simani õ di. Duré ĩsihudu sidâpâsi, ma tô ãma 're pē'ēzé u'âsi za'ra. Tiwi simani za'ra õ di.

Ãne 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, Mariza hã.

56 Tawamhã Izabéhé 'rata sãmra ré, ma tô a'amo hã si'ubdatõ ãma ai'utõ. Taha pari, te apã mo Mariza hã, tinhorõwa u.

Zuwã Batitaha waptã'ãzé wasu'u

⁵⁷ Tawamhã Izabéhé ãma ã'ra hã ãsépu'uzé hã ma tô bâdâ hã ãwa waptãrã. Tawamhã ma tô tâma podo, 'watébrémi na.

⁵⁸ Poto wamhã, ã'rata 're ãsõrõwa za'ra mono norĩ hã ma tô ãwasu'u hã wapari za'ra. ãsisãnowã norĩ zama, ma tô ãwasu'u hã wapari za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tiwẽ hã te te tâma ãsõmri na hã. Taha wa, te uburé ãsãbãdã 're to za'ra.

⁵⁹ Tawamhã bâdâ hã ãwaptã'ãzém na hã, 7 na ma tô ãma ai'utõ. Taha wa, awẽm na ma oto sihãiwata nhizãri ni. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ 're morĩ da, ãpibui pese zéb da, ma sihãiwata nhizãri ni. Tawamhã ãmama nhisi na, te aré sisi za'ra ai'uté hã, Zacaria na, ãsisãnowã norĩ hã.

⁶⁰ Tazahã, ãna hã te tâma nharĩ za'ra:

— Maze di. Zuwã na, te za tinhisi. — ãne te tâma nharĩ za'ra.

⁶¹ Tawamhã asa te tâma nharĩ za'ra:

— E mahãta ãmama sisãnowã, ãma ãsisizéb da hã. E Zuwã na, ma tô ti'manhisi. Mare di. ãmama sisãnowã hã ãma 'manhisi õ di, Zuwã na. — ãne te ãna ma nharĩ za'ra ni.

⁶² Tawamhã Zacaria te sadanharĩ za'ra, ã'ra nhisi na.

⁶³ Tawamhã tinhiptõmo na, ma tô dama tinha, ãbaihã te te tâma ãri za'ra da, ti'ra nhisi na te te rob'ui'ééré da. Tawamhã wedepo'ore hã ma tô tâma ãri ni, ãsryre hã. Tawamhã ãne ma tô rob'ui'ééré: “Zuwã na ãsisi hã za.” ãne ma tô tâma waihu'u za'ra. Tawamhã ãsisãnowã norĩ hã te ãma titob'uzu za'ra, tinhisi na te te sisi õ wa.

⁶⁴ Tawamhã ti'ra nhisi na te te rob'ui'ééré pari, ma oto mreme watobro apã, Zacaria hã. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, sõpru wa.

⁶⁵ Tawamhã 'ri 'rata 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã ãwasu'u te te wapari za'ra wamhã, ma tô tãma tipahi za'ra, õne hã tãma sa'rese za'ra õ wa. Tawamhã sa'a ãma, ma tô ãwasu'u wapari za'ra ni, daro mono bã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma.

⁶⁶ Tawamhã, da te wapari za'ra wamhã, ãwasu'u hã wẽ wa, te ãma rosa'rata u'ãsi za'ra ni. Te duré ãma tasisadanharĩ za'ra ni:

— Prẽdu wamhã, e marĩ na te za 're hãimana, 'watébrẽmi hã. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni, ãwẽ na te te sada 'manharĩ wa, Zuwãhã zada, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

Zacaria, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma ãwatazé wasu'u

⁶⁷ Tawamhã Zacaria hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani nhimipawaptom na, ma tô mre, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na, ãne:

⁶⁸ — 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã wẽ di, Wanhib'apito hã. Wẽ wa, wa za ãma 're wawata u'ãsi za'ra. Wa norĩ hã Izarazéhé nhihudu, te za we oto wapawaptob za'ra, wanhitob'ru nhimiwada'uri hã wama wapu za'ra da, rowẽ na 're wasi'ubumroi mono da.

⁶⁹ Ma tô we oto watẽme satõ ãwaihu'u pe hã, Wanho'reptui'wa da hã, apito Dawihi nhihudu hã. Tãma ãromhuri'wa, Dawi hã.

⁷⁰ ãne duréhã, ma tô romhã ré rowa'õtõ za'ra dama, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, te te sima ãpisutu za'ra norĩ hã. Wẽ uptabi za'ra di.

⁷¹ Wazawi'õ'wa norĩ wi, ma tô wama ãma ropisutu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, te te 're wa'anho'reptui mono da, wawẽ'õ'wa norĩ, te te 're wawada'uri tõ za'ra mono da.

⁷² Te za tô te te dama 're ab'manharĩ wẽ u'âsi, wahi'rata norĩ ma, te te ãropisutuzéb uwaibaba. Tô sena te te tãma ãropisutuzé hã, te za te te ãma 're a'uwaimrami u'âsi. Tiwi simani ô di za.

⁷³⁻⁷⁵ Duréhã ma tô Abra'ãhã ma tinha, tô sena ãsihudu te te 're wa'apawapto mono da, wawẽ'õ'wa norĩ wi, te te 're wa'anho'reptui mono da, wapahi ãna, wa te tãma 're romhuri za'ra mono da, duré ti'ai ãma ré, ãsõ'a 're wanomro mono da, wawẽ uptabi na.

Ãne Zacaria hã ma tô dama tinha.

⁷⁶ Te duré tinha, ti'ra ma:

— 'Re ãhãimana u'âsi mono hã, danhipai u ãpire uptabi. A hã ãsadawa wasu'u'wa, te za 're aimo. ãsadawa wasu'u'wa na, te za aiwaihu'u za'ra ni. Datẽme te za 're aimo, Wanhíb'apito wana, asimiroti na 're da'apawapto mono da, Wanhíb'apito zô danhimipari sina 're danomro wẽ mono da.

⁷⁷ Datẽme 're aimorĩ wanhã, te za 're ãda'apo're pu'u mo, ãne: “'Re ãhãimana u'âsi mono hã te za te te aima 're apari 'wa, marĩ hã 're ãmanharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã. Ãne te za te te 're asõ'reptu za'ra wa'wa.” Ãne te za 're ãda'apo're pu'u mo.

⁷⁸ Wahuré te tãma 're hãimana, ãpẽ'ẽzézé hã, duré ãsimizawi pese zé hã. Ãne 'Re ãhãimana u'âsi mono hã, Wanhíb'apito hã. Taha wa, te za oto te te 're wa'anho'reptu, rowẽ na 're wanomro mono da. Bãdã 'rãi wato-bro wanhã, tâibã oto robra hã. Tawanhã dama 're rowẽ za'ra mono di za. Tane,

Wanho'reptui'wa hã te te wama 're apari mono wamhã, marĩ, wa te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, taha wa, wama 're rowẽ za'ra mono di za.

79 Tawamhã ab're pipa te, robzei'õ u'ãsi, 're wanomro mono õ di za. Te za oto te te 're wa'anhimroi wẽ, rowẽ na 're ãwanomro mono zém na.

Ãne Zacaria hã te ti'ra ma rowasu'u.

80 Tawamhã 'watébrémi hã ma tô tiprédu. Ìhãiba hã siptete di, prédu wamhã. Tiwasété wi siptete wamhã, 're morĩ wẽ di. A'ubuni wi, te oto 're sãmra. Bãdã ãwa waptã'ã wapsi, te za datẽme 're mo, te te dama 're sadawa wasu'u mono da, Izarazéhé nhihudu norĩ ma.

2

Zezihi waptã'ãzé wasu'u

Mateusi 1.18-25

1-2 Tawamhã Zuwã hã waptã'ã wamhã, ma tô Roma ãma danhib'apito Adusitu hã dama ti'ru, uburé danhisi na, da te daza'rata za'ra da. Dahãiba te te waihu'u da, ma tô dama ti'ru, daza'ratazé hã. Daza'rui mono bã danhib'apito uptabi, apito Adusitu hã. Tawamhã ma tô dahãiba za'rata na sãna'rata za'ra ni, Sirenizu hã, ãsadawa para te te dama 're roti mono ré, Siriza na ti'a nhisi ãma.

3 Taha wa, dahi'rata za'ru u, ma tô 're danomro daro mono bã, danhisi na da te 're daza'rata za'ra mono da.

4 Taha wa, Zuzé hã te mo, tihi'rata za'ru u. Apito Dawi hã ãhi'rata wa, tihi'rata za'ru u te mo, Berẽ u. Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Berẽ hã. Nazaré hawi te mo, Berẽ u. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Nazaré hã.

⁵ Timro me, te tineb zahuré Marizaha me, ĩsisi na, da te dame rob'ui'ééré zahuré da. Wasã ré, te saprõ.

⁶⁻⁷ Tawamhã Berẽ u, ma tô aimasisi zahuré. Berẽ ãma simasisi ré, ma tô ĩwasã hã ãma sépu, te te ãma ĩrosõwada 'rada hã. Tawamhã ma tô tãma waptãrã, aibã 'rare hã. Waptã'ã wamhã, zazahã pa na ma tô ubu, ĩna hã. Te te ubu pari, ma tô tihi, nomro da, danhimizama hã 're ĩsaihuri mono zéb 're, wede're wa. 'Re ĩdanhimi'wara mono zéb ãma hã, 'ri 're baba hã tãma 'maihãimana zahuré õ wa, ma tame tihi.

Pone'ërebã 'madã'ã'wa norĩ ma, romhuri'wa te te ĩrowasu'uzé wasu'u

⁸ Tamemhã pone'ërebã 'madã'ã'wa norĩ hã ma tô mara bãre asimro, Berẽ 'rata. Tinhimizama te 'madã'ã za'ra a'ubuni wi, rom na.

⁹ Tawamhã tinhimizama te te 'madã'ã za'ra ré, misi, ma tãma sihã'i'ré za'ra, hãiwa hawimhã uburé Danhib'apito ma romhuri'wa hã. Tawamhã aibã norĩ 'rata, rowa'a ma tô tãma rowa'a za'ra. Rowa'a sa'ëtê di, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hawimhã. Tawamhã, ĩsisiwi rowa'a za'ra wamhã, ma tô tãma tipahi za'ra.

¹⁰ Tawamhã hãiwa hawi romhuri'wa, te tãma nharĩ za'ra:

– Aipahi za'ra wa'aba tõ. Wa hã wa wei mo, rowasu'uwẽ hã te aima wasu'u za'ra wa'aba da. Rowasu'uwẽ hã da te wapari za'ra wamhã, dama 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.

¹¹ ã bãtã na ma tô waptãrã Berẽ ãma, danho'reptui'wa da hã, Dawihi za'rui ãma. Ta hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisudu, Danho'reptui'wa da, uburé Danhib'apito da hã.

12 Īwaptã'ãzé hã tô sena na waihu'u za'ra wa'aba da, te za ai'uté hã ĩsabu za'ra wa'wa. Wede're wa, te nomro, zazahâ pa na, ubu ré. — Āne te tãma rowasu'u za'ra, hãiwa hawi romhuri'wa hã.

13 Tawamhã awa'awi ma tô tãma sihâi'ré za'ra romhuri'wa norĩ hã, ahâ uptabi na, hãiwa hawimhã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te tiwata za'ra, ãne:

14 — 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sôprub di, hãiwa ãma 're ĩsãmra mono hã. Ma tô sima dawê, ĩwê hã te te dama 're anhomri mono da, rowê na 're danomro mono da oto, ti'ai ãma hã. — Āne te tinho're na ãma tiwata za'ra.

15 Tawamhã romhuri'wa norĩ hã hãiwa u apã si'aba'rúi wamhã, pone'ërebã 'madã'ã'wa norĩ hã ma tô sima nharĩ za'ra:

— Oto wasi'aba'rúi wa'aba Berê u, Wanhib'apito, marĩ te te wama ĩwaihu'u za'ra hã wa te sabu za'ra da. — Āne te si'ru za'ra.

16 Tawamhã si'aba'rúi na te oto ai'aba'rúi, Berê u. Tame ma tô sabu za'ra Mariza hã, Zuzéhé me. Ai'uté zama, ma duré sabu za'ra. Danhimizama sazé wa, wede're wa, te nomro.

17 Te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô Zuzé norĩ ma rowasu'u za'ra, hãiwa hawi romhuri'wa norĩ nhimirowasu'u na, ai'uté ãma hã.

18 Uburé da te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, pone'ërebã 'madã'ã'wa norĩ nhimirowasu'u na hã.

19 Mariza hã ĩsimirowasu'u na te te 're rosa'rata u'âsi, tipê'ê na.

20 Taha pari, te apã ai'aba'rúi, pone'ërebã 'madã'ã'wa norĩ hã. Morĩ sina, te ãma tiwata za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma, rowasu'u te te ĩwapari za'ra zém na, duré te te ĩ'madã'ã za'ra

zém na. Hâiwa hawi romhuri'wa nhimirowasu'u zarina, tô sena na te te waihu'u za'ra wa, ma tô tinho're na âma tiwata za'ra.

ZeZusi na, da te ĩsisizé wasu'u

²¹ Romhuri misi âma si'utõrĩ pari, ai'uté ĩwaptã'ázém na hã, ma tô oto sihâiwata nhizâri ni. Ma tô duré sisi zahuré ĩna norĩ hã, ZeZusi na. Ā hã ĩsisi hã waptã'ã õ ré, hâiwa hawi romhuri'wa te te tâma ĩwaihu'uzéb zarina, ma sisi zahuré.

²²⁻²⁴ Tawamhã bâdã ma tô oto ĩwa waptãrã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti te te âma uwaimrami zahuré da, Zuzé norĩ hã, Marizaha me. Te za âma uwaimrami zahuré, ti'ra na, duré pi'õ na. Āne Mozésihi nhimi'ui'ééré hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na: “Aibã 'rare, waptã'ã wamhã, te te âma ĩrosõwada 'rada hã te za ĩmama norĩ te te tâma 're sômri za'ra apã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma.” Āne ĩsimiroti hã. ĩsimiroti hãiba amo hã, âne: “Pi'õ hã 're 'ra za'ra mono wamhã, te za maparane naire hã te te tâma 're sômri za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Naire õ wamhã, te za maparane utu'ure te te tâma 're sômri za'ra, apã tâma 're hãiba wẽ za'ra mono da, pi'õ norĩ hã.” Āne ĩsimiroti hã. Taha wa, ĩsimiroti zarina, te oto Zuzé norĩ hã tineb zahuré ti'ra ré, Zeruzarẽ u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ti'ra te te sômri zahuré da, duré si te te tâma sômri zahuré da, da te tâma zata zahuré da.

Simi'ãhã wasu'u

²⁵ Tawamhã aibã hã te 're sãmra Zeruzarẽ âma, Simi'ã na ĩsisi hã. Wẽ na te 're mo, Simi'ã hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã te te 're 'madã'ã pese. Danho'reptui'wa zô, te 're simipari u'âsi, Izarazéhé nhihudu norĩ te te sõ'reptu za'ra da.

²⁶ 'Re ìhâimana u'âsi mono pê'êzani ré, te 're mo, Simi'ã hã. Ìpê'êzani hã ma tô tãma ropisutu, ãne: "Atâ'â õ ré, te za Danho'reptui'wa da hã Ìsabu, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te Ìpisudu hã." ãne ma tô Simi'ãhã ma waihu'u siro.

²⁷ Tawamhã te te tãma Ìwaihu'uzéb zarina, te oto mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb u, Simi'ã hã. Ìsa'u si, ma tô tizasi zahuré, Zuzé norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti te te ãma uwaimrami zahuré da.

²⁸ Tawamhã Simi'ã, ma tô tipa ti'ã Ì'ra hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma wata da. ãne te ãma tiwata:

²⁹ — ãhãna ma tô ãma Ìma Ì'uwaimra, aimreme hã. Taha wa, Ìto na, wa za a'ré.

³⁰ Wa hã Ìtõmo na, wa tô oto sabu, danho'reptui'wa da hã.

³¹ Uburé da'udâna zama Ìpisudu hã wa tô sabu.

³² Rob'u iwězé hã te te bádâdi uiwě wamhã, damorĩ wě di. Tane te za zudezu'õ norĩ ma, te te 're awaihu'u asimiroti hã, ãma 're nomro wě mono da. Wa norĩ ma, 're rowě za'ra mono di za, asib'a'uwě norĩ ma, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, Ìsabâdâ za da te dasima 're wawas'u wě u'âsi za'ra mono wa.

ãne te 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma tiwata, Simi'ã hã.

³³ Tawamhã Simi'ãhã mreme, 'watébrémi ãma te te wapari zahuré wamhã, ma tô ãma titob'uzu zahuré, Ìmama norĩ hã, Ìna me.

³⁴⁻³⁵ Tawamhã Simi'ã hã te tiwi rowaptē, 'Re ìhâimana u'âsi mono wi, te te 're pawaptob zahuré mono da. Marizaha ma, te duré tinha:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô ai'ra hã pisutu, watême wei morĩ da, Izarazé na warom nhisi u. Tawamhã, watême wei morĩ wa, te za da'ahâ na danho'reptuzé hã da te dasina 're waihu'u za'ra. Tane nherê, da'ahâ na danho'reptuzé hã da te dasina 're waihu'u za'ra mono õ di za. Danho'reptui'wa na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, te te pisutu nherê, niwapsi te za ai'ra hã dasiwi wê'õ ni, da'ahâ na. Tawamhã da te dasiwi wê'õ wamhã, dama waihu'u pese di za oto, danhimirosa'rata wasédé hã ai'ra ãma hã. Sib'ézé ì'wa pese na, da te 're danhihâri za'ra mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono õ di za. Tane ai'ra hã da te dasiwi wê'õ wamhã, aipê'ézé ahâ di za. — ãne te romhã ré Zezusihi na ma rowasu'u, Simi'ã hã.

ãna na, pi'õ nhisi wasu'u

36-38 Tawamhã pi'õ hã te 're hâimana, ãna na ìsisi hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, pi'õ hã. Ìmama nhisi hã, Panuwé na ìsisi hã. Ìhi'rata nhisi hã, Asé na ìsisi hã. Ma tô oto si'ìhi uptabi, ãna hã. Sahuré 're simasisi zahuré mono ré, ma tô ãma tiwahub zahuré, 7 na. Tawamhã ìmro, ma tô dârâ. Tiwi ìdâ'âzém na hã ma tô oto ãma tiwahub ahâ, 84 na. Pi'õ hã te 're sãmra u'âsi, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma, 'ri 'wawi wa'ra ãma. Rowa'a ré zama, te ãma 're wata, barana zama. Nimahã båtâ na si, te sai ãna 're sãmra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're mreme mono da. Tawamhã Simi'ã hã Marizaha ma, te te rowasu'u ré, ma tô ìtême tiwisi za'ra, ãna hã. Tawamhã ai'uté te te sabui wê te, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, sõpru wa. Tawamhã ma tô te te dama 're wasu'u, Danho'reptui'wa da hã, ai'uté

hã. Danho'reptui'wa zô, 're ãsimipari za'ra mono norĩ ma, ma tô te te 're rowasu'u za'ra. Ta norĩ hã te sô 're simipari za'ra, te te da'anho'reptu da, Zeruzarẽ ãma.

Nazaré u, apâ ãnebzé wasu'u

³⁹ Zuzé norĩ hã zahadu te aimasisi, Zeruzarẽ ãma. Tame simasisi ré, ma tô ãma uwaimrami zahuré, uburé 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Tawamhã te oto tineb zahuré apâ, tirob u. Darireza na danhipti'a nho'ômo nhisi u, te tineb zahuré apâ, Nazaré u. Tawamhã ma tô aimasisi zahuré apâ, tinhorõwa u.

⁴⁰ Tawamhã ma tô tiprédu, 'watébrémi hã. Hãiba nhiptete di oto. ãsimiroti hã wẽ uptabi di duré. 'Re ãhâimana u'âsi mono te te 're pawapto mono wa, wẽ uptabi di, ãsimiroti hã.

Zezi hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma, ãsãmrazé wasu'u

⁴¹ Wahup sidâpâsi, te Zezihi mama norĩ hã dame 're neb zahuré Zeruzarẽ u, dato hã da te 're ãmanharĩ za'ra mono zéb u hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono, Ezitu hawi te te ãdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hã.

⁴² Tawamhã 12 na Zezihi ãma wahu wamhã, te duré ãme timorĩ zahuré oto, dato i u hã.

⁴³ Tawamhã dasi'rã'õtõ pari, ãmama norĩ hã ma tô dame tipusi zahuré, tirob u apâ neb zahuré da. Tazahã, Zezi hã te zahadu nhamra, Zeruzarẽ ãma, timama norĩ za'u. ãsa'u ãsãmra zahuré zém na hã te te waihu'u zahuré õ di.

⁴⁴ Dame morĩ newa, te ãmama norĩ hã dame tineb zahuré apâ, tirob u, te te ãma rosa'rata zahuré ãna. Bâtâ bâ, te dame tineb zahuré. Tawamhã te

sô da'ab'madâ'â zahuré. Īsisānawã norĩ, te te sô ab'madâ'â zahuré. Īsiwadi norĩ zama, te duré sô ab'madâ'â zahuré. Tane nherẽ, ma tô sô amrami zahuré.

⁴⁵ Tawamhã, sô simrami zahuré wamhã, te apâ tineb zahuré, sô rĩĩ zahuré da.

⁴⁶ Tawamhã si'ubdatõ bâdã ãma ne wapsi, ma tô sôpētē zahuré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhorõwa ãma dame sãmra ré. Zudezu norĩ ma, rowahutu'wa norĩ me, te dame nhamra. Tame te Zezusi hã da'awapa, roti na. Te duré roti na da'azadanha, roti hã te te tãma waihu'u pese za'ra da.

⁴⁷ Zezusi hã roti te te waihu'u pese wa, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, ĩsimirowaihu'u na hã.

⁴⁸ Duré ĩmama norĩ hã te te 'madâ'â zahuré wamhã, ma duré ãma titob'uzu zahuré. Tawamhã ĩna te tãma tinha:

— Ī'ra, e tiha da, ma tô ãne hã wama ĩ'manha. Taré wa tô asô 're warĩĩ, aimama me, wapē'ēzé sina. — Āne te ĩna hã tãma tinha.

⁴⁹ Tawamhã te asa tãma nharĩ zahuré:

— E marĩ da, ma tô ĩzô 're airĩĩ aba mo. E ĩ'ãma rowaihu'u aba ãna, ĩmama nhorõwa ãma ĩnhãmra na hã.

⁵⁰ Tane nherẽ, te te waihu'u zahuré õ di, te te ĩnharĩzém na hã.

⁵¹ Tawamhã Zezusi te ĩme timorĩ zahuré apâ, Nazaré u. Tame timama norĩ mreme, te te 're wapari pese. ĩna hã ĩ'ra tãma ĩsiwasu'uzéb zahuré na, te te 're rosa'rata u'âsi, tipē'ē na.

⁵² Tawamhã ma tô oto tiprédu, Zezusi hã. ĩsimiroti hã wē uptabi di. Wē na 're morĩ wa, ma tô wēsã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ĩsiré zudezu norĩ hã ma tô duré wēsãmri za'ra.

3

*Zuwã Batita te te dama ãrotizé wasu'u
Mateusi 3.1-12; Marcusi 1.1-8; Zuwã 1.19-28*

¹ Tawamhã 15 na ma tô ãma tiwahu, Tiberizuhu ãma, danhib'apito na 're hâimana mono ré, Roma ãma. Ìsadawa para, te Põsi'u Piratu hã te te dama 're roti, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duré Erodi hã te te dama 're roti Ìsadawa para, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duré Erodihi no hã Piripi hã te te dama 're roti, Ìsadawa para, Itureza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, duré Taraconiti na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duré Risâniza hã te te dama 're roti, Ìsadawa para, Abireni na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma.

² Duré Anasi hã, Caipasih me, dama pire uptabi na te 're tineb zahuré, sasedoti na hã. Uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ ma, pire zahuré di. ãne wamhã, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã timreme hã Zuwãhã ma tisõ, a'ubuni u 're sãmra mono ré. Zacariaha 'ra, Zuwã hã. Ìsadawa para te te dama 're roti mono da, ma tô timreme hã tãma tisõ.

³ Taha wa, Zuwã hã te oto datême 're mo, Zodã pa 'rata, 're Ìsi'ubumroi mono norĩ u. Tawamhã, datême 're morĩ wamhã, ãne te te dama 're roti:

— Ma'ãpé, aiwasété wi aipizari za'ra wa'aba, 'Re ìhâimana u'âsi mono, marĩ 're ìmanharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã te te aima pari za'ra wa'aba da. Tawamhã â dawabzuri hã wa za te aima 're ab'manharĩ 'wa. — ãne ma tô te te dama 're roti, Zuwã Batita hã.

⁴ ãne wamhã, ma tô sina uwaimra romhã ré, Iza'iza te te dama ìrowasu'uzé hã. ãne, 'Re ìhâimana

u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, te te dama
ĩrowasu'uzém na rob'ui'ééré hã:

“Ni'wa hã te za te te dama 're rob'mahârâ, a'ubuni
wi:

Bâdâdi hã asiwi ropese aba, Wanhib'apito zô.

Ĩmana 'rãmi bâdâdi hã sô sa'ra wa'aba, awa'awi da.

⁵ Sa'a wa'wa, rob'rehâ hã te za asiwi ĩsito wa'wa,
aiwab da. Sa'a zama, te za asiwi ĩhâpâ
'wa. Bâdâdi nhi'oto wamhã, ĩmana 'rãmi te za
asiwi ĩhiri 'wa, awa'awi da. Roptâi wamhã,
te za asiwi ĩromhâpâ 'wa, aiwab da.

⁶ Tawamhã, watême wei wisi wamhã, te za aihĩni
sabu za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te
ĩpisudu hã, Danho'reptui'wa da. Āne te za
ni'wa hã te te dama 're roti, a'ubuni wi.”

Āne romhã ré, ma tô ãma rob'ui'ééré, Iza'iza hã.

⁷ Tawamhã da'ahâ na ma tô Zuwãhã u 're dasi-
hutu, â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ
mono da. Tawamhã â dawabzuri hã te te dama 're
ab'manharĩ mono ô ré, te ãne te te dama 're anharĩ:

— A norĩ wa'wa hã wahi ne, te 're anomro aba
mo. E 'wa simiroti zarina, te we ĩtême ai'aba'rêi
wa'wa bété, taré â dawabzuri hã 'manharĩ za'ra
wa'aba wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzé wi,
asisô'reptu za'ra wa'aba da bâ, aiwasédé hã rême
za'ra wa'aba ô nherê.

⁸ Sena na aiwasédé hã ĩrême za'ra wa'aba zém
na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, te
za oto 're anomro wê wa'aba mo. Duré Abra'ãhã
nhihudu wê te, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba
mono ô di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're
ĩ'aihã za'ra wa'aba mono ô na hã. 'Re ĩhâimana u'âsi
mono ma, waihu'u pese di, ã êtê norĩ ma, te te
nharĩ da, tãma si'a'uwê za'ra da, Abra'ãhã nhihudu
oto 're nomro mono da oto, êne hã.

9 Hâtâra hã ma tô ni'wa hã sarõtõ oto, wede te te ãma sari nhihâri da. Uburé wede hã 're ãrãi pese za'ra mono õ hã te za te te ãma 're anhihâri. Tawamhã unhamã u te za te te 're anhamra. — ãne te dama ãma simiré'é Zuwã hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihâzém na hã.

10 Tawamhã ãsimirowasu'u hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, te sadanharĩ za'ra ni, ãne:

— E marĩ, wa za 'manharĩ za'ra ni, ãwẽ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te wama rob'manharĩ za'ra tõ da hã. — ãne te sadanharĩ za'ra ni.

11 Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo. Ni'wa hã, ti'uza ãsõ'utu'u hã maparane wamhã, te za tihãiba amoi ma misi tisõ, uza õ wa. Duré ni'wa hã, tisa hã te za tihãiba amoi ma tisõ, sai õ wa. — ãne te tãma roti za'ra.

12 Tawamhã danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã ma ãtẽme aihutu, â dawabzuri te te tãma 'manharĩ za'ra da. Tawamhã ãtẽme sihutu wamhã, te siwi 'mahã:

— Rowahutu'wa, wa norĩ hã bété e marĩ, wa za 'manharĩ za'ra ni ãwẽ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te wama rob'manharĩ za'ra tõ da hã. — ãne te sadanharĩ za'ra.

13 Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— ã'uwaibaba si, te za dawĩ 're ãwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, rob'uiprazé hã. ãma dawĩ 're pararé za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zuwã hã.

14 Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã te duré siwi 'mahã:

— Wa norĩ hã bété, e marĩ, wa za 'manharĩ za'ra ni, ãwẽ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te wama

rob'manharĩ za'ra tõ da hã. — ãne te sadanharĩ za'ra.

Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Asiptete na, rob'uiprazé hã dawĩ 're waibu za'ra wa'aba mono õ di za. Duré asadawa nhipese na, rob'uiprazé hã dawĩ 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aipawa'âbâ 'wa hã 're ĩwaibui aba mono na hã asima âma 're rowẽ pese za'ra wa'aba mono. — ãne ma tõ tãma waihu'u za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma.

¹⁵ Tawamhã, Zuwã hã ma tõ te te dama 're rowasu'u, Danho'reptui'wa, za we ĩmorĩ na hã. Tawamhã te dasima nharĩ za'ra ni, ãne:

— Áté wanho'reptui'wa da hã romhutu na, te za wei mo. Áté Zuwã hã, wanho'reptui'wa. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

¹⁶ Tazahã, ãne ma tõ dama tinha, Zuwã hã:

— Wa hã wa tõ â na si â dawabzuri hã te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa. Ĩza'u si te za ĩma ĩpire uptabi hã wei wi. ĩma pire wa, ĩpara'uza wasisizé, te tãma wasihu waihu'u õ di za. ĩma ĩpire hã wei morĩ wapsi, te za Tipẽ'ẽzani hã te te aima 're anhomri 'wa, unhama ro'o ne hã.

¹⁷ Wei morĩ wapsi, te za da'ãma aipo'o. Buru nho, da te 're upõrĩ za'ra mono parimhã, te za da te 're sa'wari za'ra, ĩsa'warizéb 're. Tawamhã ĩtomhã te za da te ãma ro'o za'ra. ĩro hã sa'êtẽ nherẽ, da te wĩrĩ waihu'u õ di za. Tane, ĩma ĩpire hã wei morĩ wapsi, te za da'ãma aipo'o, tridu upõrĩ za'wari ne, ĩtomhã za'wari ne. — ãne ma tõ Zuwã Batita hã dama rowasu'u.

¹⁸ ĩwasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u, Zuwã Batita hã. Tawamhã marĩ na hã ĩsimirowasu'u hã

ahâ di, 're danomro wẽ mono da, te te dama 're roti mono ré hã.

¹⁹ Tawamhã apito Erodihi ma, te duré tinha, wasété na 're morĩ wa. Tinoi mro, ma tô ti'â, Erodi hã. Ĩnoi mro nhisi hã, Ero diza na. Ma tô duré tiwasédé hã te te 're ab'manharĩ. Taha wa, te tãma tinha, Zuwã hã.

²⁰ Taha wa, Erodi hã ma tô Zuwã hã dama ti'ru, dazazéb 're, da te sêrẽ da. Āne wamhã, ma tô ĩsipai u tiwasédé hã 'manha, Erodi hã.

*Ze zusi hã, â dawabzuri te te ĩ'manharĩzé wasu'u
Mateusi 3.13-17; Marcusi 1.9-11*

²¹⁻²² Tawamhã dazazéb 're, zahadu da te sêrẽ ô ré, te â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ, Zuwã hã. Te te dama ab'manharĩ parimhã, Ze zusihi ma zama, ma 'manha. Tawamhã Ze zusi hã te mre, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Mreme ré, hãiwa ma we si'ridawa, ĩsisi nho'ômoi baba. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'êzani hã ma we ĩtẽme wi, utu'u ne. Hãiwa hawi, te we tãma tinha, ãne:

— A hã ĩ'ra. ĩma asawi uptabi di. Aima ĩto za'êtẽ uptabi di. — Āne te we tãma tinha, ĩmama hã.

*Ze zusihi hi'rata norĩ wasu'u
Mateusi 1.1-17*

²³ Ze zusi hã 30 na ãma ĩwahub ãma, ma tô romhuri na sãna'rata, Timama zadawa wasu'u na hã. Zuzéhé 'ra newa, ma tô ĩ'ra na, da te 're sisi za'ra. Zuzéhé poto'wa nhisi hã, Eri na ĩsisi hã.

²⁴ Erihi poto'wa nhisi hã, Matati na ĩsisi hã. Matatihi poto'wa nhisi hã, Réwi na ĩsisi hã. Réwihi poto'wa nhisi hã, Meti na ĩsisi hã. Metihi poto'wa

nhisi hã, Zana'i na ĩsisi hã. Zana'ihhi potowa nhisi hã, Zuzé na ĩsisi hã.

²⁵ Zuzéhé potowa nhisi hã, Matatiza na ĩsisi hã. Matatiza potowa nhisi hã, Amosi na ĩsisi hã. Amosihi potowa nhisi hã, Na'u na ĩsisi hã. Na'uhu potowa nhisi hã, Eziri na ĩsisi hã. Ezirihhi potowa nhisi hã, Nada'i na ĩsisi hã.

²⁶ Nada'ihhi potowa nhisi hã, Ma'ati na ĩsisi hã. Ma'atihhi potowa nhisi hã, Matatiza na ĩsisi hã. Matatizaha potowa nhisi hã, Seme na ĩsisi hã. Semehê potowa nhisi hã, Zuzé na ĩsisi hã. Zuzéhé potowa nhisi hã, Zoda na ĩsisi hã.

²⁷ Zodaha potowa nhisi hã, Zuwãna na ĩsisi hã. Zuwãnahã potowa nhisi hã, Reza na ĩsisi hã. Rezaha potowa nhisi hã, Zorobabé na ĩsisi hã. Zorobabéhé potowa nhisi hã, Sarati'é na ĩsisi hã. Sarati'éhé potowa nhisi hã, Neri na ĩsisi hã.

²⁸ Nerihi potowa nhisi hã, Meti na ĩsisi hã. Metihhi potowa nhisi hã, Adi na ĩsisi hã. Adihhi potowa nhisi hã, Cosã na ĩsisi hã. Cosãhã potowa nhisi hã, Emadã na ĩsisi hã. Emadãhã potowa nhisi hã, Ere na ĩsisi hã.

²⁹ Erehe potowa nhisi hã, Zuzuwé na ĩsisi hã. Zuzuwéhé potowa nhisi hã, Eri'ézé na ĩsisi hã. Eri'ézéhé potowa nhisi hã, Zorĩ na ĩsisi hã. Zorĩhĩ potowa nhisi hã, Matati na ĩsisi hã. Matatihhi potowa nhisi hã, Réwi na ĩsisi hã.

³⁰ Réwihhi potowa nhisi hã, Simi'ã na ĩsisi hã. Simi'ãhã potowa nhisi hã, Zuda na ĩsisi hã. Zudaha potowa nhisi hã, Zuzé na ĩsisi hã. Zuzéhé potowa nhisi hã, Zona na ĩsisi hã. Zonahã potowa nhisi hã, Eri'atĩ na ĩsisi hã.

³¹ Eri'atĩhĩ potowa nhisi hã, Mereza na ĩsisi

hã. Merezaha poto'wa nhisi hã, Mena na ĩsisi hã. Menahã poto'wa nhisi hã, Matata na ĩsisi hã. Matataha poto'wa nhisi hã, Natã na ĩsisi hã. Natãhã poto'wa nhisi hã, Dawi na ĩsisi hã.

³² Dawihi poto'wa nhisi hã, Zésé na ĩsisi hã. Zéséhé poto'wa nhisi hã, Obedi na ĩsisi hã. Obedihi poto'wa nhisi hã, Bu'azi na ĩsisi hã. Bu'azihi poto'wa nhisi hã, Sara na ĩsisi hã. Saraha poto'wa nhisi hã, Nasõ na ĩsisi hã.

³³ Nasõhõ poto'wa nhisi hã, Aminadabe na ĩsisi hã. Aminadabehe poto'wa nhisi hã, Ademi na ĩsisi hã. Ademihĩ poto'wa nhisi hã, Arini na ĩsisi hã. Arinihi poto'wa nhisi hã, Esirõ na ĩsisi hã. Esirõhõ poto'wa nhisi hã, Perezi na ĩsisi hã. Perezihĩ poto'wa nhisi hã, Zuda na ĩsisi hã.

³⁴ Zudaha poto'wa nhisi hã, Zaco na ĩsisi hã. Zacoho poto'wa nhisi hã, Izati na ĩsisi hã. Izatihĩ poto'wa nhisi hã, Abra'ã na ĩsisi hã. Abra'ãhã poto'wa nhisi hã, Tera na ĩsisi hã. Teraha poto'wa nhisi hã, Na'o na ĩsisi hã.

³⁵ Na'oho poto'wa nhisi hã, Serudi na ĩsisi hã. Serudihĩ poto'wa nhisi hã, Rada'u na ĩsisi hã. Rada'uhu poto'wa nhisi hã, Peredi na ĩsisi hã. Peredihĩ poto'wa nhisi hã, Ébé na ĩsisi hã. Ébéhé poto'wa nhisi hã, Sera na ĩsisi hã.

³⁶ Seraha poto'wa nhisi hã, Ca'ina na ĩsisi hã. Ca'inahã poto'wa nhisi hã, Apasadi na ĩsisi hã. Apasadihĩ poto'wa nhisi hã, Sê na ĩsisi hã. Sêhê poto'wa nhisi hã, Nowé na ĩsisi hã. Nowéhé poto'wa nhisi hã, Rameti na ĩsisi hã.

³⁷ Rametihĩ poto'wa nhisi hã, Matuzarê na ĩsisi hã. Matuzarêhê poto'wa nhisi hã, Enoti na ĩsisi hã. Enotihĩ poto'wa nhisi hã, Zareti na ĩsisi hã.

Zaretihi poto'wa nhisi hã, Marere na ĩsisi hã. Marerehe poto'wa nhisi hã, Ca'ina na ĩsisi hã.

³⁸ Ca'inahã poto'wa nhisi hã, Enosi na ĩsisi hã. Enosihi poto'wa nhisi hã, Sete na ĩsisi hã. Setehe poto'wa nhisi hã, Adã na ĩsisi hã. Adãhã poto'wa hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono.

4

ZeZusi hã a'ubuni wi hãimana ré, Wa'uburé te te ĩpibuzé wasu'u

Mateusi 4.1-11; Marcusi 1.12-13

¹ Tawamhã Zoda pa hawi, te oto mo ZeZusi hã, tirob u apã morĩ da. 'Re ĩhãimana u'âsi mono pẽ'ẽzani ré, te 're mo. Taha si, te te 're wapari pese. Tawamhã ĩpẽ'ẽzani hã te saprõ, a'ubuni u.

² A'ubuni wi hãimana ré hã, bådã hã ahã na ma tô ãma ai'utõ, 40 na. Tame hãimana ré, ma tô ĩtẽme wi Wa'uburé hã, te te nasi pibu da, ĩsimiroti na te te saze da. Taha ré hã, sai ãna te tihãiba, ZeZusi hã. Taha wa, ma tô mra hã sępata.

³ Tawamhã Wa'uburé hã te ZeZusihi ma tinha, ãne:

— Sena a hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'ra wamhã, ma'ãpé ẽtẽ ma nharĩ, ĩ'u'ẽtẽ wapu na aima si'manharĩ da.

⁴ Tawamhã ZeZusi te asa tãma tinha:

— 'Re ĩhãimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ére hã, ãne: “Dasa na si 're danhiptete za'ra mono õ di za.” — ãne te ZeZusi hã tãma rowasu'u, Wa'uburé ma.

⁵ Tawamhã Wa'uburé hã te ZeZusi saprõ, sa'a nhisi u. Tawamhã sa'a nhisi sima'wara wamhã, ma tô ZeZusihi ma tinha, danhib'apito norĩ nhipti'ai mono bâ, te te rob'madã'ã mono da.

6-7 Tawamhã te te rob'madâ'â mono pari, te duré tãma tinha, Zezusihi ma:

— Uburé danhipti'a hã ma tô ãma sômri ni, ãte da. Tawamhã te ãsima ãwêzéb uwaibaba, wa za dama tisõ. Aihirãtitõ, te za ãnho're ãma aime, asib'apito na ããma aiwata da. Tawamhã wa za aima tisõ danhipti'ai mono bâ, ate da. Tawamhã danhipai u, dama aipire di za. Duré asibrob ahã uptabi di za. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Mare di. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tô ãne rob'ui'ééré, ãbaihã na hã: “Uburé Danhib'apito uptabi ãma si, te za 're aiwata za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma si. Taha ma si, te za 're ãromhuri za'ra wa'aba mo, Asib'apito za'ra wa'aba ma si.” ãne ãmreme na rob'ui'ééré hã. — ãne te Zezusi hã tãma rob'rãzarõtõ.

⁹⁻¹¹ Tawamhã Wa'uburé hã ma tô Zezusi hã saprõ Zeruzarê u, te te duré pibu da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u, te saprõ, 'ri nhisi u sab da hãimo, 'ri 'rãihã uptabi nhisi. Tawamhã Zezusihi ma, te tinha:

— Sena a hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra wamhã, ma'ãpé ã hawi atobro, ti'ai u. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, te za, u, hãiwa hawi we atême satõrã za'ra, te te ai'madâ'â za'ra da, tãma ãromhuri'wa norã hã. Tinhibrata na te za, u, siwi asapa, êne hã te te ai'u'a õ'umhasite, aipara wi. ãne 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa nhimirob'ui'ééré, ãbaihã na hã. — ãne ma tô Zezusihi ma sadawa 'rãzarõtõ, wa'rui'wa hã.

¹² Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Mare di. “Asib'apito za'ra wa'wa hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, marã hã te te aima 're

pisutu za'ra wa'aba mono õ nherẽ, 're pibu za'ra wa'aba mono õ di za, ta hã te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zõ." ãne ãmreme na rob'ui'éré hã. — ãne te Zezusi hã duré tãma rob'rãzarõtõ.

¹³ Tawamhã Wa'uburé hã taré te te Zezusi hã pibui mono pari, te oto Ísiti mo, Ísimiroti na te te sazei õ wa, a'â sadawa utu da.

Zezusi hã, tinhimromhuri na te te ãsãna'ratazé wasu'u, Darireza ãma

Mateusi 4.12-17; Marcusi 1.14-15

¹⁴ Tawamhã apã te mo Darireza u, Zezusi hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani ré, te 're mo. Íré 're morĩ wa, te waihu'u pese na 're mo. Tawamhã ma tô ãwasu'u hã wapari za'ra ni, Darireza ãma daro mono bâ.

¹⁵ Zezusi hã te te dama 're rowahutu, zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bâ. Tawamhã da te 're wapari za'ra mono wamhã, te ãma 're dawata za'ra, ãsimirowasu'u hã wẽ uptabi wa.

Zezusi ãprédubzéb ãma, da te dasiwi ãwẽ'õzé wasu'u
Mateusi 13.53-58; Marcusi 6.1-6

¹⁶ Tawamhã Nazaré u te mo Zezusi hã, tiprédubzéb u. Sabadu sidãpãsi dame 're zasi mono wa, ma duré dame ãzé, zudezu norĩ te, rowahutuzéb u, romhuri zahãrizém na hã. Tawamhã rowahutuzéb ãma sãmra wamhã, ma wahudu. Hãiwi te za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme ui'éré hã te te dama sõré da.

¹⁷ Tawamhã ma tô tãma sõmri ni, Iza'izaha nhimi'ui'éré hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, Iza'iza hã. Tawamhã ma tô oto sima sõzi, ãbaihã hã. Te te sõzi wamhã, ma tô tisã, da te ãma ãrob'ui'éré hã, ãne:

- 18 “Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tô ãma tisõ, Tipẽ'ẽzani hã. Ta hã ma tô ãpisutu, ãwasu'u wẽ na, ãsibrob'õ norĩ hã te 're apo're pu'u mono da. Ma tô we ãzatõ, dama romhuri'wa da, da te ãwaibu za'ra norĩ hã te 're apawapto mono da, apã oto 're nomro mono da, robze u'ãsi. Durẽ ãtob'a hã te 're ato pese mono da, ma tô we ãzatõ, datõmo wẽ na apã oto 're danomro mono da, robze na. Durẽ ma tô we ãzatõ, da te tãma 're ãmanharĩ waseté za'ra mono zẽm hawi, te 're da'awaibui mono da.
- 19 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te sima ãropisutuzẽ hã ma tô ãwa waptãrã, tinhib'a'u wẽ hã te te 're ãanho'reptui mono zẽb da hã. Taha wasu'u na te 're da'apo're pu'u mono da, ma tô wẽ ãzatõ.”

Ãne ma tô Iza'izaha nhimi'ui'éré hã dama sõré, Zezusi hã.

²⁰ Tawamhã te te sõré pari, ma tô apã sito, ãbaihã hã. Tawamhã apã ma tô tãma tisõ, dapawapto'wai ma. Tawamhã ma tô nhamra, te te dama rowasu'u da. Uburẽ rowahutuzẽb ãma ãsi'ubumro norĩ hã tãma rĩtĩ si'ẽ za'ra ãna, ma tô Zezusi hã siwi 'madã'ã pese.

²¹ Taha wa, ma tô Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:
 – Wa tô aima sõré za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme ui'éré hã. ãwasu'u hã ma tô ãwãpari za'ra wa'wa. Ãhãna ãwãpari za'ra wa'aba ré, ma tô oto we ãma uwaimra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.
 – Ãne Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra.

²² Tawamhã ãsimirowasu'u hã wẽ wa, aihĩni te ãma tawata za'ra ni. Mreme wẽ uptabi wa, ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Tazahã, te ãsima nharĩ za'ra ni, ãne:

— E niha õ hã simirowasu'u waihu'u pese di, Zuzéhé 'ra nherẽ. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

²³ Tawamhã Zezusi te dama tinha:

— Áté da te dasima ãnharĩ za'ra zém na, te za ãma ãnharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Wawede'wa, ma'ãpé 'rãwi asipese.” Áté te za duré ãma ãnharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Ma'ãpé, ãneb zama 're wa'apawapto mono, aiwaihu'u pese na, Capana'u ãma 're ãda'apawapto mono ne. Aiwasu'u hã wa tô wapari za'ra ni.” Áté, ãne te za ãma ãnharĩ za'ra wa'wa. — ãne te Zezusi tãma nharĩ za'ra.

²⁴ Te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ zô, 're datob'uzu za'ra mono õ di, ãsipti'ai ãma wa. Mare di. Sô 're datob'uzu za'ra mono õ di za.

²⁵⁻²⁶ ãwapari pese za'ra wa'aba. Wahi'rada Eriasi hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo. Tawamhã ti'ai ãma 're morĩ ré hã, tã ãna hã ma tô da'ãma tiwahu, si'ubdatô. Tã õ wa, mra hã te da te 're sépata za'ra. Tawamhã ãmrotô ahã nherẽ, Izarazé na darom nhisi ãma, ma tô darob amoi u satô, zudezu'õ u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Sido na danhipti'a nho'õmo nhisi u, ma tô pi'õ mrotô u satô, Sarepata na 'ri nho'õmo nhisi u.

²⁷ Duré wahi'rada Erisezu hã 're morĩ ré hã, da'ahã na te 're danomro, ã'wa're ré hã, Izarazé na darom nhisi 'remhã. Tane nherẽ, aibã misi, ma tô pese, Na'ama na ãsisi hã, Siriza na 're ãhãimana mono hã zudezu'õ hã. — ãne, Zezusi ma tô tãma rob'rãzarôtô za'ra.

²⁸ Taha wa, ãsimirowasu'u hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô sada tazahi za'ra ni, rowahutuzéb ãma ãsi'ubumro norĩ hã.

²⁹ Tawamhã ma tô sô tiwahutu za'ra, rob u te te siwi wazere da. Ma tô te te ãma robâdâ za'ra, 'ri nho'ômo nhiti. Sa'a na, ma tô ãma siwi sai'u, sa'a nhisi hawi, ãrã sipra u te te siwi me da.

³⁰ Tazahã, ma tô dawa'wai baba ro'razâ. Dahawi te oto mo.

ZeZusi hã aibã ma, wa'uburé te te ĩsatõrĩzé wasu'u

Marcusi 1.21-28

³¹ Tawamhã Capana'u na 'ri nho'ômo nhisi u, te mo ZeZusi hã. Darireza ãma, Capana'u hã. Tame sabadu na te dama rowahutu, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma.

³² Tawamhã mreme pire na te te dama rowasu'u wamhã, ma ãma tatob'uzu za'ra ni.

³³ Tame te aibã hã dame nhamra, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma, wa'uburé ré 're ĩmorĩ hã. Tawamhã aibã hã te sa'ëtê 'mahã, ãne:

³⁴ — ZeZusi, Nazaré nhihudu, e marĩ zô, te we aimo. E wa'uprosi da, te we aimo. A hã ĩma aiwaihu'u pese di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono we te te asatõrĩ na hã. Aiwẽ uptabi di, a hã. — ãne te 'mahã.

³⁵ Taha wa, ma tô ZeZusi hã wa'uburé ma tinha, ãne:

— Tô'ã, we ĩma nharĩ tõ. Mo oto aiwatobro, aibã hawi. — ãne ma tô tãma rob'ru, wa'uburé ma. Tawamhã sisa'u ma tô aibã hã time ti'ai u, danho'a. Taha pari, ma aibã hawi watobro. Te te u'a õ di.

³⁶ Tawamhã, da te 'madâ'â za'ra wamhã, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, uburé. Taha wa, te ãne dasima nharĩ za'ra ni:

— Ô hã mreme pire di. Waihu'u pese di. Dahawi si'aba'ré da, te za tãma rob'ru za'ra. Tawamhã te za dahawi ai'aba'ré. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

³⁷ Taha wa, Zezusihi wasu'u hã wa'uburé te te dama ãsãmra na, ma tô ãwasu'u hã ropé, daro mono bâ.

Zezusi hã, da'ahã na te te 're ãda'apese mono zé wasu'u

Mateusi 8.14-17; Marcusi 1.29-39

³⁸ Tawamhã ma tô watobro rowahutuzém hawi, Zezusi hã. Simahã nhorõwa u, te oto mo. Tame Simahã maprebaba sipi'õ hã, hãzé ré te nomro, wa'ro za'ëtê na. Taha wa, ma tô Zezusihi ma wasu'u za'ra ni.

³⁹ Taha wa, ãsimiwaptâ u te ãtême mo. ã'rata te za. Tawamhã ãwa'ro ma, te tinha, wahã da. Taha wa, ma tô tiwahã. Awa'awi ma tô wahudu. Wahutu wamhã, ma tô tâma api za'ra, saihuri da.

⁴⁰ Tawamhã bâdâ sébrézéb u, ma tô we ãtême ãwisi za'ra ni Zezusihi u, ãsiwadi norĩ hã, ãhãzé sipu'u norĩ hã. Tawamhã tinhib'rada, ma tô te te da'ãma aza'ra, misi si. Taha wa, ma tô tazéptã'ã za'ra ni.

⁴¹ Duré wa'uburé hã ma tô dahawi wairé. Da'ahã na, ãré 're ãdanomro mono norĩ hawi, ma tô wairé, wa'uburé norĩ hã. Tawamhã dahawi wairébé sina, te ãne 'mahãrã za'ra:

— A hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra. — ãne te wa'uburé norĩ hã 'mahãrã za'ra. Zezusi hã, Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na te te waihu'u za'ra wa, ma tô Zezusi hã ãmreme hã tiwi sisisi za'ra sa'ëtê, ari'iwi dahawi wairébé da.

⁴² Tawamhã awẽ ma tô watobro, 'ri nho'õmo hawi, a'ubuni u morĩ da, Zezusi hã. Taha wa, ma tô sô danhopré. Da te sõpêtê za'ra wamhã, ma tô ãma ropti za'ra ni, nimomo danhiti morĩ tã da.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã danhib'apito upatabi hã, te te dapawapto waihu'u pese dı. Ta hã ma tã we ãzatã, ãwasu'uwẽ na te 're da'apo're pu'u mono da, daza'rui mono bã. Taha wa, a norĩ wa'aba si te 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono õ di za, ãwasu'uwẽ na hã. Ubure wa za ãwasu'uwẽ na te 're da'apo're pu'u. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

⁴⁴ Taha wa, te datẽme 're mo, zudezu norĩ te, rowahutuzẽ mono bã, ãwasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u mono da, daro mono bã.

5

Tepe ahã wasu'u

Mateusi 4.18-22; Marcusi 1.16-20

¹ Tawamhã Zezusi hã te nhamra, ãsõ'u zaihã na. Zenezaré na ãsõ'u nhisi ãma te nhamra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dama sadawa wasu'u da. Da'ahã uptabi na ma tã ãtẽme dasito, da te wapari za'ra da.

² Tawamhã uba're maparane ma tã sabu zahuré. ãsõ'u zaihã na, te da'wa. Tepe na romhuri'wa norĩ hã ma tã ãwana wairé. Abazipara, te oto upsõ za'ra.

³ Tawamhã Zezusi ma tã ãzé, uba're wa, Simahã te 're. Tawamhã, uba're wa, sébré wamhã, te Simahã ma tinha, syry na te te ãré sa'ré da, supara'ré nhiti. Tawamhã uba're wa, te oto nhamra, te te dama rowasu'u da.

⁴ Tawamhã, te te dama rowasu'u pari wamhã, te Simahã ma tinha, ãne:

— Uba're hã asiré sari, â 'rehâ u, abazipara hã asiré norĩ me, tepe zô sãmra aba da. — ãne te Simahã ma tinha.

⁵ Taha wa, ma tô Sima hã asa tãma siwasu'u, ãne:

— Mara bâre, wa tô wei wa te sô sãmra. Tane nherê, wa te 'mai'âri za'ra õ di. Tepe õ di. Tane nherê, ĩ'ruzéb zarina wa za sô sãmra ni. — ãne te Zezusihi ma tinha asa. Tawamhã te oto sô sari za'ra, â wa'wa u.

⁶ Taha wa, abazipara, ma tô â wa'wa u sô sãmra. Tawamhã tebe hã ahâ na ma tô waibu za'ra, abazipara na. Taha wa, te aré te te sina sinarĩ, abazipara hã.

⁷ Tawamhã tisiré tepe mrami'wa norĩ zô ma tô pahamrimi zahuré, uba're ĩhãiba amo hã te te ĩtême sari zahuré da, te te ãma pawaptob za'ra da. Taha wa, te ĩtême sari zahuré. Tawamhã uba're wa, ma tô sãmra za'ra, aibã norĩ hã. Tebe hã uba're si'uiwa na hã 'masisi zahuré di. Tebe hã ahâ uptabi wa, te aré sina 'mazasi zahuré, uba're hã.

⁸⁻¹⁰ Tebe ahâ na te te awaibui wamhã, ma tô ãma titob'uzu za'ra. Ti'adu norĩ zama, ma tô ãma titob'uzu zahuré, Zuwãhã me. Ta norĩ hã Zebe-dehe 'ra zahuré. ĩsiré tepe na, te te 're romhuri zahuré, Simahã siré. Tawamhã hi'rãtitõ, ma aime Zezusihi papara, Sima Pedru hã, tebe ahâ na te te 'madâ'â wamhã. ãne te Zezusihi ma tinha:

— ĩ'rata asãmra õ di za. Te za oto aimo, ĩnhiti. Wa hã ĩwasétére di. — ãne te Zezusihi ma siwasu'u. Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Asina aipahi õ di za. Tepe na 're ĩromhuri mono ne, te za oto ĩma 're ĩda'awaibui wẽ mo. — ãne te Zezusi hã Simahã ma tinha.

¹¹ Tawamhã uba're, ma tô sani za'ra, rob're u. Uburé ma tô marĩ hã rême za'ra, tinhimromhuri za'ra zé hã, Zezusihi siré oto 're nomro mono da.

*Aibã ã'wa're ré hã, Zezusi te te ãpesezé wasu'u
Mateusi 8.1-4; Marcusi 1.40-45*

¹² Tawamhã Zezusi hã te nhamra, 'ri nho'õmo ãma. Tame te aibã hã 're sãmra, ã'wa're ré hã. Uburé ãhãiba na, ã'wa're hã. Tawamhã Zezusi te te sãpõtê wamhã, hi'rãtitõ ma aime, Zezusihi papara. Ti'ai u, ma tô ti'ubu na ropto. Tawamhã Zezusihi ma, te tinha, ãne:

— Apito, ãma aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na hã. Taha wa, te za ãpe, asima ãwê wamhã. — ãne te tãma tinha.

¹³ Tawamhã tinhib'rada hã ma tô wahutu Zezusi hã, te te ãma upi da. Te te upi wamhã, te tãma tinha:

— Wa tô ãsima aiwê, te aipese da. Tãibã za oto aihãzé hã. — ãne te tãma tinha.

Tawamhã awa'awi ma ã'wa're hã tãma apa.

¹⁴ Tawamhã Zezusi ma tô sina sadawa uwati, te te dama sina wasu'u tô da. Te tãma tinha, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wai u, te za aimo, aihãiba wê zô te te aihãiba 'madã'ã da. Taha parip si, te za tãma asõpru, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, Mozésihi nhimiroti zarina, dama aipibu pese zéb da, aipesezém na hã. — ãne te tãma tinha, Zezusi hã.

¹⁵ Tane nherê, ma tô Zezusihi wasu'u hã wapari za'ra ni, daro mono bã. Taha wa, ma tô da'ahã na ãtême 're dasihutu, da te 're wapari za'ra mono da. Duré te te 're da'apese mono da, ma tô ãtême 're dasihutu.

16 Tane nherê, Zezusi hã ma tô dawî 're ne, a'ubuni u, 're mre me mono da, Timama ma.

*Aibâ ãhi'rê hã, Zezusi te te ãpesezé wasu'u
Mateusi 9.1-8; Marcusi 2.1-12*

17 Tawamhã apã datê me wisi wamhã, te nimahã båtã na dama rowasu'u, Zezusi hã. Te te dama rowasu'u ré, te ã'rata ai'ubumro, parisezu norĩ hã. Rowahutu'wa norĩ me, te ã'rata ai'ubumro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã. Ta norĩ hã ma tô ãtê me sito Darireza hawi, duré Zudeza hawi, duré Zeruzarê hawi. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono tiwaihu'u pe hã, te te tãma ãsômri na, ma tô da'apese, Zezusi hã.

18 Tawamhã aibã norĩ hã, ãhi'rê hã ma tô siwi ti'ã, ãsimiwaptã wa. Ma tô sima wê za'ra, 'ri para u te te siwi 'mazébré da, Zezusihi nho're te te siwi hiri da.

19 Tazahã da'ahã wamhã, te te siwi 'mazébré waihu'u õ di. Tawamhã 'ri nhisi hawi, ma tô tãma 'ri 're pu'u za'ra, te te siwi 'mazébré da. Tawamhã dawa'wa ma tô siwi tihi, Zezusihi nho're, ãsa'warizéb ré.

20 Zezusi hã simiwaihu'u pese wa, ma tô ãma saze za'ra. Taha wa, ma tô siwi ti'ã, te te pese da. Zezusi ma tô sina waihu'u siro, te te ãma ãsaze za'ra na. Taha wa, te ãhi'rê ma tinha, ãne:

— ãsiwadi, aiwasédé hã 're ã'ab'manharĩ wasété mono zé hã te ai'ãma 're ab'madá'ã mono õ di za oto. — ãne te ãhi'rê ma tinha, ãne:

21 Tawamhã rowahutu'wa norĩ hã te parisezu norĩ me tãma nharĩ za'ra, tipê'ê na:

— E niha ma tô bété õ hã tãma tinha, ãmorĩ'õ ma. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, wê õ di, aibã ma, te te ãnharizé hã. Dawasédé hã da te 're ã'manharĩ wasété

za'ra mono zé hã, ni'wa hã te te dama 're apari waihu'u mono õ di. 'Re ãhãimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, dawasédé hã te te dama 're ã'apari mono da hã. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra, tipẽ'ẽ na.

²² Tawamhã Zezusi ma tô sina waihu'u za'ra, ãsimirosa'rata za'ra hã. Taha wa, te tãma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, te ãne ã'ãma ãrosa'rata za'ra wa'wa.

²³⁻²⁴ Wa hã dawasédé hã te dama 're ã'apari waihu'u pese mono na, e niha te za ãwaihu'u za'ra wa'wa, sena na ãwaihu'u za'ra wa'aba da hã. Aibã ma, wa tô tinha, ãne: “Aiwasédé hã 're ã'ab'manharĩ wasété mono zé hã, te ai'ãma 're ab'madã'ã mono õ di za oto.” ãne hã ãmreme si wamhã, aima pibu prã za'ra wa'aba di tô. ã hã ãmorĩ'õ hã wahutu da, duré oto morĩ da, te tãma nharĩ wapsi, te za ãwaihu'u za'ra wa'wa, ãwaihu'u pese na sena na ãwaihu'u za'ra wa'aba da oto. Ti'ai ãma dasiré ãpodo hã ãma waihu'u pese di, dawasédé te dama 're ã'apari mono da hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa para. ãne na asiwi ãwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za ãhi'rẽ ma tinha, wahutu da.

Tawamhã ãhi'rẽ ma, te oto tinha:

— Ma'ãpé, aiwahutu. Asa'warizé hã ãri, asõrõwa u aimorĩ da oto. — ãne te aibã ma tinha.

²⁵ Tawamhã awa'awi ma tô aibã hã wahudu, danho'a. Tiza'warizé, ma tô siré ti'ã. Tinhorõwa u, te oto mo. Morĩ sina, te ãma tiwata, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma.

²⁶ Tawamhã uburé ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni. 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma, te tawata za'ra ni. ãne te dasima nharĩ za'ra ni:

— Aibâ te te ãpesezé hã, wẽ uṭtabi di. ãhãna, wa tô wasiwi 'madâ'â za'ra ni. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

Réwihî wasu'u

Mateusi 9.9-13; Marcusi 2.13-17

²⁷ Tawamhã rob u, ma tô watobro, Zezusi hã. Watobro wamhã, ma aibã hã 'madã, danhib'apito ma, dawî rob'uiprazé ubumroi'wa hã, Réwi na ãsisi hã. ãsimiromhurizéb ãma sãmra ré, ma tô 'madã. Tame te da te tãma 're sãmri za'ra rob'uiprazé hã, ã'ubumrozéb ãma, danhib'apito nhimiwada'uri zarina. Tawamhã Zezusi hã ma tô ãne 'mahã:

— We aimorĩ, ãsiré 're aimorĩ da oto.

²⁸ Tawamhã ma wahudu. Tinhimiromhurizé, ma tô tiré, Zezusihi siré 're morĩ da oto.

²⁹ Tawamhã Zezusi te te sawi da, ma tô tinhorõwa ãma dasa hã dama 'manha, sa'ëté na. Zezusihi siré, te za dasa hã huri ni. Taha wa, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã te ã'rata ai'ubumro, ãsiré saihuri da, da'ahã na. Ni'wam norĩ zama, te ãsiré tisa tihu.

³⁰ Tawamhã saihuri da, si'ubumroi ré, ma tô 'madã'â za'ra parisezu norĩ hã, rowahutu'wa norĩ me. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra, Zezusihi siré 're ãnomro mono norĩ ma:

— E niha bâ, te bété dawazari saihuri 'wa, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ siré, dawasété na 're ãdanomro mono norĩ siré zama. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

³¹ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Hãzé ãna 're ãnomro mono norĩ zô, dawede'wa hã 're siwasutu za'ra mono õ di, te te 're wede za'ra mono da. ãhãzé ré norĩ zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra mono da.

³² Tane duré wa hã, dawẽ na 're ãdanomro mono norĩ zô, ãsitẽme 're ãhãrã mono da, we ãmorĩ õ di. Dawasété na 're ãdanomro mono norĩ zô si, 're ãhãrã mono da, wa wei mo, dawasédé hã da te 're rẽme pese za'ra mono da, 're danomro wẽ mono da oto. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

³³ Tawamhã ni'wam norĩ hã te Zezusihi ma nharĩ za'ra, ãne:

— Zuwã Batitaha siré 're ãnomro mono norĩ hã nimahã bãtã na si, te sai ãna 're si'ubumro, 'Re ãhãmana u'ãsi mono ma, te te 're romhuri za'ra mono da, parisezu norĩ zadawa 'madã'ã pese 'wa norĩ zama. ãnei õ di, asiré 're ãnomro mono norĩ hã. Te 're saihuri u'ãsi, asiré. Te duré asiré te te 're ãhuri. ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Aibã hã ãmrozéb u, sô ãhãrã za'ra norĩ hã sihutu wamhã, e te za dasa hã tiwi sawi za'ra ni, saihuri ãna si'ubumro da, ta norĩ hã. Mare di. Aibã ãmro da hã, ã'rata sãmra za'ra ré, te za tô ãsiré tisa tihu, to sãna.

³⁵ Niwapsi te za bãdã hã ãwa waptãrã, aibã ãmro da hã ãsiwadi norĩ wa'wa hawi, da te tiwi ã'ãri za'ra zéb da hã. Tawapsi te za tô sai ãna 're si'ubumro, robzei ãna. — ãne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra. ãne sô'awib õ nherẽ, te te si'ãma ãsimiré'ézé hã.

³⁶ Tawamhã te duré ãma romnhimiré'é, ãne:

— Zazahã ãhãiwẽ hã e te za sizãri ni, ãhã'ratare hã da te ãma hãiwa'aba da. Mare di. ãne wamhã, te za aiwamna, ãhãiwẽ hã. Duré ãhãtém na da te hãiwa'aba wamhã, aiwab õ di, ãhã hã. Hãiwẽ hã õ di.

³⁷ Duré e romhã 'manharĩ 'rata 're, te za uwa 'rãi wa'u ãsé hã da te 're sé, wa'ui ware õ ré. Mare

di. Wa'ui ware õ ré, da te 're séme mono wamhã, oto wa'ui ware wamhã, te za romhã 'manharĩ 'ratore hã sina wazu. Tawamhã uwa 'rãĩ wa'u ãsé hã te za asa'wa. Romhã 'manharĩ hã te za duré hãihaiwamna.

³⁸ Ítép si'uiwa na si, te za da te 're sé, rob'rãĩ wa'u zé té hã. — ãne te Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra.

³⁹ Te duré tãma ãma simiré'é za'ra:

— Uwa 'rãĩ wa'u ãsé ã'ratore hã da te 're âhuri mono pari, e te za da te dasima 're wẽ za'ra, uwa 'rãĩ wa'u zé íté hã. Mare di. Áté íté hã da te dasima 're wẽ za'ra mono õ di za. Te za dasima da te 're nharĩ za'ra: “Íwa'u 'ratore si, wẽ uptabi di.” ãne te za dasima da te 're nharĩ za'ra. — ãne te Zezusi hã tãma ãma simiré'é za'ra, sõ'awib õ nherẽ.

6

Sabadu na, Zezusihi nhimirotizé wasu'u

Mateusi 12.1-8; Marcusi 2.23-28

¹ Tawamhã sabadu na, Zezusi norĩ hã ma tô ro'rahãri za'ra, amho wa'wai baba, zudezu norĩ te, romhuri zahãrizém na. Tawamhã tridu 'rã ne hã ma tô te te sima 'rãnhinarĩ, tinhib'rata na te te sima tomhãiwazu za'ra da, te te huri mono da, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã.

² Tawamhã parisezu norĩ hã te tãma nharĩ za'ra:

— Wahi'rada Mozési hã ma tô wama roti, sabadu na, wa te 're romhuri za'ra mono tô da. E marĩ da, te bété ãromhuri za'ra wa'wa, ãne te te wama roti õ nherẽ. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

³ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'éré hã 're sõré za'ra wa'aba mono ã bâ, te te ãrob'manharĩzém na hã, tisiré norĩ me.

⁴ Mra te te simroi wamhã, ma tô ãzé 'ri para u, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u. Tawamhã sébré wamhã, ma tô 'ma'rẽ ã'u'ẽne hã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma, aré da te ãsa'ra za'ra hã. Duré tisiré norĩ ma, ma tô tãma a za'ra. 'Re ãhãmãna u'ãsi mono, ma tô aré pisutu, da'ãma romhuri'wa norĩ si, ã'u'ẽne hã te te 're ãhuri mono da hã, sasedoti norĩ si. Tane nheré, ma tô 'ma'rẽne za'ra, Dawi norĩ hã. — ãne Zezusi hã ma tô parisezu norĩ ma Dawihi wasu'u hã 'rãzarõtõ za'ra.

⁵ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono te te ãpisudu, dasiré ãpoto da, ti'ai ãma. Taha wa, dama ãpire di, sabadu na roti hã te dama 're ã'apisutu mono zéb da hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Aibã ãsimizu'rã're hã, Zezusi te te ãpesezé wasu'u Mateusi 12.9-14; Marcusi 3.1-6

⁶ Tawamhã sabadu ãhãiba amo na, ma tô duré ãzé zudezu norĩ te, rowahutuzéb u, Zezusi hã. Tame te duré aibã hã dame nhamra, ãsimire niwĩ ãsimizu'rã're hã.

⁷ Tawamhã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã ma tô siwi 'madã Zezusi hã, sabadu na te te pese zõ, romhuri zahãrizém na hã. Parisezu norĩ me, te simiza'rese sina 'madã'ã za'ra. Mozésihi nhimiroti te te 'madã'ã õ wa, te te siwi wẽ'õ da, te 'madã'ã pese za'ra.

⁸ Tawamhã Zezusi ma tô sina waihu'u za'ra, ãsimirosa'rata za'ra hã. Tawamhã aibã ma, te tinha:

— Aiwahutu, dawa'wa asab da. — ãne te tãma tinha. Tawamhã aibã ma tô wahudu. Hãwi te za.

⁹ Tawamhã Zezusi ma tô ãma sadanharĩ za'ra, ãne:

— Wa za asadhanharĩ za'ra wa'wa. E niha 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, sabadu na hã, romhuri zahârizé bâtâ na roti hã. E ma hã ãwê, wa te 're ãmanharĩ za'ra mono zéb da hã sabadu na hã. E ma hã ãwê'ô. E wa te ãma 're dapawaptob za'ra mono ô di za. E wa te ãma 're danho'reptu za'ra mono ô di za. E niwamhã wa za taré wa te 're da'madâ'â za'ra, 're dadâ'â za'ra mono da. — Æne te Zezusi hã sadanharĩ za'ra.

¹⁰ Tawamhã Zezusi te ab'madâ, te te siwi ãuirĩ za'ra norĩ hã. Tawamhã ãsimizu'ra're ma, te tinha:

— Ma'ãpé, asimizu wahutu. — Tawamhã ma tô tinhimizu wahutu, aibâ hã. Tawamhã awa'awi ma tô tinhimizu pese.

¹¹ Tawamhã rowahutu'wa norĩ hã ma tô sada tizahi za'ra, Zezusihi zada. Tawamhã te sima rosa'rata za'ra, marĩ hã te te tâma 'manharĩ za'ra da.

Zezusi hã aibâ 12 na te te ãpisutu za'ra zé wasu'u, tizadawa wasu'u'wa da

Mateusi 10.1-4; Marcusi 3.13-19

¹² Tawamhã êtê 'rãihâ na ma tô Zezusi hã sai'u, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, mreme da. Tawamhã mara bâ te tâma mre.

¹³ Taha wa, awê wi ma tô sô tihârâ za'ra, tizazei'wa norĩ zô. Tawamhã ãtême sihutu wamhã, ma tô pisutu za'ra, 12 na ãhâiba za'ra hã ãsiré 're nomro mono da. Ma tô oto sisi za'ra, tizadawa wasu'u'wa na.

¹⁴ Ta norĩ nhisi za'ra hã ãne: Sima Pedru, tinoi me, Ædéréhé me. Pedru na te za sisi té, Zezusi hã. Duré Ti'adu norĩ hã tisisãnawã me Zuwãhã me, duré Piripi norĩ hã, Batoromezuhu me,

¹⁵ duré Mateusi norĩ hã, Tomehê me, duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hã, duré Sima Zeroti,

16 duré Zudasi Ti'aduhu 'ra hã, duré Zudasi Icarizoti hã, dama ãhãiba nhomri'wa da hã.

ZeZusi te te ãrowasu'uzé, duré te te ãda'apesezé wasu'u

Mateusi 4.23-25

17 Tawamhã ZeZusi norĩ hã ma tô sa'a hawi si'ra za'ra. Tawamhã ti'ai haré u sihutu õ ré, te a'ã nhamra, sõnhihãpã ãma, tizazei'wa norĩ me. ãsazei'wa norĩ hã ahã di. Tame duré da'ahã uptabi na, te sô ai'ubumro ni. Daro mono bâ, ma tô ãwana sô tasi'rã'õtõ ni, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, duré Zeruzarê hawi, duré Tiru na 'ri nho'õmo nhisi hawi, duré Sido hawib zama. Æ zaihã na Tiru hã, duré Sido hã, 'ri nho'u.

18 ZeZusihi mreme hã da te wapari za'ra da, ma tô ãtẽme dasito. Duré te te da'apese da zama, ma tô ãtẽme ai'aba're ni, duré wa'uburé te te dama anhamra da. Tawamhã ma tô dama anhamra.

19 Simipese waihu'u pese wa, ma tô dasima wẽ za'ra ni, danhib'rata na da te upi za'ra da, rowẽ na oto 're dasi'ubumroi mono da.

Dama 're ãrowẽ za'ra mono zé wasu'u, robzei'õ na 're ãdasi'ubumroi mono zé wasu'u me

Mateusi 5.1-12

20 Tawamhã ZeZusi hã te tisiré 're ãnomro mono norĩ hã 'madã'ã pese za'ra. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra:

– Æté asibrob ãna, te oto 're anomro aba mo. Tane nherẽ, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, Danhib'apito uptabi. Taha wa, ãsib'a'uwẽ 're anomro aba mono wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za.

21 — Āté mra, te oto 're ĩsépata za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, te za robze na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi mra hã, ahâ di za.

— Āté te oto 're ai'ry'ry wa'aba mo, aipẽ'êzé za'ra wa'aba wa. Tane nherẽ, te za robze na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi te za aipẽ'ê 're, 're ato za'ra wa'aba mo, rowẽ te.

22 — Wa hã ti'ai âma dasiré ĩpodo. A norĩ wa'wa hã ĩzazei'wa, 're anomro aba mono wa, áté te za da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Āté te za da te 're aiwẽ'õ za'ra wa'wa. Āté te za da te aima 're nharĩ wasété za'ra wa'wa. Āté aiwasédé hã te za taré da te ai'âma 're sa'ra za'ra wa'wa. Āne wamhã, te za robze na 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

23 Rowẽ te, te za 're asarõtõ za'ra wa'aba mo. A norĩ wa'aba ma si, rowasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Wahi'rata norĩ ma, ma tô rowasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ ma. Taha wa, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono nherẽ, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Niwapsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te za marĩ ĩwẽ hã te te aima 're sômri za'ra wa'wa, hãiwa âma asô 're ĩsimi'wara aba mono hã. Taha wa, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. — Āne romhã ré ma tô tâma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

24 Taha pari, te uburé dama tinha oto:

— Āté asibroh ahâ na, te a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi tâibã za oto asibroh ahâ za'ra wa'wa hã. Tawamhã robzei õ na, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo.

25 — Āté asai ahâ na, te a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi, te za mra hã 're ĩsépata

za'ra wa'aba mo. Tawamhã te za robzei õ na 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

— ãté rowẽ te, te a'â aipẽ'ẽ na 're ato za'ra wa'aba mo. Niwapsi te za robzei ãna 're asimroi wa'aba mo. Tawapsi te za 're ai'ry'ry wa'aba mo.

²⁶ — Tane duréihã ma tô aibã norĩ ãma 're dawata za'ra. 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, ma tô ãma 're dawata za'ra, wahi'rata norĩ hã. Taha wa, a'â ai'ãma 're dawata za'ra wa'aba mono nherẽ, niwapsi aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne ma tô dama rowasu'u, Zezusi hã.

Zezusihî nhimiroti wasu'u, da te 're ãdazawi pese za'ra mono zém na

Mateusi 5.38-48

²⁷ Te duré dama tinha:

— ãwapari'wa norĩ, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, ãne hã: Asawi'õ'wai wa'aba norĩ hã te za 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo. Duré ai'ruiwapari'wa norĩ ma, te za marĩ tãma 're ãmanharĩ wẽ za'ra wa'aba mo, ãwẽ na.

²⁸ Duré da te aima 're nharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherẽ, te za da'ãma 're aimreme zusi aba mo, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, ãwẽ hã te te dama 're anhomri mono da. Da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherẽ, te za 'Re ãhâimana u'âsi mono wi 're ãrowaptẽre za'ra wa'aba mo, te te 're da'apawapto mono da.

²⁹ Ai'u'rata wi, da te 're aihã za'ra wa'aba mono wamhã, dama ãma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono õ di za. Taré te za 're aipizari za'ra wa'aba mo, ai'u'rata amo niwĩ, da te 're aihã za'ra wa'aba mono da. Duré asi'ubuzé hã da te aiwi 're waibui wa'aba mono wamhã, dawĩ 're sawi za'ra wa'aba

mono õ di za, asõ'utu'u zama, da te aiwi 're waibui wa'aba mono da.

³⁰ Marĩ hã da te aiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, te za dama 're ãsõmri za'ra wa'aba mo. ãté ni'wa hã te za asibro hã aiwi âri 'wa. Tawamhã sô aihârâ õ di za, apâ te te aima sõmri da.

³¹ Marĩ ãwẽ si, da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, asima 're ãdawẽ za'ra wa'aba mono ne, te za marĩ ãwẽ si dama 're ã'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo, ãwa'rãmi.

³² — Siwa'ru, te za 're ãdazawi pese za'ra wa'aba mo. Dawasété na 're ãdanomro mono hã, tizawi pese 'wa si, te te 're sawi pese za'ra. Tanei õ di, a norĩ wa'wa hã za. ãne wamhã, ãwẽ na te te 're asawi za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za uburé 're ãdazawi pese za'ra wa'aba mo.

³³ Duré, uburé te za marĩ hã dama 're ã'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mo. Dawasété na 're ãdanomro mono norĩ hã, tizawi pese 'wa norĩ ma si, te za te te tâma 're 'manharĩ wẽ za'ra. Tanei õ di, a norĩ wa'wa hã za. ãne wamhã, e niha te za 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo, ãwẽ na te te aima ãma 're ã'a'uwaimrami aba mono da hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za marĩ hã uburé dama 're ã'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mo.

³⁴ Duré, uburé te za dama 're asõprub za'ra wa'aba mo. ãté marĩ hã te za da te aiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'wa, a'â dama 're sõmri za'ra wa'aba mono da. Tawamhã te za dama 're ãsõmri za'ra wa'aba mo, ãwa'rãmib zõ 're asimnhasi za'ra wa'aba mono ãna. Dawasété na 're ãdanomro mono hã te marĩ hã tisiré norĩ ma si, te te 're sõmri za'ra, te te siwi 're waptẽrẽ za'ra mono wamhã. Tawamhã te duré

ĩwa'rãmib zô 're simnhasi za'ra. Tanei õ di, a norĩ wa'wa hã za. ãne wamhã, ĩwẽ na te te 're asawi za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za uburé dama 're asõprub za'ra wa'aba mo.

³⁵Dawasété na 're ĩdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Uburé te za 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Asitob'ru norĩ zama, te za 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Uburé te za marĩ hã tãma 're ĩ'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mo. Áté marĩ hã te za da te aiwi 're waptêrẽ za'ra wa'wa, syry na a'â dama 're sômri za'ra wa'aba mono da. Tawamhã te za tãma 're ĩsômri za'ra wa'aba mo. ĩwa'rãmib zô 're asimnhasi za'ra wa'aba mono õ di za. ãne wamhã, te za ĩwẽ na te te 're asawi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ĩ'ra te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, danhipai u ĩpire uptabi 'ra hã. Marĩ wẽ na, uburé te dama 're sõpru. ĩsõprum na ãma 're ĩdawata za'ra mono õ norĩ ma zama, te dama 're sõpru. Dawasété na 're ĩdanomro mono ma zama, te 're sõpru.

³⁶Taha wa, te za Aimama aba ne, 're anomro aba mo, aiwẽ na. — ãne ma tô Zezusi hã tãma roti za'ra.

³⁷Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Dawasédé hã da'ãma 're ĩsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiwi 're dawê'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã te te siwi 're aiwê'õ za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Dawasédé hã da'ãma 're ĩsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te te aima 're anharĩ aba mono õ di za. Marĩ, da te aima 're ĩ'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã, asina 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã

aiwasété'wa hã te te 're ab'madâ'â mono õ di za, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã.

³⁸ Asibrom na te za dama 're asõprub za'ra wa'aba mo, ãsimarĩ'õ norĩ ma. Tawamhã 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te za marĩ hã ãwa'rãmi sa'ëtẽ na te te aima 're sõmri za'ra wa'wa. Marĩ na asima 're asõprub za'ëtẽ za'ra wa'aba mono ne, te za aima 're sõprub za'ëtẽ za'ra wa'wa. Sa'ëtẽ na dama 're sõmri za'ra wa'aba mono wamhã, te za sa'ëtẽ na te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, ãwa'rãmi, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Syry na dama 're sõmri za'ra wa'aba mono wamhã, te za syry na te te aima 're sõmri za'ra wa'wa. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhã ãne te tãma ãma romnhimiré'é za'ra: — Ni'wam norĩ hã tob'a zahuré wamhã, nimomo sisaprõni zahuré wamhã, sisaprõni wẽ zahuré õ di za. Te za siré tiwaptã'ã zahuré, ab're u. — ãne ma tô tãma rowasu'u za'ra.

⁴⁰ Te duré tãma rowasu'u za'ra, ãne: — Romnhoré'wa norĩ hã te te 're romnhoré za'ra mono ré hã, pire na 're hãimana waihu'u za'ra mono õ di, tãma ãromnhoré'wa norĩ ma hã. Niwapsi te te 're uprosi za'ra mono wapsi, te za te te 're waihu'u za'ëtẽ za'ra, tãma ãromnhoré'wa ne hã. — ãne ma tô tãma rowasu'u za'ra.

⁴¹ Te duré tãma rowasu'u za'ra, ãne: — Áté wede wa'õno hã atob 're, te nomro, sabui õ nherẽ. E niha te za bété sô ãtõmo 'madâ, wede nhiprubre wazere da, asisãnawã tõmo hawimhã.

⁴² Wede wa'õno hã atob 're ãnomro, sabui õ nherẽ, e niha te za tãma ãnha: “Ropru hã a'â te aima wazere, atõmo hawimhã.” Mare di. Wede wa'õno hã te za a'â atõmo hawimhã ãwaze. Tawamhã te za sô airĩtĩ wẽ, wazere da, asisãnawã tõmo hawimhã,

wede nhprubre hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra.

⁴³⁻⁴⁵ Tawamhã Zezusi ma tô da'ãma ãma romn-himiré'é, rob'rã na, ãne:

— Rowede hã wẽ wamhã, 're 'rãĩ wasété za'ra mono õ di za, wede wẽ wa. Wasété wamhã, 're 'rãĩ wẽ za'ra mono õ di za, wede wasété wa. 'Re 'rãĩ wẽ za'ra mono wamhã, te za ãma waihu'u za'ra ni, rowede ãwẽ na. E wab'ru u, te za 're aimo, rob'rã ãse zô. Mare di. Wab'ru na 're simnhatã mono õ di, rob'rã ãse hã. E aptob u, te za 're aimo, rob'rã ãse zô. Mare di. Aptom na 're simnhatã mono õ di, rob'rã ãse hã. ãne ni'wa hã 're morĩ wẽ wamhã, tipẽ'ẽ 're, tinhimirosa'rata wẽ hawim na, te za 're mreme wẽ u'ãsi. Duré ni'wa hã 're morĩ wasété wamhã, tinhimirosa'rata wasété hawim na, te za duré 're mreme wasété u'ãsi. Danhimirosa'rata zarina, te za tô õne u'ãsi 're damreme zusi. — ãne Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra.

'Ri'wa norĩ wasu'u
Mateusi 7.24-27

⁴⁶ Te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, ma tô Asib'apito na asiwi 're ãnhisi za'ra wa'aba mo, ãnhimiroti hã 're 'madâ'ã pese za'ra wa'aba mono õ nherẽ.

⁴⁷ Até ni'wam norĩ hã te za we ãtẽme aihutu, ãnhimiroti hã te te wapari za'ra da. Tawamhã te te wapari za'ra wamhã, te za oto ãnhimiroti hã te te 're 'madâ'ã pese za'ra.

⁴⁸ Taha wa, wa za ãnhimiroti 'madâ'ã'wai ãma simiré'é, 'ri'wa na. Aibã hã ma tô ab're, 'ri da, ti'ai 'rowi ãne hã ãnomro u. Tawamhã ma tô ãma tipahã, ab're na. Ab're 'rehã di oto. Tawamhã ãtẽ nhisiwi ma tô 'ri, aibã hã. Tawamhã ãpré wamhã, ã hã ma

tô 're praba, 'ri u. Tete na ma tô 'ri hã 'manha, aibâ hã. Taha wa, rési ãna te 're sa, 'ri hã.

⁴⁹ Até ni'wam norĩ hã te za ãnhimiroti hã tipo're na te te 're wapari za'ra. Tane nherẽ, te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di za, ãnhimiroti hã. Taha wa, wa za ãnhimiroti 'madâ'â'õ'wai ãma simiré'é, 'ri'wa ãhãiba amo na. Aibâ hã 'ri na'rata da, te te ab're õ di. Ti'a nhisiwip si, ma tô sima 'ri. Tawamhã 'ri u, â 're praba mono wamhã, â, ma tô 'marõwĩ, 'ri hã. Tãibã oto. Taha wa, ma tô aipru pese, 'ri hã. — ãne ma tô 'ri'wa na simiré'é dama Zezusi hã, da te waihu'u za'ra da.

7

Romanuhu ma romhuri'wa, Zezusi hã te te ãpesezé wasu'u

Mateusi 8.5-13

¹ Tawamhã te te dama roti parimhã, te oto mo Zezusi hã, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u. Tawamhã ma tô wĩ.

² Tame aibâ hã te 're hãimana romanu hã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa. Tãma ãromhuri'wa hã te te sawi pese di. Hãzé na te oto nomro, tãma ãromhuri'wa hã. Hãzé ahã wa, te za oto dârâ.

³ Tawamhã hãzé na nomro ré, ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa, romanu hã. Taha wa, ma tô zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã 'mazatõrĩ za'ra, Zezusihi zô, ãhãzé ré hã te te pese da.

⁴ Tawamhã te te sô ãsatõrĩ za'ra hã ma tô ãtẽme aihutu, Zezusihi u. ãtẽme sihutu wamhã, ma tô tãma rowasu'u za'ra:

— Aibâ hã ãwẽ, romanu hã. Wẽ wa, pawapto na.

⁵ Wasiré õ nherẽ, te te 're wa'azawĩ pese. Taha wa, ma tô ãsiminhimi'ru zarina wama 'ri za'ra ni,

wate da, rowahutuzé hã. Ta hã ma tô duré pawa'âbâ za'ra, 'ri'wa norĩ hã. — ãne te Zezusihi ma rowasu'u za'ra.

⁶ Tawamhã Zezusi te ĩsiré timorĩ za'ra. Ma tô oto rosahutu za'ra, 'ri u. Te te rosahutu za'ra wamhã, romanu hã ma tô tisiwadi norĩ hã 'mazatõrĩ za'ra, te te tãma 'mazadawa wasu'u za'ra da, Zezusihi ma. Tawamhã te te uzusi za'ra wamhã, ãne te tãma 'mairowasu'u za'ra, Zezusihi ma:

— Wasiwadi hã zudezu'õ nherẽ, áté asébré õ di za, u, ĩsõrõwa u. A hã, u, aiwẽ di. Õ hã, u, wẽ prã ti. Wẽ prã wa, áté ĩsõrõwa u asébré õ di za, u.

⁷ Wẽ prã wa, si'uihã na we atẽme morĩ õ di za, u, tãma ĩromhuri'wa hã tãma pese da. Romhã na nherẽ, aimreme pire wa, te za, u, aimreme na tãma ĩpe, rowẽ na tãma 're sãmra mono da.

⁸ Romanu hã, damreme ĩpire hã tãma waihu'u pese di, u. ĩsib'apito norĩ mreme hã tãma pire za'ra di, u. Duré õ hã, u, ĩmreme hã pire di, tinhib'a'uwẽ norĩ ma, da'wapéi'wa norĩ ma. Tawamhã, te te 'mazatõrĩ wamhã, te za, u, mo, ĩsadawa para. Sô hãrã wa, te za u, ĩtẽme wi, ĩsadawa para. Duré marĩ hã tãma ĩromhuri'wai ma, te te 'rui wamhã, te za, u, tãma 'manha, te te tãma ĩ'ruzéb uwaibaba. Taha wa, aimreme hã pire wa, te za, u, tãma ĩpe, tãma ĩromhuri'wa hã, rowẽ na tãma 're sãmra mono da. — ãne te Zezusihi ma sadawa wasu'u za'ra, romanuhu siwadi norĩ hã.

⁹ Tawamhã Zezusi hã ãne hã te te wapari wamhã, ma tô ãma titob'uzu, ĩsimirowasu'u za'ra na, romanuhu ãma hã. Tawamhã ma aipi'ra, datẽme. Da'ahã uptabi na ĩsarina ĩsi'aba're norĩ u, ma aipi'ra. ãne te dama tinha:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. ã hã te te sina ã'umnhasizém na hã, niwa te ã'madá'â õ, Izarazéhé nhihudu norĩ nhipiti'ai ãma hã. Ta norĩ hã te te ãma siwi wabzu õ di, te te sina ã'umnhasizém na hã. — ãne Zezusi hã te tinha, ãsarina ãsi'aba'ré norĩ ma.

¹⁰ Tawamhã apã ma tô ai'aba'ré, romanu siwadi norĩ hã, ãsõrõwa u. Sihutu wamhã, ma tô ãhãzé ré hã sabu za'ra. Rowẽ na te oto nhamra, hãzé ãna.

ãmrotõ 'ra hã, Zezusi te te ãhãiwa'utuzé wasu'u

¹¹ Tawamhã ãma ronomro õ ré, te Zezusi hã mo, 'ri wa'õtõ u. Na'ĩ na 'ri wa'õtõ nhisi u, te mo. ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã te ãsiré ai'aba'ré. Da'ahã na te duré ãsiré ai'aba'ré ni.

¹² Tawamhã 'ri wa'õtõ 'wawi wa'ra u, ma tô rob'uwe za'ra, Zezusi norĩ hã, 'ridawa u. Tawamhã ãwab'rere, ma tô dasiwi ãri ni, ab're u, ãmrotõ 'ra ãdá hã. Misire aibã ã'ra hã. Da'ahã na te ãsiré ai'aba'ré ni, ãmrotõ siré, ab're u.

¹³ Tawamhã ãmrotõ te te 'madã'â wamhã, ma tô ãma tipẽ'ézé, Zezusi hã. Tawamhã ma tô tãma tinha, wawa tõ da.

¹⁴ Tawamhã ma tô oto ãtẽme wi. Te te ãri za'ra ré, ma tinhib'rata na ãré upi. Taha wa, ma ãré mazahãri za'ra. Tawamhã te oto 'mahã:

— Ai'repudu, wa za aima tinha: Ai'utu. — ãne te 'mahã.

¹⁵ Tawamhã ai'repudu hã ma tô udu. Sahã na te oto nhamra. Tawamhã tãma rowẽ wa, te oto mre. Taha wa, te Zezusi hã ãna ma ti'ru, ãne:

— ã ai'ra, ãma saprõni. — ãne te tãma tinha. Dã'ã zahã, oto sahã na sãmra wa, ma tãma tapẽ'ẽwara za'ra ni.

¹⁶ ãne te dasima nharĩ za'ra ni:

— Tinhib'a'uwẽ norĩ hã te za we te te 're wa'apawapto, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Ma tô we watẽme satõ, tizadawa wasu'u'wa hã. Mreme pire uptabi di. — ãne 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma, te tawata za'ra ni.

¹⁷ Tawamhã ãwasu'u hã ma tô wapari za'ra ni, daro mono bã, Zezusi te te ãhâiwa'utuzé wasu'u hã. Zudezu norĩ rob 'rata, 're ãdasi'ubumroi mono norĩ zama, ma tô ãwasu'u hã wapari za'ra ni.

Zuwã Batita hã Zezusihi u, tizadawa wasu'u'wa norĩ te te ãsatõrĩ zahuré zé wasu'u

Mateusi 11.2-19

¹⁸⁻¹⁹ Tawamhã Zezusi te te ãhâiwa'utuzé hã ma tô Zuwãhã ma wasu'u za'ra, ãsadawa 'madã'ã pese 'wa norĩ hã. Tawamhã maparane te sô tihãrã zahuré, Wanhib'apito u neb zahuré da, te te sadanharĩ zahuré da. ãne Zuwã te tãma nharĩ zahuré:

— Ane wa'aba wamhã, te za ãsadanharĩ 'wa, ãne: “E a hã Zuwã Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zõ, wa za 're wanhimipari za'ra.” ãne te za tãma ãzadawa wasu'u wa'wa. — ãne Zuwã hã ma tô tãma nharĩ zahuré.

²⁰ Tawamhã Zezusihi u, te tineb zahuré. ãtẽme simasisi wamhã, ma tô sadanharĩ zahuré:

— E a hã Zuwã Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zõ, wa za 're wanhimipari za'ra. — ãne te sadanharĩ zahuré.

²¹ Tawamhã ãsõ'a zahuré, te a'ã da'apese da'ahã na, Zezusi hã. Duré wa'uburé ré, 're ãdanomro mono hã ma tô dama anhamra. Duré ãtob'a norĩ hã ma tô ato pese, ahã na.

²² Tawamhã te te da'apese parimhã, te oto tãma nharĩ zahuré, Zuwã Batitaha mreme 'madã'ã pese 'wa norĩ ma, ãne:

— Apâ te za ane wa'wa Zuwâhã u, tãma ïwasu'u wa'aba da. Ìtob'a norĩ hã to pese za'ra wa, ma tô apâ te te 're rob'madâ'â za'ra. Ìmorĩ'õ norĩ hã te oto para na 're nomro. Duré ï'wa're ré norĩ hã ma tô 're pese za'ra. Hãiba wẽ na te oto 're nomro. Duré ïpo'reptõ norĩ hã te oto 're simipari za'ra. Duré 're ïdâ'â za'ra mono norĩ hã ma tô duré apâ 're hãiwau'utu za'ra. Ìwasu'uwẽ hã ma tô duré ïsibrob'õ norĩ hã te te 're wapari za'ra. Ìne na te za tãma ïrowasu'u za'ra wa'wa, Zuwâhã ma.

²³ Ni'wam norĩ hã, wa hã 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa para we ïmorĩ na, 'rãwi ï'ãma 're siwawã za'ra mono õ wamhã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. — Ìne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u zahuré.

²⁴ Tawamhã apâ te tineb zahuré Zuwã Batitaha u, aibã norĩ hã. Tawamhã ïsa'u zahuré si, te Zuwã hã dama wasu'u wẽ, Zezusi hã. Da'ahã na ïdasi'ubumroi mono norĩ ma, te ãne tãma rowasu'u za'ra:

— A'ubuni u, ma tô 're anomro aba mo, Zuwã hã sabu za'ra wa'aba da. E tawamhã du teihi 'rãihã hã uware wa, rowa'u te te 're ïhãpã za'ra mono ne, Zuwã Batita hã roti da, sib'uware na 're hãimana mono wa, ma tô ïtẽme 're anomro aba mo. Mare di. Ta hã roti da, siptete na ma tô 're hãimana.

²⁵ E uza wẽ na 're si'uza mono wa, ma tô ïtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Mare di. Uza wẽ na 're si'uza mono õ di. Uza wẽ ré 're ïnomro mono norĩ hã, te apito nhorõwa ãma 're si'ubumro. Uburé marĩ hã ïwẽ uptabi si, te tãma 're hãimana za'ra, ta norĩ ma.

²⁶ Ma'ãpé, ïma wasu'u za'ra wa'aba za. E 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wai wa, te

ĩtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Tane tũ. Ĩwana ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã, ĩpire na te te siwi ãma wabzu za'ra õ di, Zuwã hã.

²⁷ Duréihã ma tũ 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãne ãma rob'ui'ééré, Zuwãhã ãma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na: “Ĩzadawa wasu'u'wa, wa za aiwana satõ, te te asõ ropese mono da.” ãne duréihã ãma rob'ui'ééré hã, ĩbaihã na hã.

²⁸ Te duré tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã:

— Uburé ĩwana 're ĩnomro mono norĩ hã te te siwi ãma wabzu za'ra õ di Zuwã hã, ĩsimiromhuri pire na hã. Tane nherẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'azawi mono zéb zarina, te te 're ĩda'apawapto mono zé hã, hãiba ré ré, te te waihu'u õ di za, Zuwã hã. Ni'wam norĩ si, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ si te za te te sina 're waihu'u za'ra, ĩ'uirĩ na. Taha wa, ta norĩ hã te za pire na 're hâimana za'ra, Zuwã Batitaha nhipai u. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ hã, tisiré norĩ ma, wapu na 're hâimana za'ra mono nherẽ, te za pire na 're hâimana za'ra, Zuwã Batitaha nhipai u, ta norĩ si ĩ'uirĩ na te te sina 're waihu'u za'ra mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'apawapto mono zé hã. — ãne ma tũ Zezusi hã dama wasu'u, Zuwã hã.

²⁹ Tawamhã uburé ma tũ ĩsimirowasu'u hã wapari za'ra ni. Danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ zama, ma tũ dame wapari za'ra. Ta norĩ hã ma tũ oto wapari pese za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Taha wa, ma tũ Zuwã hã â dawabzuri hã tãma 'manharĩ za'ra.

³⁰ Tazahã, parisezu norĩ hã rowahutu'wa norĩ me, ma tô siwi wẽ'õ za'ra 'râwi, 'Re ãhãmãna u'âsi mono te te sima ãda'awẽzé hã. Taha wa, te te siwi wẽ'õ za'ra wa, â dawabzuri hã te te tãma 'manharĩ za'ra õ di, Zuwã hã.

³¹ Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— E 'wam norĩ ãma, wa za ãma simiré'é za'ra, ã nimosi dapoto tém norĩ ãma hã.

³² Até ai'uté norĩ ãma, wa za ãma simiré'é za'ra. 'Ri nhi'riti wa, da te dasina 're ã'ubumroi mono zéb ãma si'ubumroi ré, ãne ai'uté norĩ hã te za si'mahârã za'ra: “Wa norĩ hã wa tô aima rowamreme za'ra wa'aba ni aré, dasina damro wa, rowamremezém na. Tazahã, ãma ato za'ra wa'aba õ di. Duré da te dasina 're ti'a za'ra mono wa, rowamremezém na, wa tô aré aima rowamreme za'ra wa'aba ni. Tazahã, a norĩ wa'wa hã wazu ai'ry'ry wa'aba õ di.” ãne te za si'mahârã za'ra.

³³ Tane a norĩ wa'wa hã. Zuwã Batita hã te sai ãna nasi aimasisi. Duré uwa 'rã wa'u ãsé hã te te 're hãsi mono õ di. Tazahã, ãne 're hãmãna mono wa, ma tô tãma 're ãnharĩ wasété za'ra wa'aba mo, wa'uburé ré 're ãmorĩ na.

³⁴ Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã dasazém na, wa 're ãsa. Uwa 'rã wa'u ãsé hã wa duré te dame 're hãsi. Tazahã, ãsa za'ëtê na 're ãsai mono na, duré uwa 'rã wa'u zé ze 'wa na, ma tô ãma 're ãnharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Duré siwa'ru 're ãdanomro mono norĩ siwadi na, ma tô ãma 're ãnharĩ wasété za'ra wa'aba mo.

³⁵ Tane tô. 'Re ãhãmãna u'âsi mono nhimiroti hã, wẽ di. Tawamhã ãsimiroti hã da te dasima 're wẽ za'ra mono wamhã, te za ãwẽ hã da te 're waihu'u za'ra. Da te 're wẽ'õ za'ra mono õ di za, ãwẽ hã dasiwi. — ãne Zezusi ma tô tãma siwasu'u za'ra.

Simahã wasu'u

³⁶ Tawamhã aibã parisezu hã ma tô Zezusihi zô hã, ãme sa da. Taha wa, te Zezusi hã ãsõrõwa u mo. Tawamhã ma tô nhamra tame, sa da.

³⁷ Tame 'ri wa'õtõ ãma hã ma tô ãwasu'u hã wapa pi'õ hã, siwa'ru 're ãmorĩ hã. Parisezu nhorõwa ãma sa da, ãsãmra na ma tô wapa. Taha wa, ma tô simhi ti'ã, Zezusihi zarina, wedewa'u zadaze ré hã. Simhi hã, êtẽ'a 'manharĩ. Wa'ãbã za'êtẽ di, wedewa'u zadaze hã.

³⁸ Tawamhã Zezusihi babarã na ma tô nhamra, wawa sina. Wawai wamhã, Zezusihi para nhisiwi, ma tô ti'upĩni a'a. Taha wa, te tizéré na tãma u'õ. Tawamhã da te 're ãdatob'rata hãrã za'ra mono ne, tizadawa na ma tô para hãrã. Ma tô wedewa'u zadaze hã ãpara nhisiwi sa'wa, pi'õ na.

³⁹ Tawamhã, parisezu te te 'madã'ã wamhã, ma tô tipẽ'ẽ na tãma tinha, Zezusihi ma:

— Tô sena, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wai 'wa'ãhã, te aré ãwasété na ãma waihu'u, pi'õi ãma hã. Tawamhã te aré tiwi sisawi, te te upi tõ da. — ãne ma tô tipẽ'ẽ na tãma tinha.

⁴⁰ Tawamhã ãsimirosa'rada hã te te sina waihu'u wa, te aibã ma tinha, Zezusi hã:

— Sima, marĩ, wa za aima waihu'u, waihu'u da.
— ãne te tãma tinha.

Tawamhã Sima te asa tãma tinha:

— Ma'ãpé, ãma waihu'u, marĩ hã te waihu'u da.

⁴¹ Taha wa, te Zezusi hã tãma rowasu'u oto, ãne:
— Aibã norĩ hã ma tô rob'uiprazéb õ wa, taré a'ã dawi 'maiwaptẽrẽ zahuré. ãmorĩ'rada hã 500 na ma tô dawi waptẽ. Duré ãhãiba amo hã, 50 na ma tô dawi waptẽ. Niwapsi te za ãsõwa're're tãma sõmri zahuré, aibã ma.

⁴² Tawamhã rob'uiprazéb õ wa, ãsõwa're're te te tãma sõmri zahuré õ di. Sõpru wa, ma tõi tãma waihu'u zahuré aibã hã, ãsõwa're're te te tãma sõmri zahuré tõi da. — ãne ma tõi Simahã ma rowasu'u, Zezusi hã. Tawamhã te oto ãma sadanha:

— E 'wa hã te za sawi pese, aibã ãsõpru hã. E 500 na te te tãma ãsõmri hã te za sawi pese. E 50 na te te tãma ãsõmri hã te za sawi pese. — ãne Zezusi te sadanha.

⁴³ Tawamhã Sima te asa tãma tinha:

— ãté 500 na te te tãma ãsõmri hã te za sawi pese.
— ãne Sima, te Zezusihi ma tinha.

Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tõi. ã'uwaibaba ma tõi ãma ãwaihu. — ãne ma tõi ãma saze.

⁴⁴ Tawamhã pi'õi u sipi'rai wamhã, te duré tãma tinha, Simahã ma:

— ãhãta, pi'õ hã. Tãma ãzawi pese di. A hã we ãzébré wamhã, ã hã dama 'rui õ di, da te ãpara upsõ da. Pi'õ si ma tõi ãpara upsõ, ti'upãni na. Ma tõi duré tizéré na ãpara u'õ.

⁴⁵ A hã we ãwisi wi, ãzawi õ di, ãtob'rata hãrã na. Pi'õ si ãzébré wi, ma tõi ãpara hãrã.

⁴⁶ A hã dama ã'rui õ di, azeitona 'rãi wa'ui wam na da te ãzéré u're da, ãma robze da. Pi'õ hã wedewa'u zadaze pire hã ma tõi ãpara nhisiwi sa'wa.

⁴⁷ Tãma ãzawi uptabi wa, ma tõi ãma 'manharã wẽ. Marã hã te te 're ã'ab'manharã wasété mono zé hã ahã nherẽ, wa tõi tãma tipa. Taha wa, tãma ãzawi uptabi di, te tãma aparti wa. Dawasété ahã na 're dasisãmri za'ra mono õ wamhã, da te dasina 're waihu'u za'ra mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, dawasété ahã na te te dama 're ã'apartu mono

zé hã. Tawamhã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono, dama sawi prã ti za. Dawasété ahã na 're dasisãmri za'ra mono wapsi, te za da te dasina 're waihu'u za'ra, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono, dawasété ahã na te te dama 're ã'apari mono zé hã. Tawamhã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono, dama sawi uptabi di za. — ãne ma tô Simahã ma waihu'u, Zezusi hã.

⁴⁸ Tawamhã pi'õi ma, te oto tinha:

— Marĩ hã 're ã'ab'manharĩ wasété mono zé hã wa tô oto aima tipa. — ãne te pi'õi ma tinha.

⁴⁹ Tawamhã Zezusihi mreme, ma tô pi'õi ãma wapari za'ra, ãsiré ãsaihuri norĩ hã. Taha wa, ma tô tipẽ'ẽ na tãma nharĩ za'ra:

— E 'wa hã õ hã, marĩ, da te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, te te dama 're ã'apari mono hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra, tipẽ'ẽ na.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi te duré pi'õi ma tinha:

— ãzazei wa, wa tô aipawapto, aiwasédé hã rẽme pese da. Rowẽ na te za oto 're aimo. — ãne te pi'õi ma tinha, Zezusi hã.

8

Pi'õ norĩ hã, Zezusihi siré ãsi'aba'rézé wasu'u

¹ Tawamhã ãma ronomro wapsi, te Zezusi hã datẽme 're mo, daro mono bã. 'Ri nho'õmo mono bã, te datẽme 're mo, 'ri wa'õtõ mono bã. Tawamhã datẽme 're morĩ wamhã, ma tô ãwasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na. Datẽme 're morĩ wamhã, aibã norĩ hã 12 na ãhãiba za'ra hã, te ãsiré 're nomro.

² Pi'õ norĩ zama, te ãsiré 're nomro, wa'uburé, te te tãma 're ã'anhamra mono norĩ hã. Duré, ãhãzé hã

te te tãma 're ã'apari mono norĩ zama, te ãsiré 're nomro. Pi'õ nhisi hã, Mariza Madarena na ãsisi hã, wa'uburé hã, 7 na ãhãiba za'ra hã te te tãma ãsãmra za'ra hã.

³ Duré, Zuwãna na pi'õ nhisi hã. Cuzaha mro hã, apito Erodihî ma romhuri'wai mro hã. Duré, Suzana na pi'õ nhisi hã. Aimawi norĩ hã te duré ãsiré 're nomro, pi'õ norĩ hã, ahã na. Ta norĩ hã tinhimarĩ na, te Zẽzusi norĩ hã te te 're pawaptob za'ra.

Aibã hã amnho poto mono da, te te ã'anhãmra mono zẽ wasu'u

Mateusi 13.1-23; Marcusi 4.1-20

⁴ Tawamhã da'ahã na ma tô ãtẽme aihutu ni Zẽzusihi u, 'ri ahã mono bã, da te sabu za'ra da. Tawamhã, ãtẽme dasi'rã'õtõ wamhã, ma tô dama romnhimiré'ẽ, ãne:

⁵ — Aibã hã te buru u mo, ti'ai hãibãdã na, amnho hã te te anhamra mono da, poto mono da. Tawamhã, amnho hã te te anhamra mono wamhã, nima norĩ hã bãdãdi zababa ma rere'e. Taha wa, ma tô dapara na nasi wati'i za'ra ni, tiwi ãrere'e mono hã. Sire hã ma duré te te uprosi, poto mono õ ré.

⁶ ãtẽ nhisiwi, ma duré nima norĩ hã rere'e, amnho hã. Ti'a baihãire di, ãtẽ nhisiwimhã. Tawamhã, 'wanhipré wairébé mono wamhã, ti'ai wa'ro wamhã, ma 'wanhipré 'ré.

⁷ Nima norĩ hã ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhã siré ma tô 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhã, ma te te ubu, wab'ru hã. Taha wa, ma tô te te uprosi.

⁸ Ti'ai wě wa, ma duré nima norĩ hã rere'e. Ma tô oto 'rã. 'Rãĩ mono wamhã, 'rãĩ pese uptabi di, rob're hã. – ãne Zezusi ma tô dama rowasu'u.

Te duré dama tinha:

– Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba ãnhimirowasu'u na hã, waihu'u za'ra wa'aba da. – ãne te dama tinha.

⁹ Tawamhã Zezusihi siré 're ãnomro mono norĩ si, te sadanharĩ za'ra:

– E marĩ na, te ãma ãsimiré, amnho potozém na hã. – ãne te sadanharĩ za'ra.

¹⁰ Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

– 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô dawĩ sawi, a'ã da te waihu'u tã za'ra da, da'ãma 're ãsib'a'uwé mono zé wasu'u hã. A norĩ wa'aba ma si, ma tô oto ãwasu'u hã aima waihu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, dama ãwaihu'u'õ hã. Taha wa, wa tô ãnhimromnhimiré'é na si, te dama 're arowasu'u. Tawamhã dapo're na, da te 're wapari za'ra mono nheré, da te waihu'u za'ra õ di za, ãma ãsimiré'ézé hã.

¹¹ – ãhãna, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, te ãma ãsimiré'ézé hã waihu'u za'ra wa'aba da. Amnho potozé hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme, te wasu'u.

¹² Amnho hã bådâdi zababa ãrere'e mono hã, aimawi a'uwé, te wasu'u. Ta norĩ hã áté te za ãsadawa wasu'u hã taré tipo're na te te 're wapari za'ra. Tawamhã te za Wa'uburé hã ãtême 're si-hutu áté, te te tãma 're roti za'ra mono da, te te 're saze za'ra mono tã da, te te 're sã'reptu za'ra mono tã da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Tawamhã wa'rui'wa ãhimiroti zarina, te te saze za'ra õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã.

13 Duré amnho hã êtẽ nhisiwi ãrere'e mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã áté te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wapari za'ra, tipo're na. Tawamhã te za ãwasu'u ma 're to za'ra. Tazahã, õne haré te te 're saze za'ra mono õ di za. Áté, te za te te 're saze hutu za'ra. Áté rowasédé hã da te tãma 're 'manharĩ za'ra mono õ'umhasite, te za apã 're sipizari za'ra.

14 Duré amnho hã wab'ru wazari ã'a'a mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã áté te za taré tipo're na te te 're wapari za'ra, ãsada wa wasu'u hã. Tazahã, marĩ wamhã, õhõ ãma si 're nomro mono õ di za. Áté, marĩ na si te za te te 're rosa'rata za'ra sima, áté rob'uiprazém na si, áté titozém na si. Tawamhã rob'rã ã'rã wẽ prã ne, 're hãimana wẽ uptabi za'ra mono õ di za.

15 Amnho hã ti'ai wẽ wa, te te ã'anhamra mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã áté te za tipo're na te te 're wapari za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã. Tawamhã te za te te 're 'madã'ã pese za'ra. Õne haré, te za ãsimiroti na 're nomro. Tawamhã rob'rã ã'rã wẽ uptabi ne, hãimana wẽ uptabi na, te za oto 're hãimana za'ra. ãne amnho potozé wasu'u na, wa aima ãma simiré'é za'ra wa'wa. — ãne, Zezusi te tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

16 Tawamhã rob'uiwězém na te duré ãma simiré'é:

— Rob'uiwězé hã da te ro'o wamhã, e piza'a na te za upsibi ni. E daza'warizéb 'rowi, te za sãrĩ ni. Mare di. ãsima'warazém na si, te za sõ'awi da te 're sõré, rowa'a na 're danhisisi mono da. Taha da, te za ro'o ni, rob'uiwězé hã.

17 Tane, ãmreme hã a'ã te dama ãwaihu'u'õ hã

te za niwapsi waihu'u za'ra ni. Taha wa, wa tô rob'u iwêzém na ãne ãma simiré'é.

18 — Taha wa, ma'ápé ãmreme hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono. Tawamhã ãzadawa wasu'u hã te za te te aima 're waihu'u za'ëtê za'ra wa'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. ãmreme hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za apã te te aiwi 're awaibui wa'wa, ãzadawa wasu'u hã. Tawamhã ãmreme waihu'u'wa na, 'rãwi 're asi'madã'ã ze za'ra wa'aba mono nherê, te za ãmreme waihu'u'õ'wa ne, oto 're anomro aba mo. — ãne te Zezusi hã tisiré 're ãnomro mono norã ma rowasu'u za'ra.

*Zezusihi na wasu'u, ãno norã wasu'u me
Mateusi 12.46-50; Marcusi 3.31-35*

19 Tawamhã Zezusihi u, te ãna hã mo, ãno norã me. Te te sabu za'ra da, te ãtême ai'aba'ré. Tazahã, da'ahã uptabi wamhã, ãtême sisisi waihu'u õ di.

20 Tawamhã Zezusihi ma, ma tô ni'wa hã rowasu'u, ãne:

— Ano norã hã te rowi asô aimasa, ana me. Te sima wê za'ra, te te asabu za'ra da. — ãne ma tô tãma rowasu'u ni.

21 Tawamhã Zezusi te uburé dama tinha:

— Ni'wam norã hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono wamhã, duré te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, ta norã hã ãna, duré ãno. — ãne Zezusi ma tô dama waihu'u.

*Zezusi hã rowa'u'u ma, te te ãnharãzé wasu'u
Mateusi 8.23-27; Marcusi 4.35-41*

22 Tawamhã bãtã na, te Zezusi hã tãma nharã za'ra:

— Oto zara u, wa te saprĩ za'ra wa'aba. — Āne te tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma. Tawamhã uba're wa, ma tô asisi, zara u te te saprĩ za'ra da, ãsõ'u na.

²³ Tawamhã te te siré sari za'ra ré, te oto Zezusi hã nhono, uba're wa. Sõtô ré, ma tô rowa'u ãsa'ëne hã watobro. Taha wa, uba're 're, ma tô â hã âzé. Uba're 'remhã, â hã 'masisi wamhã, simimnhasi di oto.

²⁴ Taha wa, ma Zezusihi u tiwahutu za'ra, te te siwi utu da. Tawamhã ãne te siwi 'mahã:

— Rowahutu'wa, rowahutu'wa, wa za ai'utõrĩ ni. — Āne te 'mahârã za'ra. Tawamhã Zezusi ma tô udu. Ma tô wahudu. Rowa'u'u ma, te tinha, te te sazãri da. Duré â ma, te tinha, âtu da. Taha wa, ma tô sazã, rowa'u hã. Ma tô ti'âtu oto.

²⁵ Tawamhã tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, te tinha:

— E niha bâ asiwi ã'umnhasi aba õ di. — Āne te tãma nharĩ za'ra. Taha wa, te sima nharĩ za'ra:

— E niha õ hã aibã hã. Rowa'u'u ma, te tinha. Tawamhã rowa'u hã ma tô sazã. Duré, â nhibza-ihã ma, te tinha. Taha wa, ma tô ti'âtu. ãmreme hã ma tô wapari zahuré. — Āne te sima nharĩ za'ra. Mreme pire wa, ma ãma titob'uzu za'ra. Õne hã tãma sa'rese za'ra õ wa, ma tô tãma tipahi za'ra, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã.

Zezusi hã, aibã hawi wa'uburé te te ãsatõrĩ za'ra zé wasu'u

Mateusi 8.28-34; Marcusi 5.1-20

²⁶ Tawamhã Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, te ãsõ'u na siré sari za'ra, te te saprĩ za'ra da, zara u, Zezusi norĩ hã. Tawamhã ma tô

oto aihutu zara u, Zeraza na danhipti'a nho'ômo nhisi niwĩ.

²⁷ Tawamhã uba're hawi, ma tô watobro, Zezusi hã. Watobro wamhã, ma tô aibã hã ãtẽme wi, wa'uburé ré 're ãmorĩ hã. 'Re si'uza mono õ di oto, aibã hã. Ai'urẽiwi, te oto 're mo. Duré 'ri 're, 're sãmra mono õ di oto. Adã'ã 'ru ãma si te oto 're sãmra, ãtẽ wa, ab're sirõmo ãma. Tame 're hãimana mono ré hã, ma tô ãma tironomro pese.

²⁸⁻²⁹ Aibã hã da'rata 're sãmra mono ré, ma tô da te 're 'madã'ã za'ra, 're pusi tõ mono da. Ma tô da te dasiwi 're hi wasisi, ãsi'uwazi nhorõ rutu na. Te duré da te dasiwi 're pa wasisi. Tazahã, tihi wasisizé hã te te sina 're anhinari, tipawasisizéb zama. Taha pari, te wa'uburé hã te te siwi 're saprõni, a'ubuni u. Tawamhã aibã hã Zezusi te te 'madã'ã wamhã, ma tô 're sadari. Taha wa, hi'rãtitõ ma aime, Zezusihi papara. Tawamhã mreme 'rãihã na te tãma tinha, ãne:

— Zezusi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra, e marĩ ããma 'manhari da, te we aimo. ã'azãri õ di za. ãne, wa ãsina aipa'uwati. — ãne te Zezusihi ma tinha, wa'uburé ma, te te rob'rui wa, aibã hawi watobro da.

³⁰ Tawamhã Zezusi hã te sadanha, ãsisi zõ:

— E niha asisi hã.

— Ahã na, ãnhisi hã. — ãne te aibã hã tãma sisisi, wa'uburé hã ãma ahã wa.

³¹⁻³² Tawamhã romhutu na te uhãbã norĩ hã tisa te te 're huri ahã na, sa'a zahãpã para wi. Tawamhã wa'uburé norĩ hã te Zezusihi wi rowaptẽre za'ra sina, rob'rehã u te te satõrĩ tõ za'ra da. Uhãbã u, te te satõrĩ za'ra da, te sina rowaptẽre za'ra, uhãbã hãiba 're, 're si'ubumroi mono da. Taha wa, ma tô Zezusi hã ãma saze za'ra.

33 Tawamhã aibâ hawi ma tô wairé wa'uburé norĩ hã, uhâbâi u si'aba're da, ihâiba 're, 're si'ubumroi mono da. Tawamhã, itême sisisi wamhã, uhâbâ norĩ hã te sisa're, wara sina. Sa'a hawi, te pi'reba sisa're, isõ'ui u. Tawamhã âi ba ma tô rere. Taha wa, ma ai'utõ uburé.

34 Tawamhã uhâbâ 'madâ'â'wa norĩ hã te te 'madâ'â za'ra wamhã, te isiti datême sisa're, wara sina. 'Ri nho'õmo ãma, ma tô dama rowasu'u za'ra. Rom na, 'ri wa'õtõ ãma zama, ma tô dama rowasu'u za'ra.

35 Tawamhã isimirowasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, te itême ai'aba're ni, da te sabu za'ra da. Zezusihi u dasihutu wamhã, ma tô aibâ hã 'madâ'â za'ra ni, wa'uburé ihawi iwairébé hã. Uza ré, te oto nhamra Zezusihi papara, rowẽ na. Tawamhã tâma rowẽ wa, ma tô tâma tipahi za'ra, dama 're irowẽ za'ra mono zé hã tâma sa'rese za'ra õ wa.

36 Tawamhã ãma i'madâ'â za'ra 'wa norĩ hã te aibâ wasu'u hã dama wasu'u za'ra, isihutu norĩ ma. Aibâ, Zezusi te te ipawaptobzém na, te tâma rowasu'u za'ra.

37 Tawamhã aibâ wasu'u te te wapari za'ra wamhã, ma tô tâma tipê'êwara za'ra. Taha wa, te Zezusihi ma rob'ru za'ra, irom nhiti morĩ za'ra da. Aihĩni te tâma rob'ru za'ra, Zeraza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're isi'ubumroi mono norĩ hã.

Tawamhã Zezusi te za oto âzé, uba're wa, danhiti morĩ da.

38 Tawamhã aibâ te sina 'mahâ, Zezusihi siré 're morĩ da, te te tâma pisutu da, wa'uburé ihawi iwairébé hã.

Tane nherẽ, te Zezusi hã aibâ ma tinha, ãne:

39 — Apâ aimorĩ, asõrõwa u, 'Re ãhâimana u'âsi mono, ãwẽ na te te aipawaptobzém na asisãnawã norĩ ma, asiwasu'u da. — ãne te aibâ ma tinha.

Tawamhã aibâ te oto mo, tinhorõwa u, 'ri baba dama siwasu'u mono da, Zezusi te te ãpawaptobzém na hã.

Zezusi, Zairuhu 'ra te te ãhâiwa'utuzé wasu'u, bådâdi wã wa, pi'õ hã te te ãpesezé wasu'u me

Mateusi 9.18-26; Marcusi 5.21-43

40 Tawamhã ma tô Zezusi norĩ hã apâ saprĩ za'ra, zara u. Zara niwĩ, ma tô da'ahã na ãwana sô ropsãmri za'ra ni. Tawamhã apâ datême wisi wẽ te, ma Zezusi hã sawi za'ra ni, dato sina.

41-42 Tawamhã ma tô aibâ hã ãtême wi, Zairu na ãsisi hã, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma dawada'uri'wa hã. ãtême wisi wi, ma tô hi'rãtitõ aime, Zezusihi papara, ti'ra ãma te te sadawa pibu da, ãsõrõwa u morĩ da, ã'ra hã hãzé wa, te te tãma pese da. ã'ra hã pi'õ pisi, azarudu hã 12 na ãma ãwahu. Hãzé ahã wa, te za oto tiwi dârã. Tawamhã Zezusi te oto mo, ãsõrõwa u. Morĩ ré, te da'ahã na ãma dasi'uirĩ. Ma dasiwi hõti ni.

43-44 Tawamhã bådâdi na morĩ ré, ma tô pi'õ hã wi, Zezusihi u, ãhãzé ré hã, marĩ te te 're ãmanharĩ mono hã. Hãzé ré, ma tô ãma tiwahub ahã, 12 na ãma ãwahubzé hã. Dawede'wa norĩ ma, ma tô uburé tinhibro hã uprosi, tisiwa'ãbãzém na. Tazahã, dawede'wa norĩ hã te te siwi hõsi õ di, ãwede na hã. Tawamhã pi'õ hã, Zezusihi babarã niwĩ ma tô saprĩ. ã'uza 'rãsudu hã ma tô tiwi upi. Taha wa, ma awa'awi séptãrã. Tãibã oto ãhãzé hã.

45 Taha wa, ma tô ãne da'mahã, Zezusi hã:

— E'wa hã ma ã'uza hã ãwi upi. — ãne te da'mahã.

Tane nherẽ, te tãma amrami za'ra ni. Taha wa, te Pedru hã tãma tinha:

— Rowahutu'wa, oro aihĩni ai'ãma wasi'uiri mono za, wa wasiwi aihõti ni. — ãne te tãma tinha.

⁴⁶ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Ni'wa hã ma tô ĩ'uza hã ĩwi upi. ĩwaihu'u pese na, wa tô pese. ãne, wa tô ĩsina waihu'u. — ãne te tãma tinha.

⁴⁷ Tawamhã ma tô pi'õ hã sina wapa, Zezusihi mreme hã. Da te sa'rese ãna, sãmra õ di oto, pi'õ hã. ãne ma tô sina waihu'u. Tawamhã rërẽ'ẽ sina, ma tô Zezusihi papara aime hi'rãtitõ. Danho'a te Zezusihi ma siwasu'u pese, ãne:

— ĩhãzé wa, wa ai'uza aiwi upi, ĩpese da. Tawamhã awa'awi wa tô séptârã. — ãne te tãma siwasu'u.

⁴⁸ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— ĩhidiba, za te aipesezém na ĩ'umnhasi wa, ma tô aihãzé hã aima apa. Rowẽ na te za oto 're aimo. — ãne, Zezusi ma tô tãma tinha.

⁴⁹ Tawamhã pi'õi ma, te te rowasu'u ré, ma tô ãma wi, aibã hã. Zairuhu u, ma wi. ĩsõrõwa hawi, ma ĩtème wi, rowahutuzéb ãma 're da'anhimi'rui mono 'wai u hã. Tawamhã te Zairuhu ma rowasu'u aibã hã, ãne:

— Ai'ra hã ma tô aiwi dârã, azaruture hã. Rowahutu'wai wi, ro'wa're õ'umnhasite, simiromhuri nherẽ. — ãne te tãma tinha.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi ma tô sina wapa. Taha wa, te Zairuhu ma tinha:

— Ai'ra wasu'u ma, aipahi tõ. ĩwétési asina ĩ'umnhasi, te aipawaptob da. ĩwétési ĩ'umnhasi

wamhã, rowẽ na te za oto aima 're sãmra. — ãne te Zezusi hã tãma tinha.

⁵¹ Tawamhã Zezusi hã Zairuhu nhorõwa u oto wisi wamhã, ma tô pisutu za'ra, Pedru norĩ si ãsiré sisisi da, Zuwã hã duré Ti'adu hã, azaruture mama norĩ siré hã.

⁵² Tame da'ahã na te ãma ta'ry'ry ni, dapẽ'êzé te. Taha wa, te Zezusi hã dama tinha, ãne:

— ãma ai'ry'ry wa'aba õ di za. Azaruture hã dã'ã õ di. Taré te nhono. — ãne te dama tinha.

⁵³ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra ni:

— Oro taré sõtõ za, te pê'êzani ãna nomro. — ãne te tãma nharĩ za'ra ni. ãdã'ãzém na, ma tô waihu'u za'ra ni. Taha wa, ma tô ãne tãma nharĩ za'ra ni.

⁵⁴ Tazahã, te te damreme 'madã'ã õ di, Zezusi hã. Ma tô pa'ã. Mreme 'rãihã na, te tãma tinha, ãne:

— Azaruture, aiwahutu. — ãne te tãma tinha.

⁵⁵ Tawamhã ma tô apã pê'ê waze, awa'awi. Hãiwi te oto za. Taha wa, mram na te wada'uri zahuré, te te tãma a zahuré da, ãmama norĩ hã.

⁵⁶ Taha wa, ã'ra apã hãiwa'utu wa, ma tô ãma titob'uzu zahuré, ãmama norĩ hã, timro me. Taha wa, tãma rowẽ zahuré di. Tane nherẽ, te ã'ra na sadawa uwati zahuré, te te dama rowasu'u zahuré tõ da a'ã.

9

Zezusi hã, aibã norĩ te te datẽme ãsatõrĩ za'ra zé wasu'u

Mateusi 10.5-15; Marcusi 6.6-13

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô sitẽme sô tihãrã za'ra, ãsiré 're ãnomro mono norĩ zõ, aibã norĩ hã 12 na ãhãiba za'ra hã zõ. Tawamhã ma tô tãma pisutu za'ra, waihu'u pese na 're nomro mono da, wa'uburé norĩ hã te te dama 're sãmra za'ra mono

da, duré ãhâzé ré norĩ hã te te 're pese za'ra mono da, ãsadawa para.

² Tawamhã ma tô duré satõrĩ za'ra, ãwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na. Taha wasu'u na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, ma tô satõrĩ za'ra. Duré te te 're dapese za'ra mono da, ma tô datẽme satõrĩ za'ra.

³ ãne te tãma roti za'ra:

— Ai'ubana te za 're anomro aba mo. Marĩ hã asiré 're 'wasari aba mono õ di za, asiwazusizé hã, duré romramizé hã. Marĩ hã 'wasari aba õ di za, mra hã, duré rob'uiprazé hã, duré ai'uzazé hã, asõ'utu'u wa'wa hã. Datẽme 're aihutu aba mono wapsi, ãté 're aihutu aba mono wi, te za da te 're asawi za'ra wa'wa.

⁴ Tawamhã asô ãhârâ 'rata aba nhorõwa ãma si, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo, 're aiwairébé aba mono õ ré.

⁵ Datẽme 're aihutu aba mono wamhã, ãté asô 're datob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã dahawi te za 're aiwairébé aba mo, darob amoi u. Dahawi 're aiwairébé aba mono wamhã, aipara'uza zapru hã te za 're ãtata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dawasété ma ropibuma, asimirowasu'u na, da te dasiwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono wa. — ãne ma tô tãma roti za'ra, Zezusi hã.

⁶ Tawamhã te oto datẽme ai'aba'ré, 'ri wa'õtõ mono bâ. Daro mono bâ, ma tô ãwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra, Zezusihi siré 're ãnomro mono norĩ hã. Ma tô duré te te 're dapese za'ra.

Apito Erodi hã, Zezusihi ãma te te ãrosa'ratazé

wasu'u

Mateusi 14.1-12; Marcusi 6.14-29

⁷ Tawamhã apito Erodi hã, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma da'madã'ã'wa hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa. ãne ma tô ni'wam norĩ hã ãma rosa'rata za'ra, Zezusihi ãma hã:

— Áté Zuwã Batita apã ãhãiwa'udu.

⁸⁻⁹ Áté Eriasi apã we ãmorĩ. Áté 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, duréi pese ãdã, apã ãhãiwa'udu. — ãne ma tô Zezusihi ãma romnomri za'ra ni. Tawamhã Erodi te tinha:

— Wa hã te waihu'u õ di. Áté ni'wa hã. Wa hã, Zuwã hã wa tô dama ti'ru, da te 'rã nhizãri da. Tãibã Zuwã hã. E 'wa hã bété ãwasu'u hã, te ãwãpari hã. Te sabu neza. — ãne te tinha, Erodi hã.

Zezusi, dasa na te te ãdapawaptobzé wasu'u

Mateusi 14.13-21; Marcusi 6.30-44; Zuwã 6.1-14

¹⁰ Tawamhã ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô ai-hutu apã, Zezusihi u, ãsadawa para datẽme ãsi'aba'rẽ norĩ hã. Sihutu wamhã, ma tô tãma siwasu'u za'ra, te te 're ãdapawaptob za'ra mono zẽm na. Zezusi hã te oto te te simro siré, Besada na 'ri nhisi u, hãiba pisutu.

¹¹ Tazahã ma tô ãwasu'u hã wãpari za'ra ni. Taha wa, da'ahã na te ãsarina ai'aba'rẽ ni. ãtẽme dasihutu wamhã, uburé ma tô dazawi, Zezusi hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zẽm na, te dama rowasu'u, Zezusi hã. Duré, ãhãzẽ ré norĩ hã ma tô pese za'ra.

¹² ãne ré, ma tô tihãiwahã. Taha wa, ma ãtẽme ubumro, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã, 12 na ãhãiba za'ra hã, te te tãma nharĩ za'ra da, ãne:

— Āmemhã robaba di, 'ri hã. Ōhõta romhuture di, 'ri wa'õtõ u hã. Duré, re na 'ri ĩsimasa mono u hã, romhuture di. Ma'ãpé tamomo dazatõrĩ za'ra na, dasa hã da te huri da, danhotõ za'ra da zama. — Āne te tãma nharĩ za'ra.

¹³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. A norĩ wa'wa hã te za dama ĩ'a za'ra wa'wa, dasaihuri da. — Āne te tãma nharĩ za'ra.

Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra:

— Wasazé hã syryre di. Ī'u'ëtē wapu hã 5 na si, ĩhãiba hã. Duré pe'a hã maparanere. E da'ahâ uptabi nherē, wa za tawamhã ai'aba'ré ni, dasazé hã wa te dama uipra za'ra da. — Āne te tãma nharĩ za'ra, tame da'ahâ uptabi na, dasimasa wa.

¹⁴ Aibã norĩ hã 5 miu na ĩhãiba za'ra hã te aimasa. Zezusi hã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Ma'ãpé, dama roti za'ra wa'aba, 50 na si dasi'ubumroi mono da, da'upsâtã pese na. — Āne te tãma nharĩ za'ra.

¹⁵ Tawamhã te dama nharĩ za'ra, 50 na si dasi'ubumroi mono da, da'upsâtã pese na.

¹⁶ Tawamhã ĩ'u'ëtē wapu hã ma oto waibu Zezusi hã, 5 na ĩhãiba hã. Pe'a ma duré timra. Hãiwa u te ĩré rob'madã, timama ãma wata da, sõpru wa. Taha pari, ma tô te te wē'ē, ĩ'u'ëtē wapu hã. Pe'a zama, ma tô te te wē'ē. Ma tô te te sõmri oto, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, te te dama sõmri mono da.

¹⁷ Tawamhã dasa hã aihĩni ma tô huri ni. Ma tô da te 'mahãpãrĩ. Da te 'mahãpãrĩ mono parip si, ma tô si'õtõ wa, te te apã ubumro za'ra, danho'rada hã, Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ hã. Si'õno hã ahã di, danho'rata ré hã, 12 na ĩhãiba hã.

*Pedru hã Zezusi, Danho'reptui'wa na te te
ĩwasu'uzé wasu'u*

Mateusi 16.13-28; Marcusi 8.27-9.1

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã bātâ na te nhamra danhiti, mreme da, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma. Aibã norĩ hã te ãrata asimro, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã. Timama ma, mreme pari, te sadanharĩ za'ra tisiré norĩ hã, ãne:

— E niha ma tō dasima ãwasu'u za'ra ni. E 'wa hã wa hã, wa 're mo. — ãne te sadanharĩ za'ra.

¹⁹ Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra:

— Aiwasu'u hã, ahã di. A hã, u, Zuwã Batita, apã aihãiwa'udu. A hã, u, Eriasi apã we aimorĩ. A hã, u, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, duré pese atã, apã aihãiwa'udu. ãne, wa tō aiwasu'u hã wapari za'ra ni. — ãne te Zezusihi ma rowasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhã Zezusi te duré sadanharĩ za'ra, ãne:

— A norĩ wa'wa hã bété, e niha ma tō asima 're ãwasu'u za'ra wa'aba mo. — ãne te sadanharĩ za'ra.

Taha wa, te Pedru hã tãma tinha, ãne:

— A hã Danho'reptui'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te aipisudu. — ãne te tãma tinha.

²¹ Tawamhã Zezusi te sadawa uwati za'ra, te te a'ã dama wasu'u tō za'ra da, Danho'reptui'wa na.

²² Taha wa, te tãma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, wa za robzépata za'ëtê. Dama roti'wa norĩ hã te za siwi ãwê'õ za'ra. Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ hã, te za siwi ãwê'õ za'ra, sasedoti ãpire norĩ hã. Rowahutu'wa norĩ zama, te za siwi ãwê'õ za'ra. Taha wa, te za dasiwi ãwĩrĩ ni. Tawamhã bādã maparane ããma si'utõrĩ

õ ré, wa za hâiwa'udu apâ. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

²³ Tawamhã te uburé oto dama tinha, ãne:

— Ni'wam norĩ hã ãsiré 're nomro u'âsi mono da, te te sima 're ãwẽ za'ra mono wamhã, tihâimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Awẽ sidâpâsi, tiza'ozéb ré, ãzarina 're ãnomro mono ne, da te dasiwi uprosi da nherẽ, te za ãsiré 're nomro.

²⁴ Ni'wam norĩ hã tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ãsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã ãzarina 're nomro mono da, tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã.

²⁵ Áté ni'wa hã te za tinhibro hã te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahã uptabi da. Tawamhã te za oto dârâ. Ti'ab ré sibrob ahã nherẽ, e tãma 're rowẽ mono di za, rowẽ ãsi'utõrĩ'õ hã te te sina uwaimrami õ wamhã. Mare di. Tãma 're rowẽ mono õ di za.

²⁶ Ni'wam norĩ hã dapipa te, ãzazei'wa na, duré ãmreme 'madâ'â pese 'wa na, áté dama 're siwasu'u za'ra mono õ di za, 're siséb za'ra mono õ'umnhasite. Áté te za dawí 're si'udâ za'ra, ãzazei'õ'wa newa. Nimahã na, wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã wa za wei mo apâ, ãhãiba na hã rowa'a za'ëtẽ na. ãmama hã rowa'a ré, te 're hãimana u'âsi. Hãiwa ãma tãma ãromhuri'wa norĩ zama te duré ãré 're hãimana u'âsi za'ra, hãimana wẽ na. Tane duré wa hã, wa za duré rowa'a za'ëtẽ ré wei mo apâ. Tawamhã, apâ we ãmorĩ wapsi, ã'udâ'wa norĩ hã ãzazei'wa na te sisi za'ra õ di za, ta norĩ hã.

²⁷ Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aihĩni õ nherẽ, ai'matâ'â aba õ ré, te za 'Re ãhãimana

u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwe mono zé hã ãma ã'madâ'ã za'ra wa'wa. — ãne ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

Ëtê 'rãihã ãma, Zezusihi hãiba na rowa'a za'ëtê wasu'u

Mateusi 17.1-13; Marcusi 9.2-13

²⁸ Romhuri hã misi ãma si'utõrĩ pari, ma tô Zezusi hã te te siré simro, Pedru norĩ hã Zuwã norĩ me, Ti'adu norĩ me, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, mreme da. Ëtê 'rãihã na, ma tô sai'uri za'ra.

²⁹ Zezusi hã Timama ma, mreme ré hã, aimawi oto ã'ubu hã. Duré, ma tô ti'uza hãirã. Hãirã uptabi di, ã'uza hã. Ma ai'ubuzi.

³⁰⁻³¹ Tawamhã aibã hã maparane, ma tô ãtême sihãire zahuré, Mozési norĩ hã, Eriasihi me. ãhãiba na hã rowa'a sa'ëtê zahuré di. Ta norĩ hã Zezusihi me, te sima rowasu'u za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono te te tãma ãpisutuzéb zarina, za ãdã'ázém na Zeruzarê ãma.

³² Te te sima rowasu'u za'ra ré, te Pedru norĩ hã tinhotõ za'ra. Sõtõ pese za'ra di. Oto utu za'ra wamhã, ma tô Zezusi hã 'madâ'ã za'ra. ãhãiba na hã rowa'a sa'ëtê di. Aibã norĩ zama ã'rata ãsima'wara zama ma tô 'madâ'ã za'ra.

³³ Aibã norĩ hã oto apã tiwi neb zahuré wa za, te Pedru hã Zezusihi ma tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, ãme wama rowê za'ra di. Si'ubdatõ, wa za aima 'ri za'ra wa'aba ni, aihãiba bã wa'aba, ate da hã, duré Mozésihi te da hã, duré Eriasihi te da hã. — ãne te tãma tinha, te te rosa'rata ãna, Pedru hã.

³⁴ Tawamhã Zezusihi ma, te te nharĩ ré, ma hãiwa nhirõtõ'a za'ëne hã we hãiba zuwa za'ra, Zezusi norĩ hã. Taha wa, ma tãma tipahi za'ra.

³⁵ Hâiwa nhirõtõ hawi, te we 'Re ãhâimana u'âsi mono hã tâma nharĩ za'ra, ãne:

— ã hã ã'ra, te ãpisudu. Ma'ãpé ãsimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono za. — ãne te we tâma nharĩ za'ra, Pedru norĩ ma.

³⁶ We tâma mreme pari wamhã, siwaprosi te oto za, Zezusi hã. Ari'iwi te a'â tihâimana za'ra, mreme ãna, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã. Ni'wai ma, te te rowasu'u za'ra õ di a'â, te te ã'madâ'â za'ra zém na hã.

Zezusi hã, ai'reputu ma, wa'uburé te te ãmezé wasu'u

Mateusi 17.14-20; Marcusi 9.14-29

³⁷ Tawamhã awēpsi ma tô êtē 'rãihã hawi si'ra za'ra, Zezusi norĩ hã. Taha wa, da'ahã na ma tô danhopētē za'ra, Zezusihi u ãdasi'aba're hã.

³⁸ Aibã hã dawa'wa ãsa hã ma tô 'mahã, ãne:

— Rowahutu'wa, ã'ra ma, wa aiwi rowaptē, ãma pese da. ã'ra misire hã, ai'repudu.

³⁹ Wa'uburé hã te za upi. Te te upi wamhã, te za tizadari, ã'ra hã. Te za sitete. Te za sadaiproi watobro. Te te 're u'a u'âsi. Te te sazãri õ di. Õne u'ã.

⁴⁰ Asiré 're ãnomro mono norĩ ma, wa tô aré tâma 'ru za'ra, wa'uburé te te tâma me za'ra da. Tazahã, te te tâma mei waihu'u za'ra õ di. — ãne te Zezusihi ma rowasu'u, ãmama hã.

⁴¹ Tawamhã te Zezusi hã tâma nharĩ za'ra, ãne:

— E niha bété, ai'rata 're ãnhamra u'âsi aba mono nherē, asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mono õ di, te 're ã'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã. E niha te aiwasété na si 're anomro aba mo. E ãpē'ézé u'âsi, wa za ai'rata 're ãmorĩ 'wa, 're ã'umnhasi za'ra

wa'aba mono õ wa. — ãne te tãma nharĩ za'ra. Taha wa, te aibã ma tinha, ãne:

— We ãtẽme sãprõni pé, ai'ra hã.

⁴² Tawamhã te te ãtẽme sãprõni ré, ma tô wa'uburé hã 'marõwĩ. Te sitete. Taha wa, te Zezusi hã tãma rob'ru, ai'reputu hawi watobro da. Taha wa, ma ãhawi watobro. Rowẽ na te oto 're sãmra, ai'repudu hã. Taha wa, te Zezusi hã ãmama ma tinha, ãne:

— ãhãta ai'ra hã. Tãma rowẽ di oto. — ãne ma tô ãmama ma waihu'u, Zezusi hã.

⁴³ Taha wa, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, waihu'u pese uptabi wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

Zezusi te te 're ãda'apese mono zém na, ãma datob'uzu za'ra ré, te tisiré 're ãnomro mono norĩ ma Zezusi hã tinha, ãne:

⁴⁴ — Wa za aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa. Aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba zém na, aipo're si'ãri za'ra wa'aba õ di za. Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã te za dasima ãhãiba nhomri ni. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

⁴⁵ Tane nherẽ, te te siwi waihu'u za'ra õ di, te te sina ãrowasu'uzém na hã. Ma tô tiwi sawi za'ra Zezusi hã, te te waihu'u pese za'ra tô da a'ã, te te sina ãrowasu'uzé hã. Taha wa, te te sina ãrowasu'uzé ma, pahi za'ra wa, te te siwi sadanharĩ za'ra õ di, ãma. Taha wa, te ari'iwi ai'ubumro.

Dama ãpire wasu'u

Mateusi 18.1-5; Marcusi 9.33-37

⁴⁶ Tawamhã sima ãmaipire zô sãpré wa, ãma sisaze za'ra õ wa, te timreme na 'rãwi si'wapé za'ra, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã.

⁴⁷ ãsimirosa'rada hã ma tô waihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, ma tô ai'uté hã sisababa tisã.

⁴⁸ Te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zô 're tob'uzu za'ra mono wamhã, ta norĩ u'âbã te duré ĩzô 're tob'uzu za'ra. Tawamhã, e ĩzô si te 're tob'uzu za'ra. Mare di. We ĩzatõrĩ'wa zô zama te duré sô 're tob'uzu za'ra. Dama ĩwapu norĩ hã 're sawi pese za'ra wa'aba mono wamhã, asima ai'maipire zô asõpré wa'aba ãna, wa za aipire na te 're ai'awaihu'u 'wa. — ãne, Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

*Zezusihi wẽ'wa norĩ wasu'u
Marcusi 9.38-41*

⁴⁹ Tawamhã Zuwã hã te tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, aibã, wa tô 'madã'ã za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're ĩrob'rui mono hã, dama 're wairébé mono da. Taha wa, ma tô dama 're wairébé. Õ hã, wasiré 're morĩ õ di. Taha wa, wa tô tiwi sawi za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're arob'ru tô mono da, wasiré 're morĩ õ wa. — ãne te Zezusihi ma siwasu'u, Zuwã hã.

⁵⁰ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra, Zuwã norĩ ma:

— Tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, ĩsimiromhuri hã. Áté ni'wa hã te te 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono õ di za. Tane wamhã, aiwẽ wa'aba 'wa na, te za ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, aibã hã aiwẽ wa'aba 'wa, 're morĩ nherẽ, tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, ĩsimiromhuri hã. — ãne, Zezusi te tãma roti za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Samaritanu norĩ hã, Zezusihi zô ĩtob'uzu za'ra õ zé wasu'u

⁵¹ Zezusi hã hãwa u za ĩmorĩzé hã romhuture wa, ma tô sina roti, Zeruzarẽ u morĩ da.

⁵² Taha wa, ma tô aibâ norĩ hã sisõwa satõrĩ za'ra, ãsãmrazéb da hã, te te sô 'maipisutu za'ra da. Si'aba'reí wamhã, ma tô aihutu, 'ri wa'õtõ u. Samaritanu norĩ rob ãma, 'ri wa'õno hã.

⁵³ Sihutu wamhã, sô tob'uzu za'ra õ di, samaritanu norĩ hã. Zeruzarẽ u, za morĩ wa, te te sima wẽ za'ra õ di, ãrata sãmra za'ra da, Zezusi hã.

⁵⁴ Tawamhã samaritanu norĩ wasu'u, ma tô wapari zahuré, Ti'adu norĩ hã, Zuwãhã me. ãwasu'u hã te te wapari zahuré wamhã, te Zezusi 'mahârã zahuré, ãne:

— E aima wẽ di, unhama zô wahârã da, hãiwa hawi we te te da'uprosi da. — ãne te 'mahârã zahuré.

⁵⁵ Taha wa, ma Zezusi hã ãtẽme aipi'ra zahuré. ãmreme hã ma tô tiwi sisisi zahuré.

⁵⁶ Taha pari, ma tô ai'aba'reí, 'ri wa'õtõ hãiba amoi u.

Zezusi te te dama ãrotizé wasu'u, sena na ãsiré 're danomro mono da

Mateusi 8.18-22

⁵⁷ Tawamhã bãdãdi na si'aba'reí ré, te aibã hã Zezusihi ma tinha, ãne:

— Nimomo 're aimorĩ wamhã, asiré, wa za 're mo. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁵⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Wapsã wawẽre hã, ab're 're ãsõrõwa hã. Si norĩ hã te duré tizasi hã te te sima 're 'manharĩ za'ra, tinhorõwa da hã. Tanei õ di wa hã, ti'ai ãma dasiré ãpodo hã. Marĩ ãma hãimana õ di, 're ãwa'utu mono zéb da hã. Hãiwi si wa datẽme 're morĩ u'ã. — ãne, Zezusi ma tô tãma siwasu'u.

⁵⁹ Tawamhã Zezusi te aibã hãiba amo 'mahã, ãsiré morĩ da. Taha wa, te asa tãma tinha:

— Apito, a'â apâ ĩmorĩ, nimahã bātâ na ĩmama hã ĩwi dâ'â wa, ĩsisa'u te ãma ti'a da. — ãne te sina 'mahã.

⁶⁰ Tane nherẽ, te aibã ma tinha asa:

— Īdã'â norĩ hã te za tisiré ĩdã'â norĩ ãma, te te 're ti'a za'ra. A hã te za datẽme 're aimo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zém na, 're da'apo're pu'u mono da. — ãne te aibã ma tinha.

⁶¹ Aibã hãiba amo hã te duré Zezusi 'mahã, ãne:

— Wa hã wa za asiré 're mo. A'â ĩsisãnwã norĩ, te sawi za'ra, ĩsisa'u. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁶² Taha wa, ma tô tãma ãma romnhimiré'é Zezusi hã, ãne:

— ãté ni'wa hã te za romhuri na sãna'rata, ti'a te te hãibãdã da. Siwa'rãmi te te nasi 'madã'â wamhã, tinhib'apito ma, romhuri'wa da hã mare di. Tane duré, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zém na romhuri'wa da hã mare di, misi, da te 're pisutu za'ra mono õ wa. — ãne ma tô aibã ma waihu'u, Zezusi hã.

10

Aibã ahã na, Zezusi te te datẽme ĩsatõrĩ za'ra zé wasu'u

¹ Taha pari, ma tô Zezusi hã aibã ahã na pisutu za'ra, ĩsõwa datẽme 're nomro mono da, 72 na aibã norĩ hãiba za'ra hã. Maparane si, ma tô te te apisutu, 'ri wa'õtõ mono bã ĩwana te te datẽme ropéi mono da, za datẽme ĩmorizé wana, datẽme si'aba'ré da.

² Taha wa, si'aba'réi õ ré, te tãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Amnho hã sa'etẽ na 're simi'wara mono wamhã, duré romhuri'wa norĩ hã umrore

wamhã, te za buru tede'wai wi waptērē za'ra, sada dasitob da. Tane a norĩ wa'wa hã ai'umrore wa'aba wa, te za 'Re ãhãimana u'âsi mono wi 're ãrowaptērē za'ra wa'aba mo, te te 're da'apisutu mono da, ãsadawa wasu'u'wa da hã.

³ Te za oto datēme 're ãropéi wa'aba mo. Pone'ērebã 'ra, robzahi wa'wa u 're ãsisisi mono ne, wa za datēme asatōrĩ za'ra wa'wa, datēme 're ropéi wa'aba mono da oto.

⁴ Marĩ hã asiré 're 'wasari aba mono õ di za, ro'wapézé hã, duré rob'uiprazé nhemezé hã, duré aipara'uza hã. Duré, 're asimizahãri za'ra wa'aba mono õ di za, bãdãdi wa, 're dazawi za'ra wa'aba mono da.

⁵ Duré, danhorõwa u 're aihutu aba mono wamhã, te za a'ã 're ãdazawi za'ra wa'aba mo, rowē na 're dahãimana za'ra mono da.

⁶ Simizawi pese wamhã, 'ri tede'wa hã rowē na te za 're hãimana. Mreme wasété wamhã, rowē na 're hãimana mono õ di za.

⁷ Datēme 're aihutu aba mono wamhã, 'ri baba 're anomro aba mono õ di za. 'Re aihutu aba mono zéb ãma si, te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Tame te za danhipi hã da te aima 're ãsõmri za'ra wa'aba mono na 're asaihuri aba mo. Tame te za duré 're ãhãhãri aba mo. Romhuri'wa pawa'ã hã tãma 're ãwairébé mono ne, te za taré asa hã da te aima 're sõmri za'ra wa'wa, wa'ãbã ãna asimirowasu'u wa'rãmi wa'aba.

⁸ – Datēme 're aihutu aba mono wamhã, ãté 're aihutu aba mono wi, te za da te 're asawi za'ra wa'wa. Duré danhipi, da te aima 're ãsõmri za'ra wa'aba mono na te za 're asaihuri aba mo.

⁹ Tame 're ai'ubumroi wa'aba mono ré, te za 're ãdapese za'ra wa'aba mo. Duré te za ãne dama 're

ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo: “Ăhăna bġdġ hă ma tŃoto ĩwa waptġrġ, 'Re ĩhġimana u'ġsi mono hă da'ăma 're ĩsib'a'uwġ mono zġb da hă.” Ăne te za dama 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁰⁻¹¹ Datġme 're aihutu aba mono wamhă, da te 're asawi za'ra wa'aba mono Ń di za Ătġ. Taha wa, te za dahawi 're aiwairġbġ aba mo. Dahawi 're aiwairġbġ aba mono Ń rġ, te za dama 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo, Ăne: “Wanhimirowasu'u na, ma tŃosiwi ĩwawġ'Ń za'ra wa'wa. Taha wa, wa za wapara zapru hă wamirġ za'ra ni, rere'e da, ti'a hă, aiwasġtġ na Ăma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zġb da hă. Ăhăna bġdġ hă ma tŃoto ĩwa waptġrġ, 'Re ĩhġimana u'ġsi mono hă da'ăma 're ĩsib'a'uwġ mono zġb da hă. Ăne na, te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa.” Ăne te za aiwġ'Ń'wa norġ wa'aba ma 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo. — Ăne te tĂma roti za'ra, Zezusi hă.

¹² Ma durġ tĂma waihu'u za'ra, Ăne:

— Niwapsi, aiwġ'Ń'wa norġ wa'aba ma hă, 're robze za'ra mono Ń di za. Niwapsi bġdġ hă ĩwa ĩwaptġ'Ăzġm na, te za dazŃ nhamra, marġ, da te 're ĩ'manharġ za'ra mono zġm na, te te 're da'awaihu'u mono da, 'Re ĩhġimana u'ġsi mono hă. Sodomă Ăma 're ĩdasi'ubumroi mono norġ ma, te te ĩrob'manharġ pipa zġm nhipai u, te za tŃ aiwġ'Ń'wa norġ wa'aba ma, te te tĂma 're arob'manharġ za'ġtġ. — Ăne ma tŃ Zezusi hă tĂma waihu'u za'ra, tisirġ 're ĩnomro mono norġ ma.

Zezusihġ wġ'Ń'wa norġ wasu'u

Mateusi 11.20-27

¹³ Tinhimiroti na ma tŃ durġ Ăne Ăma uzusi, Zezusi hă:

— Corazi na 'ri wa'ŃtŃ nhisi Ăma 're aihġimana za'ra wa'aba mono norġ ma, aima 're ropipa upt-abi za'ra wa'aba mono di za, Besada na 'ri wa'ŃtŃ

nhisi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. Marĩ, dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã asõ'a za'ra wa'aba, te 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono ne, Tiru ãma 'ri nho'õmo ãma, duré Sido ãma 'ri nho'õmo ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ nho'a, te dama 're ab'manharĩ mono 'wa'âhã, duréi te aré ta norĩ hã 're sipizari za'ra, tiwasété wi. Tiwasété wi 're ĩsipizari za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da, te aré 'ru'a hã ti'rã ãma te te 're sa'wari za'ra. Te duré aré sa'u ĩhâiro na 're si'uza za'ra.

¹⁴ Tane nherẽ, tanei õ di, a norĩ wa'wa hã. Ni-wapsi 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'ãma ĩsipo'ozéb ãma hã, Tiru ãma duré Sido ãma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma, te te ĩrob'manharĩ pipa zém nhipai u, te za te te 're aihã za'ra za'ëtẽ za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

¹⁵ Capana'u ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, e danhipai u aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ma tô asina 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. Ropipa u si, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're asãmra 'wa. — ãne Zezusi ma tô tâma nharĩ za'ra, da'ãma pẽ'êzé uptabi wa.

¹⁶ Tawamhã te tâma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, ãne:

— Ni'wam norĩ hã ĩzadawa wasu'u na, te te 're ai-wapari pese za'ra wa'aba mono wamhã, ĩmreme 'madã'ã pese 'wa na, wa za ta norĩ hã te ĩsina 're awaihu'u. Duré ni'wam norĩ hã ĩzadawa wasu'u na te te 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono wamhã, ĩwẽ'õ'wa na, wa za duré ta norĩ hã ĩsina te 're awaihu'u. We ĩzatõrĩ'wai wẽ'õ'wa na zama, wa za ta norĩ hã te ĩsina 're awaihu'u. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, Zezusi hã.

Aibâ norĩ, Zezusihi u apâ ĩsihutuzé wasu'u

¹⁷ Tawamhã datēme 're nomro mono pari, ma tô apâ aihutu ĩtēme, aibâ norĩ hã, 72 na ĩhãiba za'ra hã. Tãma rowē za'ra wa, toi uptabi za'ra di. Taha wa, te āne siwasu'u za'ra, Zezusihi ma:

— Wanhib'apito, asisi na, wa tô wa'uburé ma, wa te 're rob'ru za'ra, dahawi 're wairébé mono da. Taha wa, ma tô te te 're wawapari za'ra, ta norĩ hã.

— Āne te tãma siwasu'u za'ra.

¹⁸ Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma waihu'u za'ra, āne:

— Tane tô. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô Satanasi hã wa'rui'wa hã hãiwa hawi time. Waptã'ã wamhã, wa tô 'madã. Wara sina, ma waptãrã, tãiwapsa'a ne.

¹⁹ ĩwapari pese za'ra wa'aba. Wa tô aima waihu'u za'ra wa'wa, ĩzadawa para, wahi norĩ hã duré apa'apa 'wa nhi'oto norĩ hã, aipara na 're simroi wa'aba mono da. Wa'rui'wa hã dama siptete nherē, te za asiptete sina tiwi 're anomro aba mo. Tawamhã te te 're aihõsi za'ra wa'aba mono õ di za, wa'rui'wa hã. Niha te te aima 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁰ Asimirob'ru zarina wa'aba, wa'uburé hã dama 're wairébé mono wa, ma tô 're ato za'ra wa'aba mo. Tane nherē, taha nhipai u te za 're ato uptabi za'ra wa'aba mo, asisi hã hãiwa āma 're hãimana za'ra wa'aba mono wa, asisi ui'ére za'ra wa'wa hã. — Āne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

²¹ Tame 'Re ĩhãimana u'âsi mono pē'ězani te te tãma ĩwaihu'uzéb zarina, te 're to, Zezusi hã. Toi uptabi di oto. Taha wa, te Timama ma tinha, āne:

— Īmama, a hã Danhib'apito uptabi, hãiwa ãma zama, ti'ai ãma zama. Ā norĩ hã marĩ te te waihu'u za'ëtē za'ra õ di. Tane nherē, ma tō marĩ ĩwē hã tãma ĩwaihu'u za'ra. Rowaihu'u pese 'wa norĩ ma hã, marĩ hã ĩwē hã tãma waihu'u za'ra õ di. Tane tō, Īmama. Asima ĩwēzéb uwaibaba, ma tō ã norĩ ma si a'â ĩwaihu'u za'ra, marĩ ĩwē hã. Taha wa, wa ai'ãma ĩwata, asõpru wa. — Āne te Timama ma tinha, Zezusi hã.

²² Te duré tãma nharĩ za'ra, aibã norĩ ma:

— Īmama ma tō ĩma waihu'u, uburé 're ĩhãimana mono zé hã. Ni'wam norĩ hã si'uihã na te te 're ĩwaihu'u za'ra mono õ di, 're ĩhãimana mono zém na hã. Īmama si ma tō ti'ra na ĩwaihu'u pese, 're ĩhãimana mono zém na hã. Duré dasi'uihã na Īmama, da te 're waihu'u za'ra mono õ di za. ĩwétési wa tō Īmama hã waihu'u pese, 're ĩhãimana mono zém na hã. Te ĩsima 're ĩ'awē mono zéb uwaibaba si, wa za ni'wam norĩ ma, te 're awaihu'u, ta norĩ zama Īmama hã te te waihu'u za'ra da, 're ĩhãimana mono zém na. — Āne ma tō tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²³⁻²⁴ Taha pari, ma tō aipi'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ u, siwaprosi te te tãma rowasu'u za'ra da. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã aima 're rowē za'ra wa'aba mono di. Atōmo na ma tō 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mo, te dama 're ĩ'ab'manharĩ wē mono zé hã. Ai-wana wa'aba, ma tō da'ahã na 're dasi'ubumro, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã, danhib'apito norĩ zama. Ta norĩ hã ma tō aré te te sima 're wē za'ra, te te 're 'madâ'â za'ra mono da, 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mono zé hã. Ma tō duré te te sima 're wē za'ra, te te 're wapari za'ra mono

da, 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Taha wa, a norĩ wa'aba ma si, 're rowẽ za'ra wa'aba mono di. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Samaritanu 're ĩmorĩ wẽ wasu'u

²⁵ Tame ma tô aibã hã wahudu hãiwĩ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa hã. Zezusi te te ĩroti na te te pibu da, ma tô ãne 'mahã:

— Rowahutu'wa, e marĩ, wa za te 're ab'manharĩ ĩwẽ hã, 're ĩhãimana u'ãsi mono zéb da hã, te ĩsina uwaimrami da hã, hãywa ãma. — ãne te 'mahã.

²⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— E niha 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na, ĩwasu'u na rob'ui'ére hã. E niha asimirosa'rada hã, ãma. — ãne te sadanha.

²⁷ Taha wa, ma tô aibã hã ãma sada'ã asa:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã, Asib'apito za'ra wa'wa hã 're morĩ wa, te za asiwi 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za ĩsimiroti na ãma 're ĩrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za duré asimi'ẽ na tãma 're ĩromhuri u'ãsi za'ra wa'aba mo. Te za duré 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo, uburé. Marĩ ĩwẽ zô asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asôpré wa'aba mo, ĩwẽ zô. ãne ĩsimiroti na rob'ui'ére hã. — ãne ma tô aibã hã Zezusihi ma rob'rãzarõtõ.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa duré tãma tinha:

— Tane tô. ĩ'uwaiwaba ma tô ĩma ĩwaihu. Tawamhã, taha zarina 're aihãimana mono wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata te za 're aihãimana u'ãsi mo, hãywa ãma. — ãne te aibã ma tinha.

29 Aibâ hã, uburé te te 're da'azawi pese mono õ di. Taha wa, te asa Zezusihi ma tinha:

— E 'wam norĩ hã wa za wa te 're sawi pese za'ra.
— ãne te Zezusihi ma tinha.

30 Taha wa, te Zezusi hã tãma romnhimiré'é, ãne:

— Aibâ hã ma tô si'ra Zeruzarẽ hawi, Zerico u morĩ da. Tawamhã morĩ ré, ma tô sô wairé, ĩsipsaihuri norĩ hã. Ĩ'uza, ma tô tiwi sani za'ra. Te te siwi 're pré'é. Te aré oto siwi tĩwĩ. Te te siwi 're pré'é mono pari, te oto ai'aba're.

31 Tawamhã ĩsa'u za'ra si te sasedoti hã mo duré, da te ĩ'u'iti wa'wai baba, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa hã. Aibâ hã te te sãmri wamhã, bådâdi zadaré niwĩ, te timorĩ waré, ĩsiti.

32 Tawamhã aibâ ĩhãiba amo hã te duré ĩwa'wai baba mo, Réwihĩ nhihudu hã, sasedoti norĩ pawapto'wa hã. Aibâ te te 'madâ'â wamhã, te duré bådâdi zadaré niwĩ mo, ĩsiti.

33 Tawamhã te duré aibâ hãiba amo hã ĩwa'wai baba mo, darob amoi u morĩ da. Ta hã, samaritanu. Ta hã ma tô 'madâ, aibâ ĩhâzé ré hã. Te te 'madâ'â wamhã, ma tô ãma tipẽ'êzé.

34 Taha wa, ma tô ĩtẽme mo. Ma tô 'wa're upsõ, rob'rãĩ wa'u ĩsé na. Taha pari, ma tô 'wa're u're, rob'rãĩ wa'u na, ĩwab ré na. Te te u'reĩ parimhã, ma tô 'wa're ubu. Taha pari, ma tô tinhimizama ba nhisiwi tihĩ, 're ĩdanhimi'wara mono zéb u te te hiri da. Tame te 'madâ, a'â.

35 Tawamhã awẽmhã, rob'uiprazé hã ma tô 'ri tede'wai ma tisõ, maparane ĩsapotore hã, êtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ hã. Te tãma tinha, ãne: “Ĩzõ 'madâ'â pese. Apã we ĩmorĩ wapsi, wa za aima wa'ãbã 'rãsutu, ĩwab õ wamhã, rob'uiprazé hã.” ãne ma tô

'ri tede'wai ma tinha, samaritanu hã. ãne samaritanu wasu'u hã. — ãne ma tô rowasu'u Zezusi hã, rowahutu'wai ma.

³⁶ Tawamhã Zezusi hã te oto aibã hã ãma sadanha:

— Aibã si'ubdatõ, ma tô siparabãsi aibã wa'wai baba ai'aba're, da te aré ãwĩrĩ wa'wai baba. E 'wa hã ãsawi pese 'wa, te 're mo. — ãne te sadanha, Zezusi hã.

³⁷ Taha wa, te asa tãma tinha:

— Aibã pawapto'wa, ta hã ãsawi pese 'wa. — ãne te Zezusihi ma tinha.

Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. Mo oto aimorĩ, ãsine 're aimorĩ da. — ãne ma tô tãma waihu'u Zezusi hã, rowahutu'wai ma.

Zezusi te te Mata norĩ ãsabuzé wasu'u, Marizahme

³⁸ Tawamhã Zezusi norĩ hã te duré ai'aba're, ãsiré 're ãnomro mono norĩ me. 'Ri wa'õtõ u, ma tô aihutu. Sihutu wamhã, ma tô pi'õ hã Zezusihi ma tinha, 'ri para u sisisi da, Mata na pi'õ nhisi hã.

³⁹ 'Ri para u sisisi wamhã, ma tô Mariza hã Zezusihi 'rata nhamra, ti'a, ãsimirowasu'u hã te te wapari da. Mataha no, Mariza hã.

⁴⁰ Mata hã si'wa'rutu di, 'ri paramhã romhuri hã ahã wa. Taha wa, te Zezusihi u mo, Mata hã. ãne te tãma tinha:

— ãno hã, ããma sapa'a õ di. ãsiwaprosi, wa romhu. Romhuri hã ahã di. ããma aipẽ'ezé wamhã, ma'ãpé we ãtẽme satõrĩ, te te ãpawapto da. — ãne Mata te Zezusihi ma tinha.

⁴¹ Taha wa, ma tô Wanhib'apito hã asa tãma tinha:

— Mata, marĩ hã ahâ wamhã, tô asi'wa'rutu di.

⁴² Marĩ hã misi ãwẽ hã asima pisutu õ di. Ta hã ma tô Marizaha si sima pisutu. Taha wa, ni'wa hã ãwẽ hã te te tiwi âri õ di za, te te ãwaparizé hã. — ãne Zezusi ma tô Mataha ma waihu'u.

11

'Re ãhãimana u'âsi mono ma, 're ãdamreme zusi mono zéb da na, ãma ãsisanhozé wasu'u

Mateusi 6.5-15; 7.7-11

¹ Tawamhã nimahã bâtâ na, te Zezusi hã nhamra, Timama ma, mreme da. Tãma mreme pari, ma tô misi ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã 'mai'mahã:

— Wanhib'apito, ma'ãpé wama waihu'u, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, 're ãwamreme zusi mono zéb da hã, wa te waihu'u za'ra da. Zuwã hã tinhimi'ubumro norĩ ma, te te ãwaihu'u ne, te za wama ãwaihu, wa te waihu'u za'ra da. — ãne te tãma tinha.

² Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— ãne te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma:

“Wamama, asisi wẽ na uburé da te 're aiwaihu'u za'ra mono da, wa aima da'ãma 're ãmreme. Uburé da'ãma 're asib'a'uwẽ mono da, wa duré da'ãma 're ãmreme.

³ Awẽ sidâpâsi, wei wama 're anhomri mono, wasa hã ãma 're ãwasaihuri mono zéb da hã.

⁴ Dawasédé hã da te wa'ãma 're 'manharĩ za'ra mono wa, wa te wasina 're ã'madâ'â za'ra mono õ zarina, a hã duré wa'ãma 're ab'madâ'â mono õ di za, wawasédé hã.

Duré, 're wa'ab'madâ'â nhimini mono õ di za,
 Wa'uburé hã te te 're wa'a'upi mono wa,
 wawasété u 're warere'e tõ mono da.”

Ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're
 ãnomro mono norĩ ma.

⁵ Taha pari, te tãma ãma romnhimir'é za'ra,
 tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, ãne:

— Áté, asiwadi te za mara wa'wa atême
 ti'maiwisi 'wa, asõrõwa wa'aba u hã. Tawamhã,
 áte marĩ õ wa, te za ai'maimorĩ 'wa, asiwadi hãiba
 amo nhorõwa u. Rowi, te za tãma ã'manharĩ 'wa:
 “Wa we atême mo, ã'u'etê wapu hã ãma 'manhomri
 da a'â taré. Taha wa, te za si'ubdatõ ãma ãsõ a'â.

⁶ Nimosi ma tô we ãtême wi, ãsiwadi hã, romhã
 hawimhã. Tane nherẽ, marĩ õ di, te tãma ãsõmri da
 hã.” Áté, ãne te za tãma ã'manharĩ 'wa, 'ri tede'wai
 ma.

⁷⁻⁸ — Taha wa, te za áte asa aima 'manharĩ 'wa:
 “Tane nherẽ, ã'utu zei õ di. Taha wa, ã'u'etê wapu
 hã te aima sõmri neza. Wa tô 'rinhito. ã'ra norĩ
 me, wa oto wanhotõ za'ra ni.” Áté, ãne te za
 aima 'manharĩ 'wa, asiwadi wa'wa hã. Tazahã,
 te za sõ wahudu, ã'u'etê wapu zõ, tiwi ãwaptêrêzéb
 uwaibaba, te te aima 'manhomri da. E marĩ wa, te
 za aima 'manho. E asiwadi wa, te za aima 'manho.
 Mare di. Taha wab õ di. Marĩ õ wa, nasi tiwi
 waptêrê wa, te za aima 'manho.

⁹⁻¹⁰ Taha wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wi, te za ãwẽ
 hã 're ãwaptêrê u'ãsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã te
 za tô te te aima 're anhomri 'wa. ãwẽ zõ si te za
 duré asima 're asõpré u'ãsi aba mo. Tawamhã taha
 zarina te za tô te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa,
 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, 'rãwi aima 're hãimana
 za'ra wa'aba mono da. Duré ni'wa hã 'ri tede'wa
 zõ, te te 're ã'ridawa ta'a mono ne, te za ãwẽ hã tiwi

're ãwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã 'ri tede'wa te te tãma ã'ridawa ne, te za tô te te aima 're anhomri 'wa, ãwẽ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

¹¹ ãne, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Damama na 're ai'maihãimana aba mono wamhã, áté ai'ra hã pe'a hã te za aiwi waptẽ. E tawamhã, te za wahi hã tãma ãsõ. Mare di. Pe'a si, te za tô tãma ãsõ, te te 'rẽne da.

¹² Duré ai'ra hã, si'a're hã te te aiwi waptẽrẽ wamhã, e te za apa'apa 'wa nhi'odo hã tãma ãsõ. Mare di. Si'a're si, te za tô tãma ãsõ.

¹³ Tane duré, a norĩ wa'wa hã 're anomro wẽ uptabi aba mono õ nherẽ, te za marĩ ãwẽ si tô ai'ra norĩ ma 're ãsõmri za'ra wa'aba mo. Aimama 'wa hã hãiwa ãma 're ãhãimana mono hã, te za asõpru wa'aba zém nhipai u, ãwẽ hã te te aima 're sõmri za'ëtẽ za'ra wa'wa, tiwi 're rowaptẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã. Tipẽ'êzani hã te za te te aima 're anhomri 'wa. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

Bezebu na, wa'uburé norĩ wada'uri'wa nhisi wasu'u

Mateusi 12.22-32; Marcusi 3.20-30

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã aibã ma, ma tô wa'uburé hã time. ãpẽ'ẽ 're, sãmra wa, mreme waihu'u õ di aré, aibã hã. Oto aibã hawi watobro wamhã, ma tô mreme watobro, aibã hã. Taha wa, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni.

¹⁵ Tazahã, ni'wam norĩ hã dame ãsimasam norĩ hã, te Zezusihi ma nharĩ wasété za'ra, ãne:

— Bezebuhu zadawa para, ma tô wa'uburé hã te te dama 're anhamra, wa'uburé norĩ nhib'apito zadawa para. — ãne te tãma nharĩ wasété za'ra.

¹⁶ ãhãiba amo norĩ hã te duré wada'uri za'ra, ãne:

— Ma'ãpé wanho'a, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã wama 'manharĩ za'ra na, aiwaihu'u pese na, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para, wa'uburé, dama 're ï'anhamra mono na, wa te aiwaihu'u za'ra da. — Æne te wada'uri za'ra.

¹⁷⁻¹⁹ Taha wa, ma tô sina waihu'u za'ra, te te ãma ïrosa'rata wasété za'ra na, Zezusi hã. Taha wa, te tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Danhib'apito nhib'a'uwẽ norĩ hã 'râwim nherẽ, oto sisada 're simasa mono wamhã, te aré 're si'uprosi. Duré, dasisãnawã nherẽ, dasisada 're dasimasa mono wamhã, te aré 're dasi'uprosi. Tane duré, Satanasihi nhib'a'uwẽ norĩ hã sisada 're simasa mono wamhã, e niha te za sina 're sapa'a za'ra. Waihu'u õ di, ta norĩ hãmanazé hã. Ma tô ïma ïnharĩ za'ra wa'wa, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're ï'anhamra mono na. Asiré norĩ hã bété. E 'wa sadawa para, te bété wa'uburé norĩ hã te te dama 're sãmra, ta norĩ hã. E Bezebuhu zadawa para. Mare di. Æne, wasu'u za'ra wa'aba õ di. Taha wa, ma tô ïwasu'u za'ra wa'wa, ï'upa na, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé, te dama 're ï'anhamra mono na.

²⁰ Tô sena, wa 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para si, te dama 're anhamra, wa'uburé hã. Taha zarina si, te za oto ïwaihu'u za'ra wa'wa, tô sena 'Re ïhâimana u'âsi mono, ai'ãma 're ïsib'a'uwẽ za'ra wa'aba mono zéb da, te te ãma ïsãna'rata na hã. — Æne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²¹ Te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Æté, aibã ïsiptede hã te za 're 'manhamra. Tawamhã si'wa'rutu ré, te za tinhorõwa te te dawi 're 'madâ'ã pese. Taha wa, te za rowẽ na sa 're romnhimi'wara, ïsibro hã, da te upi ãna.

22 *Āté aibâ ĩsiptete u te za oto wi, ĩsipai u ĩsiptete uptabi hã. Tãma siptete wa, te za 'marõwĩ. Te za tiwi waibu ĩsi'wa'rudu hã, te te ĩ'umnhasizé hã. Uburé ĩsibrob zama te za tiwi waibu. Tawamhã te za oto dama ãma aipé. — Āne te tãma ãma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hã.*

23 *Te duré tinha:*

— *Ni'wam norĩ hã ĩwẽ'wa 're nomro mono õ wamhã, ta norĩ hã te ĩzada 're hãimana za'ra. Duré ni'wam norĩ hã te te 're ĩpawaptob za'ra mono õ wamhã, ĩtẽme te 're ĩda'ubumroi mono na hã ta norĩ hã ĩnhiiti dazatõrĩ'wa na te za 're hãimana za'ra. — Āne ma tô tãma waihu'u za'ra, tiwẽ'õ'wa norĩ ma.*

24 *Te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hã, ãne:*

— *Āté wa'uburé hã te za aibã hawi 'maiwatobro. Te za duré a'ubuni wi 're mo, â'õ wa'wai baba. Te za dazô 're rĩtĩ. Dazô 're rĩtĩ baba mono wa, nimomo wa'utu õ wa, te za sima tinha: “Īnhorõwa 'rata u, wa za apã mo, ãma 're ĩnhorõwa u'ãsi mono da, ĩpẽ'ẽ 'remhã.” Āne te za sima tinha.*

25 *Tawamhã te za apã mo aibã u, ĩpẽ'ẽ 're, apã sébré da. Tawamhã ĩhawi watobro haré, te aré hãiba baba na 're hãimana, 'ri hã baba na 're simasa mono wa, 'ri 're wa'wa su'u na 're ĩsimasa mono ne, duré 'ri paramhã robza'ra wẽ u'ãsi, 're ĩromnhimi'wara mono ne. Taha wa, wa'uburé ma, wẽ di, aibã hã apã ãma 're ĩsõrõwa mono da hã.*

26 *Tawamhã te za rob u watobro, tisiré norĩ zô morĩ da, wa'uburé hã. Tawamhã te za ĩtẽme ãwisi za'ra, 7 na ĩhãiba hã ĩsipai u ĩwasété uptabi za'ra hã, si'u ãma 're sõrõwa za'ra mono da, aibã ãma. Tãma rowẽ prã ti aré, wa'uburé misi, ãma 're sõrõwa mono ré hã, ĩpẽ'ẽ 'remhã. Ahã na oto ãma 're*

sõrõwa za'ra mono wa, tãma rowẽ'õ uptabi di oto.
— ãne, Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra.

²⁷ Taha wasu'u te te dama wasu'u pari, te pi'õ hã Zezusihi ma tinha, dawa'wa ãsa hã:

— Asépata'wai ma, 're rowẽ mono di za, aiprédu'wai ma. A hã ãsimiprédu wa, tãma 're rowẽ mono di za. — ãne te pi'õ hã Zezusihi ma tinha, mreme 'rãihã na.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Tane tô. Tãma 're rowẽ mono nherẽ, ãsipai u ni'wam norĩ ma, 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Ni'wam norĩ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono wamhã, duré te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. — ãne ma tô pi'õi ma waihu'u, Zezusi hã.

Zonahã wasu'u, apito Saromahã wasu'u me

Mateusi 12.38-42; 16.1-4; Marcusi 8.11-13

²⁹⁻³⁰ Tawamhã Zezusihi tẽme ma oto dasina tahã'ã ni. Taha wa, te dama tinha:

— E niha ã nimosi dapoto té mono hã ã'ãhãimana wasété za'ra wa'wa. Ma tô ãma ã'ru za'ra wa'wa, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te 'manharĩ da, asõ'a za'ra wa'aba, ãwaihu'u pese na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãwêsãmri na, ãwaihu'u za'ra wa'aba da. Taha wa, taré 'madã'ã za'ra wa'aba da, niha te 'manharĩ õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, tiwaihu'u pese na niha Zonahã ma, te te ã'manharĩ wẽ ne, te za niwapsi 'manha, dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã. Duréhã, Zonahã ma, te te 'manharĩ wẽ wamhã, ãsada para datẽme ãmorĩ na, ma tô waihu'u za'ra, Niniwé ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ hã. Tane, wa hã ti'ai ãma dasiré ãpoto

ma, te za niha ãma 'manharĩ wẽ, ãsadawa para atẽme ãmorĩ aba na, ãwaihu'u za'ra wa'aba da.

³¹ Niwamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono, za da'ãma ãsipo'ozéb ãma hã, duréihã danhib'apito sipi'õ hã Saba na romnhisi ãma te te 're ãda'ab'madá'ã mono hã, te za duré asada tihãimana 'wa, aiwasédé hã te te ai'ãma sa'ra wa'aba da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a. E marĩ wa. Ta hã duréihã romhã uptabi nherẽ, ãwi, apito Saromahã u, ãsimiroti hã te te waparĩ da, ãsimiroti hã dahãimanazém na rowaihu'u na hã wẽ uptabi wa. Taha nhimiroti hã pire nherẽ, ãsipai u ãnhimiroti si pire uptabi di. Tane nherẽ, ãnhimiroti hã aima waparĩ ze za'ra wa'aba õ di. Taha wa, te za tô ã'uwaibaba aiwasédé hã ai'ãma sa'ra wa'wa, danhib'apito sipi'õ hã.

³² Niwamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono, za da'ãma ãsipo'ozéb ãma hã, duréihã Niniwé na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ hã te za asada tihãimana za'ra wa'wa, aiwasédé hã te te ai'ãma sa'ra wa'aba da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a. E marĩ wa. Duréihã Zona hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhã, ma tô te te 're waparĩ za'ra. Taha wa, ma tô ta norĩ hã tiwasété wi 're sipizari za'ra. Zonahã nhimiroti hã pire nherẽ, ãsipai u ãnhimiroti si pire uptabi di. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã ãzaze za'ra wa'aba õ di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimipisutuzéb zarina, we atẽme ãmorĩ aba na hã. Taha wa, te za tô ã'uwaibaba aiwasédé hã ai'ãma sa'ra wa'wa, Niniwé ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ hã. — ãne te dama tinha, Zezusi hã.

*Rob'uiwẽzé wasu'u
Mateusi 5.15; 6.22-23*

33 Taha wa, te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Rob'u iwēzé hã da te ro'o wamhã, e te za nima niwĩ dawi simi'uri ni. E piza'a na, te za upsibi ni. Mare di. Īsima'warazém na si te za sō'awi da te 're sōré, rowa'a na 're danhisi mono da. Taha da, te za ro'o ni, rob'u iwēzé hã.

34 Tane duré dato hã, aiwa rob'u iwēzé me. Datōmo wē wamhã, dama rob'madâ'â wē di. Datob'a wamhã, dama rob'madâ'â waihu'u ō di. Tane duré, a norĩ wa'wa hã asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhã, te za ĩwē hã asimirosa'rata na 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo. Duré, asimirosa'rata wasété za'ra wa'aba wamhã, ĩwē hã 're waihu'u za'ra wa'aba mono ō di za.

35 Taha wa, 'rãwi te za asimirosa'rata na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo.

36 Wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne: Rob'u iwēzé hã te te aima 're rob'u iwē za'ra wa'aba mono wamhã, uburé aihãiba ma hã 're rowa'a za'ra wa'aba mono di za. Aiwĩ 're robra za'ra wa'aba mono ō di za. Tane, asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhã, te za aiwasédé hã 're ĩwē'ō za'ra wa'aba mo, ĩwē si 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. — Āne ma tō dama waihu'u, Zezusi hã.

37 Tawamhã tame te te dama rowasu'u pari, ma tō aibã hã tãma tinha, ĩsōrōwa u morĩ da, ĩsiré sa da. Aibã hã, parizezu. Taha wa, ma tō Zezusi hã ãma saze. Tawamhã 'ri para u sébré wamhã, te nhamra, sa da.

38 Tane nherē, sai ō ré, simisōi ō di Zezusi hã, dahi'rada hã 're ĩsimisō za'ra mono zéb zarina hã. Taha wa, te parizezu hã tãma tinha, tipē'ē na, simisōi ō wa.

³⁹ Tawamhã ma tô Wanhîb'apito hã tãma tinha, Zezusi hã:

— Parisezu norĩ, wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne: Hâsîzé hã duré pratu hã ĩmana wawip si, da te 're upsõ za'ra mono wamhã, ĩwa'wamhã wasété di, zahadu upto wa. Tane, a norĩ wa'wa hã 're anomro wẽ wa'aba mono newa, da te 're ai'madâ'â wẽ za'ra wa'aba mono da, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti ĩpire prã norĩ si 're ĩ'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, danho'a. Tane nherẽ, aipẽ'ẽ 'remhã asimirosa'rata wasété na te zahadu ĩré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Danhibrob na si te duré 're ĩda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Aihâimana nhipese zarina, te duré marĩ na dawî 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo.

⁴⁰ E niha waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. Uburé Dapoto'wa hã e wahâiba na si, ma tô te te 're wa'awaihu'u. Mare di. Wanhimirosa'rata na zama, ma tô te te 're wa'awaihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁴¹ Taha wa, ma'ãpé ĩsibrob'õ norĩ ma, 're asõprub za'ra wa'aba mono. ãne dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, asimirosa'rata wẽ na, te za te te 're ai'awaihu'u 'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁴² — Parisezu norĩ, a norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ma tô asimíromhuri wa'â hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're ĩpo'o u'âsi za'ra wa'aba mo, wesuirã zapore wa'â hã, syry na tãma 're sômri za'ra wa'aba mono da. Uburé danhipi wazarizé wa'â hã tãma 're po'o nhimini za'ra wa'aba mono õ di. Ta hã, wẽ di. Tazahã, ĩsimarĩ'õ norĩ ma, 're asõprub za'ra wa'aba mono õ di. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono,

're sawi pese za'ra wa'aba mono õ di. Ma tô tâma 're asõprub za'ra wa'aba mo. Ībâre aré ĩsimarĩ'õ norĩ ma, 're asõprub za'ra wa'aba mono 'wa'âhã. Tazahã, ma tô 're ĩ'mararé za'ra wa'aba mo. Taha wa, niwapsi aima 're robze za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴³ — Parisezu norĩ, ai'ãma ĩpẽ'êzé za'ra wa'aba di. Aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Dama ĩpire norĩ simasisizém na, 're asimro zei wa'aba mono di, rowahutuzéb âma. Duré 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're ĩ'ubumroi mono zéb âma asisi pire na, da te 're asawi za'ra wa'aba mono wamhã, asina 're dawapari ze za'ra wa'aba mono di. Taha wa, niwapsi aima 're robze za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴⁴ — A norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Taha wa, wa za aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa, âne. Áté ni'wa hã adâ'â 'ru uwaibaba te za mo, sa'rese âna, ti'ai haré newa. Taha wa, te za siwasété. Tane aiwẽ za'ra wa'aba newa, asirã za'ra wa'aba zarina 're danomro mono wamhã, te za 're dasiwasété za'ra. Taha wa, aiwẽ prã za'ra wa'aba wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono õ di za. — Āne Zezusi te tâma nharĩ za'ra, parisezu norĩ ma.

⁴⁵ Tawamhã aibã hã te Zezusihi ma tinha:

— Rowahutu'wa, parisezu norĩ, wẽ'õ za'ra wa, ma tô ta norĩ zu, wa norĩ zama ĩwa'awẽ'õ. — Āne te Zezusihi ma tinha, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa hã.

⁴⁶ Tawamhã Zezusi te asa tâma tinha:

— Rowahutu'wa norĩ, ai'ãma ĩpẽ'êzé za'ra wa'aba di. A norĩ wa'aba ma zama, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Wa za

aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne: Áté marĩ ĩpire uptabi hã te za ni'wa hã dama sibu, te te sōihi waptob ãna. Tane a norĩ wa'wa hã. Dama asimiroti za'ra wa'aba zé hã ahâ uptabi na ma tô dama 're ĩpisutu za'ra wa'aba mo, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, 're dapawaptob za'ra wa'aba mono ãna. Taha wa, te robzei'õ na oto 're danomro. Taha wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za.

47-49 — A norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihirata aba norĩ hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u rata 'wa norĩ hã te te 're simro, ĩsadawa wasu'u na te te 're wẽ'õ za'ra mono wa. A norĩ wa'wa hã ĩsadawa wasu'u na, 're wẽ za'ra wa'aba mono newa, ma tô êtẽ tōmo wawẽ hã 're ĩsōré za'ra wa'aba mo, ab're 'wawi, dama ĩpibu pese zéb da, ĩ'ru hã. Tazahã, aihirata aba ne, ma tô ĩsadawa wasu'u hã 're ĩwẽ'õ za'ra wa'aba mo. E marĩ, te bété wasu'u, ab're 'wawi êtẽ tōmo wawẽ, 're ĩsōré za'ra wa'aba mono hã. Aihirata 'wa, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ te te 're ĩsimroi mono zé, ma tô 're ĩsaze za'ra wa'aba mo. Áne te wasu'u, ab're 'wawi êtẽ tōmo wawẽ, 're ĩsōré wa'aba mono hã. Aiwana wa'aba, ma tô romhã ré dapo're pu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Datême, wa za te 're da'azatōrĩ, da te dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra mono da. Tazahã, ĩzadawa para õ nherẽ, te za da te 're simro, ni'wam norĩ hã. Rowasédé hã te za duré d̩a te tãma 're 'manharĩ za'ra, ni'wam norĩ ma. Áne, tãma waihu'u pese sirōmo wa, ma tô romhã ré dapo're pu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

50-51 Ropoto na'rata hawi, ma tô ãma dasiwi sãna'rata ni, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wai pãrĩ na hã. ĩmorĩ'rada hã ma tô Abé hã wĩrĩ 'rata ni. Abéhé za'u si, ma tô ĩsadawa wasu'u'wa sidâpâsi, da te 're

simro. Zacariaha zama, ma duré wĩrĩ ni, 'ri nho're ãma. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zém nho're ãma, ma wĩrĩ ni. Ìbabarã na te 'ri hã za, 'ri ãwẽ hã. Õ niwĩmhã, tãma danhoprubzé nomrizé te za, wedeza ne hã. Tame sab ré, ma wĩrĩ ni, Zacaria hã. Taha wa, te za 'ruiwa'ãbã za'ra, uburé tizadawa wasu'u'wa norĩ hã, da te 're ãsimroi mono norĩ hã. Taha wa, ã nimosi dapoto té mono hã ã'ãihãimana za'ra wa'wa hã, te za aima rob'manharĩ za'ra wa'wa, ãsadawa wasu'u'wa norĩ, ãsimirowasu'u na 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono 'ru te.

⁵² — Rowahutu'wa norĩ, a norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. E marĩ wa. Wa za ãma romnhimiré'é, ãne: Áté, aibã hã te za 'manhamra, 'ridawa tétézéb ré. Ta hã 're zasi mono õ di, 'ri para u hã. Duré, 'ri para u 're danhisisi mono õ di, te te dawĩ 're azawi mono wa, 'ridawa tétézé hã. Tane, a norĩ wa'wa hã 're 'madã'ã pese za'ra wa'aba mono õ di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. Ma tô duré dawĩ 're ãsawi za'ra wa'aba mo, ãsimiroti mono bã, da te 're waihu'u za'ra mono tã da. — ãne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma.

⁵³⁻⁵⁴ Tawamhã rob u, ma tô watobro, Zezusi hã. Watobro wamhã, te rowahutu'wa norĩ hã tãma nharĩ za'ra, parisezu norĩ me. Te te sadawa 'ru za'ra wa, te duré sadanharĩ na sima tirẽ, timreme na te te ãma upa zô, te te ãma upai wa, te te siwi wẽ'õ za'ra da. Tazahã, timreme na te te ãma upai õ di, Zezusi hã.

12

*Dahãimanazé tô senai õ wasu'u
Mateusi 10.26-33; 12.31-32; 10.19-20*

1-3 Tawamhã ma tô dasina tahâ'â ni. Da'ahâ uptabi di oto. Da'ahâ uptabi wa, ma tô 're dasipara wati'i za'ra. Ãhã wa, te Zezusi hã a'â tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, ãne:

— Parisezu norĩ hâimanazé hã, tô senai õ di. Taha wa, te za tiwi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, ã'u'êtê wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norĩ nhimi'manharĩzém nhiti. Wa za ãma simiré'é, ãne: Áté te za marĩ hã da te dawĩ 're sahãri za'ra, da te 're waihu'u tã za'ra mono da, danhimirowasu'uzé hã, danhimi'manharĩzé hã. Tane nherê, te za niwapsi waihu'u za'ra ni. Tane barana, aihãiba pisutu dama asimirowasu'uzé hã te za rowa'a ré dama asimirowasu'uzém na aiwasu'u za'ra wa'aba ni. Duré 'ri nhitob ré, aihãiba pisutu dama asimirowasu'uzé hã, te za sã'awi dama asimirowasu'uzém na aiwasu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, te za 'rãwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, parisezu norĩ hâimanazéb zarina, 're aihãimana za'ra wa'aba mono tã da, tô senai õ wa, 're ãhãimana za'ra mono zé hã, ta norĩ hã.

4-5 — ãsiwadi norĩ, tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Da te 're ai'uprosi aba mono da nherê, asima 're dapipa za'ra wa'aba mono õ di za. Da te 're ai'uprosi aba mono pari, niha oto da te aima 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto. Aipãrĩ'wa norĩ hã ropipa u, te te 're asãmra waihu'u aba mono õ di za oto. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma si, waihu'u pese di, ropipa u dawabzurizé hã. Taha wa, taha si te za tã 're ãpipa za'ra wa'aba mo.

6-7 — Wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Sire wa'ã hã wa'ãbã syryre nherê, ãma po're si'ãri waihu'u õ di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Tane

duré, aséré za'rata aba zama, tãma waihu'u pese di. Sire hã tãma sawi pese za'ra nherẽ, sire zawi nhipai u, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Taha wa, te za asina aihâtâ'â ãna 're anomro aba mo. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra Zezusi hã, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

⁸ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wam norĩ hã ìzazei'wa na danho'a dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, wa hã ti'ai ãma dasiré ìpodo hã wa za duré ìzazei'wa na te 're awasu'u, hãiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ nho'a.

⁹ Tanei õ di za, ni'wam norĩ hã ìzazei'õ'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã. ãne wamhã, ìzazei'õ'wa na wa za duré te 're awasu'u, hãiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ nho'a.

¹⁰ — ãté ni'wam norĩ hã dasiré ìpoto ma, te za ìma nharĩ wasété za'ra. Tane nherẽ, tiwasété na 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, siwasu'u za'ra wamhã, te te ãma 'madâ'â za'ra õ di za oto, ìwasédé hã. Tazahã, ni'wam norĩ hã, ìpê'ẽzani hã te te 're wê'õ u'âsi za'ra mono wamhã, te za te te ãma 're 'madâ'â u'âsi za'ra ìwasédé hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã.

¹¹ — ãté ìzazei'wai wa, te za taré da te 're aiwê'õ za'ra wa'wa. Taha wa, ãté te za rowahutuzéb u, da te 're asimroi wa'wa, ìzazei'wa na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. ãté roti'wa norĩ u, te za da te 're asimroi wa'wa, ãté danhib'apito norĩ u. Tane nherẽ, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tãma asiwasu'u za'ra wa'aba zéb zô, 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za.

12 Nimahã bātã na, da te aiwaihu'u za'ra wa'aba wamhã, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Tipẽ'ẽzani na aima waihu'u za'ra wa'wa, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, asina 're aihâtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Aibã ãsimarĩ ahã wasu'u

13 Tawamhã aibã hã dawa'wa ãsa hã te Zezusihi ma tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, ãdub'rada hã ma'ãpé ããma wada'uri, te te ãma po'o da, wamama hã wawĩ dã'ã õ ré, te te wama ãpisudu hã. — ãne te tãma tinha.

14 Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Mare di. E 'wa hã ma tô ãpisutu, te ai'ãma wada'uri da, te te aima po'o dã hã. Ni'wa te te ãpisutu õ di. — ãne te aibã ma tinha.

15 Tawamhã te uburé dama tinha:

— Ma'ãpé, ãwapari pese za'ra wa'aba. 'Rãwi te za 're asi'madã'ã za'ra wa'aba mo, asimarĩ ahã zô, 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono tô da. Danhimarĩ ahã uptabi nherẽ, robze u'ãsi, ãma 're danomro mono õ di za. Rowëzéb õ di, ta hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

16-17 Te duré ãma romnhimiré'é, ãne:

— Aibã hã te 're hãimana, ãsimarĩ ahã hã. Buru nho ahã wamhã, 'rãwi te sima rosa'rata, ãne: “Ri hã 'ri 're sy'yre di, buru nho za'warizéb da hã. E marĩ wa za 'manha.

18 Até ri wa za sãmra, te 'ri za'ëtẽ da, buru nho za'warizéb da hã. Tamomo, wa za ubumro buru nho hã, 'ri za'ëtẽ u. ãnhimarĩ zama, wa za sa'ra, buru nho zu hã.

19 Taha parip si, wa za ãsima tinha, ãne: ‘Ãhãna ãma rowẽ di. Marĩ hã ahã na, te ãza daba'wara, ãwẽ

hã. Īwi ĩropsi'utōrĩ da hã, mare di. Wahub ahâ na, te za ĩ'ãma tiwahu, ĩsa hã ĩma 're hâimana mono ré hã. Wa za oto 're ĩwa'utu u'âsi. Āté, te 're romhuri mono õ di za oto. Āté ahãna si, wa za oto 're ĩsa. Wa za te 're zâsi u'âsi. Marĩ na, wa za 're ĩto, ĩtozém na.' ” Āne te aibâ hã sima rosa'rata.

²⁰ Taha wa, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tãma tinha: “A hã ma tô ãma ĩ'upa za'ẽ, asimirosa'rata na. Ā barana te za atâ. Atâ'â wamhã, e 'wa te hã za oto asimarĩ hã, asima si 're ĩ'a'ubumroi pese mono hã.” Āne te aibâ ma tinha.

²¹ — Tane, danhimarĩ hã dasima si, da te 're ubumroi pese za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're danhoprub za'ra mono ãna, te za taré da te dasima 're ubumroi pese za'ra, danhimarĩ hã. — Āne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

Marĩ na 're dahâtâ'â za'ra mono ãna, 're ĩdanomro mono zé wasu'u

Mateusi 6.25-34

²² Tawamhã Zezusi te tinha, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, ãne:

— Taha wa, wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Asazé wa'aba na asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, ai'uza õ na zama asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za.

²³ Wasazém nhipai u pire uptabi di, wahâimanazé hã. Duré, wa'uzazém nhipai u pire uptabi di, wahâiba hã.

²⁴ Ōhõta, si norĩ hã. Ma'ãpé, 'madâ'â za'ra wa'aba. Si norĩ hã te te sima 're robzuri mono õ di. Te te duré sima 're rob'râihâri za'ra mono õ di. Duré robza'warizéb õ di, ĩsazéb za'warizéb da hã.

Tane nherẽ, te ãsa hã te te tãma 're anhomri u'ãsi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. E si norĩ si, te te 're azawi pese. Mare di. Si hã tãma sawi pese za'ra nherẽ, si zawi nhipai u, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba di.

²⁵⁻²⁶ Duré 're atãã za'ra wa'aba mono zém na, asina 're aihãtãã za'ra wa'aba mono wamhã, e asibãtã na 're atãã za'ra wa'aba mono õ di za. E asibãtã nhipai u, te za 're anomro siroptu wa'aba mo. Mare di. Asina 're aihãtãã za'ra wa'aba mono zéb zarina, asibãtã nhipai u 're anomro siroptu wa'aba mono õ di za. E marĩ da, te za bété marĩ na 're aihãtãã za'ra wa'aba mo.

²⁷ Ma'ãpé, romnhirãã 're ãhãimana za'ra mono zém na rosa'rata za'ra wa'aba a'ã, rom na 're ãsimasa mono na hã. Ta norĩ hã ti'uzazéb da hã, te te sisada 're 'manharĩ za'ra mono da, te te 're romhuri za'ra mono õ di, zazahã da hã. Tane nherẽ, dama 'madãã zeĩ uptabi di, romnhirãã hã. Apito Saroma hã uza wẽ uptabi na 're si'uza mono nherẽ, taha nhipai u, dama 'madãã zeĩ uptabi di, romnhirãã hã.

²⁸ Romnhirãã hã hãwi 're simnhatã mono ré, te za du hã ãré da te 're wazãri za'ra, unhama da, da te 're ub'rã za'ra mono da. Taha wa, 're simasam hã mono dai õ nherẽ, ma tã wẽ uptabi na te te 're ab'manharĩ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. E tawamhã, ai'uzazé hã te te aima 're sãmri za'ra wa'aba mono õ di za bété. Te za tã te te aima 're anhomri 'wa. E niha Aímama 'wa hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono õ di bété, taha si ai'uzazé hã za te te aima 're ã'anhomri aba mono na hã.

²⁹⁻³¹ Taha wa, marĩ na asina 're aihãtãã za'ra wa'aba mono õ di za. Asazéb zã si, duré ã zã si, 're asõpré wa'aba mono õ di za. Taha zã si, te

za ĩsazei'õ'wa norĩ hã 're sõpré. Aimama 'wa hã ma tô aiwaihu'u za'ra wa'wa, marĩ hã aiwi sô 're ĩrowaptâ'â za'ra wa'aba mono na. Aimama 'wa hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, Danhib'apito uptabi. Taha wa, õhõ si, te za 're ĩpisutu za'ra wa'aba mo, õhõ ãma si 're anomro aba mono da. Tawamhã marĩ hã aiwi sô 're ĩrowaptâ'â za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te te aima 're anhomri 'wa, Aimama 'wa hã. — ãne, ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

³² Te duré tãma nharĩ za'ra:

— ĩsiré norĩ, ai'umrore wa'aba nherẽ, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Aimama 'wa hã Danhib'apito uptabi hã, te za aima pisutu za'ra wa'wa, ĩsiré dama 're roti za'ra wa'aba mono da. ãne ma tô sima aiwẽ za'ra wa'wa.

³³⁻³⁴ Taha wa, te za uburé asimarĩ hã dama ĩwede za'ra wa'wa, ĩwa'âbâ zô, ĩsimarĩ'õ norĩ ma, sômri aba mono da. Tawamhã asimarĩ hã ĩsi'utõrĩ'õ hã te za hãiwa ãma asô 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa, wẽ u'âsi na. Tame, ĩsipsaihuri norĩ hã sô 're sisisi waihu'u mono õ di za. Tame duré, da'uza hãzapu'u'wa hã 're hâimana za'ra mono õ di. Ti'ai ãma asimarĩ ahâ zô si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si te za aipẽ'ẽ 're, asima 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, hãiwa ãma ĩwẽ hã ĩsi'utõrĩ'õ upana. Duré hãiwa ãma ĩwẽ uptabi zô si, asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si te za asima 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwẽ hã te te asô 're ĩ'apisutu aba mono zô si. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Romhuri'wa norĩ, hâimana nhimiza'rese sina, 're ĩhâimana za'ra mono wasu'u

35-36 Tawamhã Zezusi hã te duré tãma romn-himiré'é za'ra, ãne:

— Romhuri'wa norĩ hã hãimana nhimiza'rese sina, te za tinhib'apito zô 're simipari za'ra. Tane, te za aihãimana nhimiza'rese sina, 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Áté dasina damrozéb u, te za ãsib'apito hã tiwi timorĩ za'ra, dame sa da. Tawamhã apã wisi õ ré, te za si'uza za'ra, tãma ãromhuri'wa norĩ hã, te te tãma romhuri za'ra da. Te za sô ro'o za'ra rob'uiewézé hã, rowa'a na sébré da, ãsib'apito za'ra hã. Tawamhã 'ri tẽme wisi wi, te za ãsib'apito za'ra hã 'ridawa ta'a, te te tãma 'ridawa za'ra da. Taha wa, te za awa'awi tãma 'ridawa za'ra.

37-38 Tãma ãromhuri'wa norĩ hã sôtõ ãna, sô simipari za'ra wamhã, tãma rowẽ za'ra di za. Tawamhã áté mara wa'wa, te za apã wi, ãsib'apito za'ra hã. Áté si'a hãrã wi, te za apã wi. Hãimana nhimiza'rese sina, sô 're simipari za'ra mono ré, apã wisi wamhã, tãma rowẽ za'ra di za, tãma ãromhuri'wa norĩ ma hã. Tawamhã apito nherẽ, sai õ ré, te za a'ã ti'uza na ãma saprĩ, ãsa te te tãma sômri mono da, tãma ãromhuri'wa norĩ ma. Te za duré tãma nharĩ za'ra, tisai ma, si'ubumro da. Taha pari, te za duré tãma sômri za'ra, ãsa hã.

39 Wa za duré ãma simiré'é, ãma rosa'rata za'ra wa'aba da. Dahãimana nhimiza'rese ãna, 're dahãimana za'ra mono ré, te za ãsipsaihuri norĩ hã danhibrob zô 're sisisi, 'ri para u hã. Bãdã hã we ãsébrézé hã 'ri tede'wa te te waihu'u wamhã, te za tiwi 'madã'ã pese, sébré tõ da, 'ri para u.

40 Tane te za a norĩ wa'wa hã aihãimana nhimiza'rese ãzô 're asimipari u'ãsi za'ra wa'aba mo. Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, wa za wei mo

apâ, ãzô asimipari za'ra wa'aba õ zém na, nimahã bâtâ na. Taha wa, te za aihâimana nhimiza'rese ãzô 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo. — ãne te Zezusi hã tâma roti za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

Romhuri'wa ãumnhasi wasu'u, romhuri'wa ãumnhasi'õ wasu'u me
Mateusi 24.45-51

⁴¹ Tawamhã Pedru te 'mahã:

— Apito, e 'wai udâna, te ãne ãma ãsimiré. E uburé da'udâna zama, te ãma ãsimiré. — ãne te sadanha.

⁴² Taha wa, te Wanhib'apito hã asa ãma romnhimiré'é, Zezusi hã ãne:

— Dama romhuri'wa ãumnhã hã duré ãsimiroti wẽ hã, e niha 're ãhâimana mono zé hã. ãne hã 're hâimana mono wamhã, te za ãsib'apito hã nimomo tiwi morĩ õ ré, tâma pisutu, uburé tâma ãromhuri'wa norĩ hã ãsa'u nheré, te te sô 'madâ'â za'ra da. Te za duré tâma pisutu, bâtâ pisutuzém na ãsazéb da hã, te te tâma ãma uwaimrami za'ra da, tâma ãromhuri'wa norĩ ma.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhã apâ we ãmorĩzéb u, tinhib'apito nhimiroti hã te te tâma ãma uwaimrami wamhã, tâma rowẽ di za, romhuri'wai ma hã. Taha ma, tâma rowẽ uptabi di za tô. E marĩ wa. ãsib'apito hã apâ wisi wapsi, te za tâma pisutu, uburé ãsimarĩ hã te te tâma 're 'madâ'â u'âsi mono da oto, tâma umnhasi uptabi wa.

⁴⁵ Tazahã, tinhib'apito za're'ra, dama 're hâimana wẽ mono õ wamhã, tâma 're rowẽ mono õ di za. ãté apito za're'ra, te za 'râwi sima tinha, ãne: “ãnhib'apito hã simahudu õ di.” ãté, ãne te za sima tinha. Taha wa, sô rowaptâ'â wẽ te, te za oto tizapari romhuri'wa norĩ hã te te 're ahã za'ra ãté,

aibâ norĩ hã pi'õ norĩ zama. Āté, te za taré tisa zô si 're hâimana. Āté te za âzé hã te te 're hâsi. Ōne u'âsi, te te 're hâsi mono wa, te za 'râi wasété na 're hâimana.

⁴⁶ Tawamhã rosa'rese âna hâimana ré, te za ĩsib'apito hã ĩtēme wi apâ, sô ĩsimipari õ zém na nimahã bâtâ na, siwa'ru. Taha wa, te za sa'ētē azâ, tâma ĩromhuri'wa hã. Sib'ézé 'wa pa na, te za te te wa'õtõ. Taha wa, te za dapo're'õ norĩ zu robzei'õ te te sina 're sô'õtõ, tâma ĩromhuri'wa hã.

⁴⁷ — Āté, ni'wa hã te za waihu'u pese, tinhib'apito nhimiroti hã, tâma ĩromhuri'wa hã. Tane nherē, wa'a te, ĩsimiroti hã te te 're uwaimrami mono õ di za. Taha wa, te za sa'ētē azâri ni, powawē hâiwaré na, apito zadawa para.

⁴⁸ Āté, ni'wai ma, waihu'u pese õ di za, ĩsib'apito nhimiroti hã. Tawamhã marĩ te za upa. Taha wa, te za syry na si azâri ni, tâma waihu'u pese õ wa, ĩsib'apito nhimiroti hã. Āté te za ni'wai ma waihu'u pese, tinhimiroti hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Te te tâma waihu'u pese wamhã, te za sô 're simipari, danhipai u te te tâma âma 're uwaimrami mono da, ĩsimiroti hã. — Āne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

⁴⁹ Te duré tâma nharĩ za'ra:

— Ti'ai u, wa wei mo, ti'a na te sazu da, zata da. Zata sirõmo 'wa'âhã, aré ĩma wē di.

⁵⁰ Wa za a'â robzépata za'ētē. Te robzépata õ ré hã, rosa'rata ahâ di za.

⁵¹ E datēme we ĩmorĩ wa, te za ti'ab ré rowē na si dasiré 're dahâimana za'ra, simisutu. Mare di. Āne hã ĩ'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Rosa'rata na te za ĩ'ãma dasima aipo'o za'ra ni.

⁵² *Ãté, 5 na ãhâiba hã te 'ri ãma siré 're si'ubumro. Ta norĩ hã te za rosa'rata na ãma sima aipo'o za'ra. Ãté, si'ubdatõ te za ãwẽ'wa, 're hãimana za'ra. Ãté maparane te za ãwẽ'õ'wa, 're hãimana zahuré. Ãté, maparane te za ãwẽ'wa hã 're hãimana zahuré. Ãté duré si'ubdatõ te za ãwẽ'õ'wa hã 're hãimana za'ra.*

⁵³ *Ãté, damama hã te za ti'ra norĩ hã wẽ'õ za'ra, ãzazei'wa 're hãimana za'ra mono wa, i'ra si'aibã hã. Ãté, da'ra norĩ hã te za timama hã siwi wẽ'õ za'ra, ãzazei'wa, 're hãimana mono wa, ãmama hã. Ãté, dana hã te za ti'ra norĩ hã wẽ'õ za'ra, ãzazei'wa, 're hãimana za'ra mono wa, i'ra sipi'õ hã. Ãté, pi'õ norĩ hã te za tina hã siwi wẽ'õ, ãzazei'wa, 're hãimana mono wa, ãna hã. Ãté, damaprewa hã te za tisani'aba norĩ hã wẽ'õ za'ra, ãzazei'wa 're hãimana za'ra mono wa, ãsani'aba norĩ hã. Ãté, pi'õ norĩ hã te za timaprebaba norĩ hã wẽ'õ za'ra, ãzazei'wa, 're hãimana za'ra mono wa, ãmaprebaba norĩ hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra Zezusi hã, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.*

⁵⁴ *Uburé te oto dama tinha:*

— *Ãté, te za hãiwa nhirõno i'madã'ã za'ra wa'wa, bãtã pusizém niwĩ. Taha wa, te za asima ãrowasu'u za'ra wa'wa, ãne: “Tã, te za we tita'a.” Ãté, ãne te za asima ãrowasu'u za'ra wa'wa, awa'awi. Tawamhã tã hã te za we tita'a tô.*

⁵⁵ *Ãté, rowa'u hã te za wei watobro, hãiwa'a're nhimi'e hawi. Taha wa, te za ãne asima ãrowasu'u za'ra wa'wa, “Te za oto tirowa'ro.” ãne te za asima ãrowasu'u za'ra wa'wa. Tawamhã te za tô tirowa'ro.*

⁵⁶ *Marĩ hã ti'ai ãma hã, duré hãiwa na hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, 'madã'ã za'ra wa'aba wamhã. E niha bété tane aiwa, aima*

waihu'u pese za'ra wa'aba ã di, marĩ te te ĩwasu'u hã, te dama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono zé hã, ãma 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mono nherẽ. — ãne ma tô dama tinha, Zezusi hã.

⁵⁷⁻⁵⁸ Uburé ma, te duré dama tinha:

— E marĩ wa, asina 're roti wẽ za'ra wa'aba mono ã di, ĩwẽ hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. Wa za ãma simiré'é, ãne: Áté, ni'wa hã te za asaprõ, dama 're ĩrowairébé mono 'wa, 're ĩsãmra mono zéb u. Marĩ 'manharĩ wa, te za asaprõ, te te tãma aiwasu'u da. Taha wa, te za bâdâdi na ane wa'aba ré, tãma asiwasu'u aiwasété na, rowairébé'wai u te te asaprõni tô da, damrami'wai ma, te te ai'ru tô da, dazazéb 're, te te asērẽ tô da.

⁵⁹ Te te asērẽ wamhã, asiwa'âbâ 'rãsutu pese ã nherẽ, ta hawi aiwatobro waihu'u ã di za. ãne, wa aima waihu'u za'ra wa'wa, asina 're roti wẽ za'ra wa'aba mono da, ĩwẽ hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. — ãne, ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

13

Dawasété wi 're ĩdasipizari za'ra mono zé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi te te dama rowasu'u ré, ma tô ni'wam norĩ hã ĩtẽme aihutu. Taha wa, te tãma rowasu'u za'ra, Zezusihi ma:

— A'uwẽ norĩ hã ma tô simro ni, Darireza tede'wa norĩ hã. Piratuhu nhimiwada'uri zarina, ma tô simro ni. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, tin-himizama te te simroi ré, ma tô uprosi ni. — ãne te Zezusihi ma rowasu'u za'ra.

² Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra:

— E Darireza norĩ hã ma tô danhipai u tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra. E taha wa, ma tô tidâ'â za'ra. E ãne, ma tô ãma ĩrosa'rata za'ra wa'wa.

³ Mare di. Taha wab õ di. Ta norĩ hã danhipai u, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono õ di. Tane nherẽ, ma tô tidâ'â za'ra. Tane, te za tô a norĩ wa'wa hã ĩsine 're atâ'â za'ra wa'aba mo, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhã.

⁴ A'uwẽ norĩ hã, Siro'é na 'ri sipo'o ãma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ nhisiwi, ma tó 'ri 'rãihã hã waptãrã, da'madâ'âzé hã. Taha wa, ma da'ahã na ai'utõrĩ ni. 18 na ma 'ri hã da'uprosi. Ta norĩ hã bété, e ma tô danhipai u tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra, Zeruzarẽ ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ upana. E taha wa, ma tô tidâ'â za'ra.

⁵ Mare di. Taha wab õ di. Ta norĩ hã danhipai u, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono õ di. Tane nherẽ, ma tô tidâ'â za'ra. Tane, te za tô a norĩ wa'wa hã ĩsine 're atâ'â za'ra wa'aba mo, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhã. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Pidera wede ĩ'rã'i'õ wasu'u

⁶ Tawamhã te tâma ãma romnhimiré'é za'ra ãne, Zezusi hã:

— Aibã hã te 're 'maiĥâimana, buru tede'wa hã. ĩburu ãma hã, rob'ru hã te 're hâimana za'ra, uwa 'ru hã. Pidera wede hã te duré tame 're sa. Tawamhã bâtã na te mo, pidera 'rã zô. Tane nherẽ, ĩ'rã hã te te 'masãmri õ di. 'Rãĩ ãna te za.

⁷ Taha wa, te buru 'madâ'â'wai ma tinha, ãne: “Si'ubdatõ, ma tô ĩ'ãma tiwahu oto, taré nasi we sô ĩneb ré hã, pidera 'rã zô. Wa tô 'madâ'â wa'a. Te za ĩsizã. E marĩ da, te za taré 're sab u'ãsi, 're 'rãĩ mono ãna.” ãne te romhuri'wai ma tinha.

8 Tawamhã romhuri'wa hã te asa tãma tinha: “Apito, misi ãma wahu a'â. Wa hã wa za ab're, powawẽ nhana na te uirĩ da, wẽ na sab da.

9 Wahub amo na 'rãĩ wamhã, wẽ di za. 'Rãĩ õ wapsi, te za ĩma ĩru, te sizãri da.” ãne, romhuri'wa te tinha, buru tede'wai ma. — ãne ma tô tãma ãma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã, romhuri zahârizém na pi'õ ĩshâpãre te te ĩpesezé wasu'u

10 Tawamhã romhuri zahârizém na ma tô dama rowasu'u Zezusi hã, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma.

11 Tame te pi'õ hã ĩhâzé ré hã dame nhamra. Hâzé ré ma tô ãma tiwahub ahâ, 18 na, wa'uburé te te 're upi u'âsi mono wa. Sihâpã u'âsi, te 're mo, wãĩ wahutu ãna.

12 Tawamhã Zezusi te te sabui wamhã, te 'mahâ: — Pi'õ, aihâzé hã te za oto aima apa.

13 Taha pari, ma tô tinhib'rada hã ãma tihi. Tawamhã ma tô awa'awi wãĩ wahudu. Wãĩ wahutu wamhã, te ãma tiwata, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma, te te pese wẽ te.

14 Tane nherẽ, rowahutuzé 'madâ'â'wa hã ma tô sada tizahi, Zezusihi zada, sabadu na te te pese wa. Taha wa, te uburé dama tinha:

— Bâdâ hã, 6 na ĩhâiba hã, wa te 're ĩromhuri za'ra mono zéb da hã. Taha bâtâ na si, te za we 're anomro aba mo, da te 're aipese za'ra wa'aba mono da. Sabadu na hã mare di za, romhuri zahârizém na hã. — ãne ma tô dama waihu'u, rowahutuzé 'madâ'â'wa hã.

15-16 Tawamhã Wanhib'apito te tãma tinha:

— Oro sabadu na te dapese wa, ĩma nharĩ za, te za powawẽ hã awaru po'repore zama, 're ĩwasihu

za'ra wa'aba mo, âi ba, 're simroi wa'aba mono da, te te 're âhuri mono da. Āhāta pi'ō hā, Abra'āhā nhihudu hā. Satanasi hā te te 're pibui mono ré hā, ma tô 18 na āma tiwahu. Sabadu na nherē, wa tô pese, hāzé āna oto 're hāimana mono da. E niha bâ bété, aima wē za'ra wa'aba ō di, sabadu na te ĩpesezé hā rowē na pi'ō hā oto 're ĩmorī da hā. — Āne ma tô Zezusi hā tāma waihu'u, dawasété na dasisāmri ma ropibuma.

¹⁷ Tawamhā, Zezusihi mreme hā te te wapari za'ra wamhā, ma tô ĩwē'ō'wa norī hā aséb za'ra, Zezusihi mreme ma. ĩwē'wa norī ma, rowē za'ra di. Marī hā te te dama 're ab'manharī wē mono wa, te 're to za'ra, tipē'ē na.

*Motada nhamare wasu'u, ĩ'u'ētē wasu'u me
Mateusi 13.31-33; Marcusi 4.30-32*

¹⁸⁻¹⁹ Tawamhā Zezusi hā te dama tinha, āne:

— E niha, wa za āma simiré'é, 'Re ĩhāimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'u wē mono zém na hā. Motada nhamare na, wa za āma simiré'é. Motada nhamare hā aibā hā ma tô a're. Tawamhā ma tô tiwa'ru. Wa'ru i wamhā, papo za'ētē di oto. Tawamhā si hā te ĩsu 'rowi, te te sima 're sasi za'ra. Āne, 'Re ĩhāimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'u wē mono zé hā. — Āne ma tô āma simiré'é, Zezusi hā.

²⁰ Te duré dama tinha:

— E marī na, wa za duré āma simiré'é, 'Re ĩhāimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'u wē mono zém na hā.

²¹ ĩ'u'ētē wapuzém na, wa za āma simiré'é. Pi'ō hā te za ĩ'u'ētē wapuzé hā syry na sa'wa, tridu 'rā zu pese wazari. Tridu zup si, sa'ētē uptabi di. Tawamhā te te wazari pese wamhā, te za tidupto,

ĩ'u'ēne hã. Sa'ētē uptabi di za oto. ãne duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwē mono zé hã. – ãne ma tô ãma simiré'é, Zezusi hã.

'Ridawa, 're sy'yre wasu'u

Mateusi 7.13-14, 21-23

²² Tawamhã Zezusi norĩ hã te oto ai'aba'ré, Zeruzarē u. 'Ri nho'õmo mono bâ, te te dama 're rowasu'u u'âsi Zezusi hã, 'ri wa'õtõ u zama.

²³ Tawamhã te ni'wa hã sadanha:

– Apito, e da'umro na si, te za danho'reptuzé hã da te dasina 're waihu'u za'ra. – ãne te sadanha.

Taha wa, ma tô Zezusi hã asa uburé dama tinha:

²⁴ – Tô sena, te za niwapsi da'ahã na da te dasima 're wē za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u 're danhisi mono da. Tazahã, ĩtēme 're danhisi mono õ di za. Taha wa, 'ri para u 'ridawa 're sy'yre na 're danhisi mono da, sada 're ĩdanhiptete za'ra mono ne, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u 're asisi aba mono da.

²⁵ Nimahã na te za 'ri tede'wa hã wahudu, te te siré 'rinhitop tete da. Tawamhã te za ĩ'ridawa ta'a za'ra wa'wa, rowi 're ai'ubumroi wa'aba mono hã. 'Ri tede'wa hã te za ĩ'mahârâ za'ra wa'wa, ãne: “Apito, ma'ãpé we wazô 'ridawa za'ra na, ãma atēme wanhisi da.” ãne te za 're ĩ'mahârâ za'ra wa'aba mo. Tazahã, te za asa aima nharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di. E ma hawimhã, a norĩ wa'wa hã.”

²⁶ Tawamhã ãne te za asa tãma asiwasu'u za'ra wa'wa: “Wa norĩ hã, wa tô asiré wasaihuri ni. Asiré, wa tô duré âhuri ni. Warob ãma hã ma tô duré dama 're ĩrowahutu mo, waza'ru ãma hã.” ãne te za 'ri tede'wai ma asiwasu'u za'ra wa'wa.

27 Taha wa, te za asa duré aima nharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di, ïzazei'wa na hã. Aiwasedé hã ma tô 're ï'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo. Mo oto ai'aba'rei wa'aba, ïnhiti.” ãne te za aima rob'ru za'ra wa'wa.

28 Tawamhã rowẽ uptabi ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata 're ïsi'ubumroi mono hã te za ï'madâ'â za'ra wa'wa, Abra'ã norĩ hã, duré Izati, duré Zaco, duré uburé ïsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Tazahã, a norĩ wa'wa hã te za rowi 're ai'ubumroi u'âsi aba mo. Taha wa, te za asina 're ai'ry'ry aba mo. Te za duré 're ai'wasitete za'ra wa'aba mo, 're robzépata za'ëtẽ za'ra wa'aba mono wa.

29 Daro mono bâ, te za ïtẽme 're dasihutu, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata 're dasaihuri mono da, Danhib'apito uptabi na 're ïhâimana mono zéb u. Bâtâ pusizém hawi, te za ïtẽme 're dasihutu, bâtâ zasizém hawib zama, duré hãwa'a're nhimire hawib zama, duré hãwa'a're nhimi'e hawib zama.

30 Tawapsi, te za dama ïwapu ma nharĩ za'ra, dama pire na 're hâimana za'ra mono da oto. Duré, dama ïpire ma, te za nharĩ za'ra, dama wapu na 're hâimana za'ra mono da oto. — ãne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u sirõmo za'ra.

*Zeruzarẽ ãma Zezusi hã ïpẽ'ëzézé wasu'u
Mateusi 23.37-39*

31 Tawamhã Zezusi hã te te apo're pu'u parip si, awa'awi ma tô ïtẽme 'maihaihu, parisezu norĩ hã. Taha wa, ma tô Zezusihi ma rob'ru za'ra, ãne:

— Mo oto ã hawi aimorĩ. E marĩ wa. Apito Erodi hã ma tô sima aiwẽ, da te dasiwi aiwĩrĩ da. — ãne te tâma rob'ru za'ra.

32 Tawamhã Zezusi hã apâ te tâma rob'ru za'ra:

— Mo oto ïtême ai'aba'rêi wa'aba apâ, tâma ïzadawa wasu'u za'ra wa'aba da, wapsã wawê ne 're ïmorĩ ma. Wa'uburé hã wa tô te dama 're anhamra. Wa duré te 're da'apese, ã bâtâ na duré awêm na. Awê amo na, wa za ïnhimiromhuri hã uprosi. ãne te za tâma ïzadawa wasu'u za'ra wa'wa, Erodihi ma.

³³ — Zeruzarê ãma, ma tô da te 're simro, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã. Ône u'âsi. Taha wa, wa za ãma mo, ãhãna, awêb zama, awê amo na zama, tame, da te dasiwi ïwĩrĩ da, ïsadawa wasu'u'wa hã. — ãne ma tô Zezusi tâma siwasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

³⁴ Tawamhã ma tô sisõwa tinha, Zezusi hã:

— Zeruzarê ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ ãma, ai'ãma ïpê'êzé za'ra wa'aba di. Aihĩ'rata norĩ wa'wa hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã te te 're simroi u'âsi, êtê na. Datême te te 're ïsatõrĩ za'ra mono norĩ zama, ma tô duré te te 're simroi u'âsi, êtê na. Si'a hã ti'ra zawi te, 're ïpapo za'ra mono ne, wa aré te ïsima 're aiwê u'âsi za'ra wa'wa, ïsitême te 're ai'awaibui wa'aba mono da. Tane nherê, asima 're ïwê za'ra wa'aba mono õ di asa.

³⁵ Taha wa, tinhorõwa hã te za oto tirê, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ãma 're ï'aiwata za'ra wa'aba mono zé hã. Duré a norĩ wa'wa hã, ïhâiba 'madâ'â na sahu za'ra wa'aba õ di za a'â. Niwapsi duré ïhâiba 'madâ'â za'ra wa'aba wa, te za ãne asima ïwasu'u za'ra wa'wa: “Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para we ïmorĩ ma, 're rowê za'êtê mono di za.” ãne te za asima ïwasu'u za'ra wa'wa, ïhâiba 'madâ'â na duré sahu za'ra wa'aba wa. ãne na aipê'ê 're asina ïwaihu'u za'ra wa'aba wapsi, te

za ĩhâiba 'madâ'â na duré ĩsahu za'ra wa'wa. — Āne ma tô sisõwa tinha, Zezusi hã.

14

Zezusi hã romhuri zahârizém na, aibâ te te ĩpesezé wasu'u

¹ Zudezu norĩ te, romhuri zahârizém na ma tô Zezusi hã âzé, aibâ nhorõwa u, ĩsiré sa da. Aibâ hã, parisezu. ĩsiré parisezu norĩ ma, pire di, aibâ hã. Tame 'ri para, ĩsi'ubumro norĩ hã ma tô Zezusi hã 'madâ'â za'ra.

² Tame sãmra ré, ma aibâ ĩhâzé ré hã ĩtême wi, Zezusihi u. Hâzé wa, te dupto zahuré di. Duré, paihi dupto zahuré di.

³ Taha wa, ma tô Zezusi hã rowahutu'wa norĩ hã azadanha, parisezu norĩ me:

— E romhuri zahârizém na, wa za wa te 're dapese za'ra, sabadu na hã. E ma tô wawi sawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, sabadu na, wa te 're dapese tõe za'ra mono da. E niha ĩsimiroti na rob'ui'ére hã. — Āne te Zezusi hã azadanha, rowahutu'wa norĩ hã.

⁴ Tane nherẽ, asa te te ãma sada'âbâ za'ra õ di. Tawamhã Zezusi hã ma tô aibâ hã pa'â. Ma tô pese. Taha pari, ma tô tãma rob'ru, morĩ da oto, 'ri tême.

⁵ Tawamhã aibâ za'u si, te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Āté ai'ra hã te za aiwi ti'maiwaptã'ã 'wa, â zõe ab're u, âté powawẽ hã. Tawamhã e â zõe ab're hawimhã asiwi wazere aba õ di za, romhuri zahârizém na nherẽ. — Āne ma tô Zezusi hã asa ãma azadanha.

⁶ Tazahã asa te te ãma sada'âbâ waihu'u za'ra õ di.

Dama dawapu wasu'u, dama dapire wasu'u me

7 Tawamhã wedeza na dasi'ubumroi wamhã, ma tô ni'wam norĩ hã dama ãpire norĩ te na ai'ubumro, dame sô ãdahârâ za'ra norĩ hã. ãne ma tô ãma da'madã, Zezusi hã. Taha wa, ma tô tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

8 — Ni'wa hã asô hârâ wamhã, dasina damro u dame asa da, aimorĩ wamhã, dama ãpire norĩ te na, asãmra õ di za. E marĩ wa. Áté, aima ãpire hã te dame tihãiba, dame sô ãdahârâ hã.

9 Tawamhã te za aima tinha, 'ri tede'wa hã, õ niwĩ asãmra da, asãmrazém na sãmra da, aima ãpire hã. Taha wa, te te aima ãnharĩ ma, asiséb di za. Da'rãsutu u, te za oto asã.

10 Taha wa, ãne tõ da, dame asa da, asô dahârâ wamhã, da'rãsutu u, te za a'ã asã. E marĩ da. 'Ri tede'wa hã si'uihã na si te te aima pisutu da, dama ãpire norĩ 'rata asãmra da, asa da. Danho'a te te aima pisutu wamhã, aima rowẽ uptabi di za.

11 Tane, ni'wa hã pire wẽ te, 'rãwi sina 're wata mono wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, te za tãma pisutu, wapu na 're hãimana mono da oto. Duré ni'wa hã, ãpire na 'rãwi 're si'madã'ã mono õ wamhã, te za tãma pisutu, dama pire na 're hãimana mono da oto. — ãne ma tô tãma waihu'u, Zezusi hã.

12 Tawamhã dame sa da, sô ãhârâ ma, te tinha, Zezusi hã:

— Dasaihurizé, dama 're 'manharĩ mono wamhã, áté sô aihârâ za'ra õ di za, asiwadi norĩ zô hã duré asisãnawã norĩ zô hã, duré aimama norĩ zô hã duré ãsibrob ahã norĩ zô hã, aiwaptoma 're ãsi'ubumroi mono norĩ zô hã. Ta norĩ zô aihârâ wamhã, asiré saihuri da, te za asa asô tihârâ za'ra, te te asa aima ãma wa'rãmi za'ra da.

13 Taha wa, dasaihurizé hã dama 'manharĩ wamhã, te za ãsibrob'õ norĩ zô aihârâ za'ra, duré ãmorĩ'õ norĩ zô, duré ã'râtẽire norĩ zô, duré ãtob'a norĩ zô.

14 ãne wamhã, aima 're rowẽ mono di za. E marĩ wa. Ta norĩ hã simarĩ õ di, marĩ na te te aima ãma ãwa'rãmi za'ra zéb da hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono si, te za asõprubzé wa'rãmi aima tisõ. 'Re ãnomro wẽ mono norĩ te te ahãiwa'utu wapsi, te za aima ãma uwaimra. – ãne ma tô 'ri tede'wai ma waihu'u, Zezusi hã.

Dasaihuri za'õtẽ zé wasu'u

Mateusi 22.1-14

15 Tame ma tô aibã hã dame nhamra, 'ri para, sa da. Tawamhã Zezusi te te dama ãwaihu'uzé hã ma tô dame wapa. Taha wa, te Zezusihi ma tinha:

– 'Re ãhãimana u'ãsi mono, Danhib'apito uptabi na 're ãhãimana mono zéb ãma, ã'rata 're ãsaihuri mono norĩ ma, 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.

– ãne te Zezusihi ma tinha.

16 Tawamhã Zezusi hã te asa aibã wasu'u hã tãma wasu'u, ãne:

– Aibã hã dasa hã sa'õtẽ na te te dama 'manharĩ da, ma tô sina roti. Tawamhã te te dama 'manharĩ õ ré, ma tô da'apo're pu'u siro, da'ahã na ãtẽme dasihutu da, ãsiré dasaihuri da.

17 Sipi pari wamhã, tãma ãromhuri'wai ma, te tinha, ãne: “Mo oto aimorĩ dazô, we dasi'aba'ré da. Dasa hã te oto dazô aimasa.” ãne te tãma tinha. Taha wa, romhuri'wa hã ma tô datẽme mo, dazô hãrã da.

18 – Tane nherẽ, te nasi aibã norĩ hã siparabãsi niha tãma nharĩ za'ra, romhuri'wai ma, te te sima wẽ za'ra õ wa. Sô ãhãrã 'rada hã te tãma tinha, ãne: “ãma ãmorĩ neza. Tane nherẽ, ti'a hã wa

'mai'uipra. Tamomop si wa za mo, te sabu da. ãne asib'apito ma, ãzadawa wasu'u na za." ãne te tãma ãromhuri'wai ma tinha.

19 – Tawamhã ãhãiba amo hã te duré tãma tinha: “ãma ãmorĩ neza. Tane nherẽ, powawẽ hã wa 'mai'uipra, 10 na ãhãiba za'ra hã. Tamomop si wa za mo, te sabu za'ra da, te te romhuri wẽ za'ra zô. ãne, asib'apito ma, ãzadawa wasu'u na za.” ãne te romhuri'wai ma tinha.

20 – ãhãiba amo hã te duré tãma siwasu'u: “Nimosi, wa ãmro. Taha wa, dame ãsa da, ãma ãmorĩ waihu'u õ di.” ãne te romhuri'wai ma tinha.

21 – Taha wa, te apã mo romhuri'wa hã, tinhib'apito ma, te te sadawa wasu'u za'ra da. Te te wapari wamhã, ma tô ab'rui pese, ãsib'apito hã. Taha wa, te ãne tãma tinha: “ãi'aba're na dazô 're aimorĩ, 'ri nhi'riti na we danhimroi mono da, ãsibrob'õ norĩ hã, duré ãmorĩ wẽ'õ norĩ hã, duré ãtob'a norĩ hã, duré ãrãtẽire norĩ hã.” ãne te tãma rob'ru. Taha wa, te ta norĩ zô si mo, we te te simroi mono da.

22 – We te te danhimroi mono pari, te tinha, tinhib'apito ma: “Apito, wa tô aimreme hã ãma uwaimra, aima. Zahadu da'masisi õ di.” ãne te tãma tinha.

23 – Taha wa, te ãsib'apito hã duré asa tãma tinha: “Tane wamhã, dazô airĩtĩ mono pé, bãdãdi na. Da'manhopẽtẽ wamhã, ta norĩ hã te za we ãsimroi mo, ãnhorõwa hã da te dasiwi 'masisi da.

24 Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Sô ãhãrã 'rata norĩ hã, ãsa na saihuri õ di za.” ãne te ãsib'apito hã tãma tinha. – ãne te aibã ma rowasu'u, Zezusi hã.

*Zeusihî zazei'wa, 're ñomro mono zé wasu'u
Mateusi 10.37-39*

²⁵ Tawamhã Zeusihî norĩ hã si'aba'rêi ré, te da'ahâ na ãsarina ai'aba'rê ni. Tawamhã ma tô Zeusihî hã datême aipi'ra. Æne te dama tinha:

²⁶ — Æté, ni'wam norĩ hã te za we ãtême ai'aba'rê, ãzazei'wa, 're nomro mono da. Tawamhã te za te te 're ãzawi pese za'ra, timama zawi nhipai u, duré tina zawi nhipai u, duré timro zawi nhipai u, duré ti'ra norĩ zawi nhipai u, duré tisisãnawã norĩ zawi nhipai u, duré tihãimanazém nhipai u.

²⁷ Tiza'ozéb ré, ãzarina 're ñomro mono ne, da te 're uprosi za'ra mono da nherê, te za ãsiré 're nomro. Ænei õ wamhã, ãzazei'wa na te 're waihu'u za'ra mono õ di za. — Æne ma tô dama waihu'u, Zeusihî hã.

²⁸ Te duré dama tinha:

— 'Ri'wa na, wa za aima ãma romnhimiréé za'ra wa'wa. Æté, a norĩ wa'wa hã te za asima ã'mairosa'rata 'wa, asima 'mai'ri wa'aba da, rob'madâ'âzéb da. Taha wa, te za a'â ã'mairosa'rata 'wa, 'ri wa'âbâzéb da, rob'uiprazé hã, ãwab zô.

²⁹⁻³⁰ Ænei õ wamhã, ãté õne haré te za ãsãna'rata si ã'manharĩ 'wa. 'Ri 'rãihã hã 'mai'uprosi aba õ di za. Da te sabu za'ra wamhã, te za ai'ãma 're dawa'ẽ za'ra wa'wa: “Oro te te 'ri 'ru za, te õne haré za.” Æne te za ai'ãma 're dawa'ẽ za'ra wa'wa. Æne, 'ri'wa na te aima ãma ãsimiréé za'ra wa'aba zé hã.

³¹⁻³³ — Duré apito na, wa za aima ãma simiréé za'ra wa'wa. Æté danhib'apito te za dama 're 'manhamra. ãsib'a'uwẽ norĩ hã dasi'wapé 'manharĩ'wa norĩ hã te ahâ na 're si'ubumro, 10 miu na ãhãiba za'ra hã. Tawamhã ma tô apito hãiba amoi wasu'u wapa, danhib'apito hã. Dasi'wapé 'manharĩ'wa hã

te we, u, ahâ uptabi na te te simro tinhib'a'uwẽ hã, 20 miu na, u, ãhãiba za'ra hã. Tawamhã dazô wairébé õ ré, te za a'â nhamra, ãsib'a'uwẽ hã, dazada siptete za'ra zô. Dazada ãsiptete za'ra õ na, te te waihu'u za'ra wamhã, te za tinhitob'ru norĩ u da'mazatõ, te te tãma 'mazadawa wasu'u da, ãsib'apito za'ra ma. ãsitob'ru norĩ hã zahadu romhã ré, te za ãtẽme da'mazatõ, we dasihutu tõ da, dasi'wapé za'ra tõ da. ãne, apito na te aima ãma ãsimiré'é za'ra wa'aba zé hã. Tane ãzazei'wa, 're anomro aba mono da, marĩ hã asima 're sawi za'ra wa'aba mono õ di za, aipẽ'ẽ 're. Marĩ hã aipẽ'ẽ 're, asima 're sawi za'ra wa'aba mono wamhã, ãzazei'wa na te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

Dasai warĩrĩzé wasu'u
Mateusi 5.13; Marcusi 9.50

³⁴ Te duré dama tinha, Zezusi hã:

— Sa na hã dasa hã ãma se ti, dasai warĩrĩzé wa. Tane nherẽ, oto 're se si'utõrĩ mono wamhã, niha da te 're 'manharĩ waihu'u mono õ di, apã se da.

³⁵ Sei õ wamhã, ti'a hã wẽ da, ti'ai wa, da te 're sa'wari za'ra mono õ di za. Duré powawẽ nhana ubumro nhisiwi, da te 're sa'wari za'ra mono õ di za. Taré, te za rob u, da te 're sa'wari za'ra, marĩ dai õ wa oto. ãne romnhimiré'ézé hã. Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba. — ãne te Zezusi hã dama si'ru.

15

Pone'ẽrebã ãsimanizé wasu'u
Mateusi 18.10-14

¹ Tawamhã Zezusihi u ma tô aihutu ni, da'ahã na, ãmreme hã da te wapari za'ra da. Danhib'apito

ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã ma tô duré ãtême aihutu, siwa'ru 're ãnomro mono norĩ zama.

² Tawamhã parisezu norĩ hã te ãne tãma nharĩ za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ me:

— Ô hã ma tô ãma 're siwadi za'ra, siwa'ru 're ãnomro mono ãma hã. Ta norĩ siré, te nasi tisa. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

³ Taha wa, Zezusi hã ma tô tãma ãma romn-himiré'é za'ra, ãne:

⁴ — Asimizama hã ahã wamhã, ãté misi te za aiwi aimani, 100 na ãhãiba za'ra wamhã. E tawamhã, sô airĩtĩ mono ô di za, aiwi 'masimani wamhã. Te za tô sô airĩtĩ mo, apã ãri da. Asimizama zô airĩtĩ mono ré, te za 99 na ãhãiba za'ra hã asa'u daba'wara, ãtehutu wa.

⁵ Tawamhã aiwi ãsimani hã oto sãmri wamhã, atoi uptabi di za. Taha wa, te za asisé we ã'ã apã, sãmri wẽ te.

⁶ 'Ri tẽme ãwisi wamhã, te za sô aihãrã za'ra, asiwadi norĩ zô. 'Rãwi ai'rata 're ãsõrõwa za'ra mono norĩ zô zama, te za sô aihãrã za'ra. Tawamhã te za tãma ãrowasu'u za'ra, ãne: “ãhãna ãma rowẽ di. ãnhimizama hã wa tô tisã, ãwi ãsimani hã. ãzabãdã te za 're ato za'ra wa'aba mo.” ãne te za tãma ãrowasu'u za'ra.

⁷ — Tane duré, ni'wa hã siwa'ru 're ãmorĩ hã tiwasédé hã te te oto rẽme pese wamhã, hãiwa ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã te za tãma 're to za'ra, misi nherẽ. Ôhõ ãma si, te za 're toi uptabi za'ra, 're ãnomro wẽ mono norĩ nhipai u hã, 99 na ãhãiba za'ra nhipai u hã. Ta norĩ hã 're nomro wẽ mono wa, tiwasété na 're ãsiwẽ'õ za'ra mono da hã, mare

di. — Āne ma tô tãma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma, Zezusi hã.

Rob'uiprazé ĩsapotore simanizé wasu'u

⁸ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, āne:

— Pi'õ te, rob'uiprazé hã ahâ wamhã, āté misi te za tiwi 'maihamani, ¹⁰ na hâimana za'ra wamhã, ĩsapotore hã. E tawamhã sô 're rĩtĩ mono õ di za, tiwi 'masimani wamhã. Te za tô sô 're rĩtĩ. Īro'ore hã te za duré sô ro'o, sô rĩtĩ da. Te za duré sô 'ri 're wamro. Sô 're rĩtĩ pese mono wamhã, te za oto tisã.

⁹ Tawamhã te te sãmri wẽ te, tisiwadi norĩ zô te za oto tihârâ za'ra. Ī'rata ĩsõrõwa za'ra norĩ zô zama, te za tihârâ za'ra. Tawamhã, te za oto tãma rowasu'u za'ra, āne: “Āhãna, ĩma rowẽ di. Rob'uiprazé ĩsapotore hã wa tô tisã, ĩwi ĩsimani hã. Īzabâdâ te za 're ato za'ra wa'aba mo duré, a norĩ wa'aba zama.” Āne te za tãma rowasu'u za'ra.

¹⁰ — Tane duré, ni'wa hã siwa'ru 're ĩmorĩ hã, tiwasédé hã te te oto rẽme pese wamhã, hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã te za ãma 're to za'ra, tiwasédé hã te te rẽme pese wẽ te, misi nherẽ. — Āne ma tô tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Ai'repudu, timama te te ĩrẽmezé wasu'u

¹¹ Zezusi hã te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, āne:

— Aibâ 'ra hã maparane.

¹² Tawamhã te bâtâ na ĩno hã timama wi waptẽ, tinhibrom na ãma tãma siwanhizari zahuré da.

— Taha wa, ma ĩmama hã ãma tãma aipo'o zahuré.

13 ãma romomro õ ré, te uburé tinhibro hã sima ubumro, darob amo u morĩ da, ãno hã. Darob amoi u wisi wamhã, wasété ahã na te 're mo. Marĩ na si, ma taré tinhibro hã uprosi, ãmama te te tãma ãpo hã.

14 — Tawamhã tinhibro hã ma uburé uprosi pese oto, ai'repudu hã. Tawamhã tame darob ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ hã ma tô duré mram na 're dasi'ubumro. Dasai õ di. Taha wa, ma tô ai'repudu hã mra hã dame sépata.

15 Taha wa, te aibã u mo, te te tãma 're romhuri mono da, tame. Taha wa, ma tô aibã hã satõ tiburu u, buru ãma uhãbã te te tãma 're 'madã'ã mono da.

16 Mrap te, ma tô sima wẽ, uhãbã sa na 're sai mono da. Mra, te te 're sépata mono nherẽ, ai'reputu ma hã, da te 're ai mono õ di.

17 Taha wa, ma tô si'ãma rosa'rata, ãne: “ ãmama ma, romhuri'wa norĩ hã ahã nherẽ, ma tô ãasa hã 're si'azahãri. Wa hã wa ãme mra hã te 're sépata za'ëtẽ.

18 Taha wa, wa za oto mo, ãmama u apã. ãwisi wamhã, wa za ãmama ma ãsiwasu'u, ãne: “ ãmama, ãwasété na wa tô 're mo. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã, wa tô upa. Asimiroti zama, wa duré upa.

19 ãwasété wa, ãté ããma 're ai'ra mono õ di za oto. Aima romhuri'wa da, oto 're ãmorĩ da, te za ãma ãpisu.' ” ãne ma tô rosa'rada hã sima 'manha, ai'repudu hã.

20 — Tawamhã aré 're ãsãmra mono zém hawi te oto mo, timama nhorõwa u. Tawamhã zahadu romhã ré, ma ãmama hã tisã ti'ra hã. Taha wa, te ãtẽme wara, ã'ra hã te te sina pê'ẽ tari wa. ãtẽme wisi wamhã, tinho'utu ma tô ti'ã, ti'ra hã. Tob'rata hãrã na, ma duré sawi.

21 Tawamhã te timama ma tinha, ai'repudu hã: “Ĩmama, ĩwasété na, wa tô 're mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, wa tô upa. Asimiroti zama, wa duré upa. ĩwasété wa, até ĩ'ãma 're ai'ra mono õ di za.” ãne te timama ma siwasu'u, ai'repudu hã.

22 — Wasété na 're morĩ nherẽ, te te wẽ'õ õ di, ti'ra hã, ĩmama hã. Tãma ĩromhuri'wa norĩ hã te oto 'mahârã za'ra sa'êtẽ, zazahã ĩhâiwẽ we te te siwi 'mai'ãri da, te te siwi ãma uza da. Duré ĩsiptõmohi wasisizé, te te tãma sêrẽ za'ra da, ma tô 'mahârã za'ra. Duré ĩpara'uza zama te te tãma sêrẽ za'ra da, ma tô 'mahârã za'ra.

23 Taha wa, te duré tãma nharĩ za'ra: “Powawẽ zapu zama, we ãwisi aba, wĩrĩ aba da, ĩhâipe hã.

24 E marĩ wa. ĩ'ra hã dâ'ã newa. Tane nherẽ, dâ'ã õ di. Ma tô aré ãma ropsisa'rese'õ. Tane nherẽ, ma tô we apã wi. Taha wa, wasa hã wa za oto wasiré huri ni, rowẽ te.” ãne ĩmama te tãma nharĩ za'ra, te te tãma 're ĩromhuri za'ra mono norĩ ma. Taha na ma tô dasa hã dama 'manha.

25 — Tawamhã ĩno hã wisi wamhã, ĩdub'rada hã te buru ãma nhamra. 'Ri tẽme te oto mo. Te te oto rob'umhutu wa, ma tô rowamreme hã wapa, te te ĩrowamreme za'ra hã. Dapara 'rasi zama, ma tô wapa, rowẽ te, dasima 're ĩdato za'ra mono zé hã.

26 Taha wa, te romhuri'wa hã 'mahã, ãne: “E marĩ, te 'manharĩ za'ra ni.” ãne te sadanha.

27 — “Ano hã rowẽ na ma tô wei wi. Taha wa, wei wisi wẽ te, ma tô wama ti'ru aimama hã, powawẽ ĩhâipe hã wa te wĩrĩ da, wasaihuri da.” ãne te ĩdub'rata ma rowasu'u, romhuri'wa hã.

28 — Tawamhã ma ãdub'rada hã tizahi. 'Ri para u sébré da hã, te te sima wẽ õ di. Tawamhã ãmama, ma ãtẽme watobro, te te tãma nharĩ da, sébré da. Tane nherẽ, sébré zeĩ õ di.

29 Tane nherẽ, te timama ma tinha: “Wa hã wa tô te aima 're romhuri pese. ããma wahub ahã di, te aima 're romhuri mono ré hã. Niwa, aimreme hã te simini õ di. Tane nherẽ, marĩ ãma sãmri õ di, pone'ẽrebã hã, dasa hã te ãsiwadi norĩ ma 'manharĩ da.

30 ãhãna ai'ra hã ma tô wi. Asibro hã tãma ãpo hã ma tô pi'õ na uprosi. Tane nherẽ, ma tô wisi wi, dama ã'ru, powawẽ ãhãpe hã da te tãma wĩrĩ da.” ãne te timama ma tinha, ãdub'rada hã.

31 — Tawamhã ãmama te asa tãma tinha: “ããra, a hã ããrata, te 're asãmra u'ãsi mo. Marĩ hã ãnhibro hã, uburé ate hã.

32 Uburé wama rowẽ za'ra wa, wa tô dasa hã dama 'manha, ããra hã ãwisizém na. Ano hã dã'ã newa. Tane nherẽ, dã'ã õ di. Ma tô aré ãma ropsisa'rese'õ. Tane nherẽ, ma tô we apã wi.” ãne ma tô ti'ra ma waihu'u. — ãne Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma.

16

Aibã hãimana nhipese wasu'u

1 Zezusi hã te duré ãne tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma:

— Aibã hã te 're hãimana, ãsibrob ahã hã. Tãma ãromhuri'wa hã te duré 're sãmra, tãma rob'madã'ã'wa hã. Tawamhã ma tô tãma 'mairowasu'u ni, ãne: “Rob'uiprazé hã te te aiwi 're anhimini, aima rob'madã'ã'wa hã.” ãne te tãma 'mairowasu'u ni.

² Taha wa, te sô hâ, tãma ãrob'madâ'â'wa zô. Te tãma tinha, ãne: “Aiwasu'u hã wa tô wapa. ãma 're ãrob'madâ'â mono zé hã, tâibâ za oto. Te za rob'ui'ére hã oto ãma ãsô, uburé ãnhimarĩ na 're ãrob'ui'ére mono zé hã.” ãne te tãma tinha, tãma ãrob'madâ'â'wai ma.

³ — Tawamhã te 'rãwi sima tinha, tãma ãrob'madâ'â'wa hã: “ãnhib'apito, ma tô ãma tinha, te tãma 're romhuri mono tô da oto. E marĩ, wa za oto te 're 'manharĩ. ãnhiptete uptabi ô di, buru na te dama 're ãromhuri mono zéb da hã. Duré ãnhiséb di za, rob'uiprazém na te 're da'awari mono wamhã.

⁴ ãhe, wa tô ãsima waihu'u, marĩ te ã'manharĩ da hã, ããma 're ãsiwadi za'ra mono da. Tawamhã, apito te te ãmei wamhã, ãté ãsiwadi norĩ hã te za te te siwi 're ãmrami, tinhorôwa u, ãsiré 're ãsa za'ra mono da.” — ãne te 'rãwi sima tinha.

⁵ — Tawamhã te sô hã, apito ma, marĩ te te ãwa'âbâ za'ra ô norĩ zô. Tawamhã ãtême ãwisi 'rada hã te sadanha: “E niha tãma ãwa'âbâ'ô hã zahadu, rowa'rãmimhã.”

⁶ — “Piza'a, 100 na ãhãiba za'ra hã, azeitona 'rãi wa'ui wab ré hã.” — ãne te tãma rowasu'u.

Taha wa, te asa tãma tinha: “ãhãta ãwa'âbâ'ô na, rob'ui'ére hã. Asãmra. 50 na ãma rob'ui'ére, rowa'rãmimhã, tãma wa'âbâ da.” — ãne te aibã ma ti'ru, tãma ãrob'madâ'â'wa hã. Taha wa, te te tãma ã'ru zarina, ma tô ahã prã na ãma rob'ui'ére.

⁷ — Tawamhã aibã hãiba amo hã ma duré ãtême wi. Tawamhã te sadanha: “A hã bété, e niha tãma ãwa'âbâ'ô hã zahadu, rowa'rãmimhã.”

— “Sa'u hã, miu na ãhãiba hã, tridu ré hã te tãma ãwa'âbâ'ô hã.” — ãne te tãma rowasu'u.

— Tawamhã te asa tãma tinha: “Ma'ãpé, 800 na ãma rob'ui'ééré, rowa'rãmimhã tãma ãsõmri da.” — ãne te tãma ti'ru, rob'madâ'â'wa hã. Taha wa, te te tãma i'ru zarina, ma ahã prã na ãma rob'ui'ééré.

8 — Te te dama i'rui wasu'u, te te wapari wamhã, te tinha, ãsib'apito hã: “Pra. E niha rosa'rada tãma i'wahu'u pe.” ãne te ãsa'u tãma tinha. — ãne Zezusi te tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

Ma tô duré tãma waihu'u za'ra:

— Marĩ zô si, da te 're i'rosa'rata za'ra mono norĩ ma, waihu'u pese di, rosa'rada hã, rowa'a nhib'a'u'wẽ norĩ nhipai u.

9 Taha wa, ti'ab ré te za asimarĩ na 're i'dazawi za'ra wa'aba mo, ãma 're asiwadi za'ra wa'aba mono da. Asimarĩ hã asipara 're rẽme za'ra wa'aba mono wapsi, hãiwa u, asõrõwa u 're asisisi aba mono wi, te za asõ 're tob'uzu za'ra wa'wa, asawi'wa norĩ wa'wa hã. — ãne Zezusi te tãma roti za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

10 Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Áté ni'wam norĩ hã te za danhibrob 'rare hã, dazô te te 're 'madâ'â wẽ za'ra. Tawamhã dama umnhasi wa, te za da te tãma 're pisutu za'ra, danhibrob ahã na, te te dazô 're 'madâ'â za'ra mono da oto. Tane, danhibrob 'rare, dazô te te 're 'madâ'â wasété za'ra mono wamhã, te za da te 're waihu'u za'ra, ãsa'ëtẽ na zama, za dawĩ 're ãsipsaihuri za'ra mono na.

11 Ti'ai ãma danhimarĩ hã, dazô 're 'madâ'â wasété za'ra wa'aba mono wamhã, e 'wa hã te za marĩ i'wẽ uptabi hã te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, sô 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono da. Mare

di. Ni'wa, te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono ò di za.

¹² Marĩ hã date hã, dazô 're 'madâ'â wasété za'ra wa'aba mono wamhã, e niha te za marĩ ìwẽ hã da te aima 're sômri za'ra wa'wa, ate da. Mare di. Ni'wa te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono ò di za. — ãne Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra.

¹³ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Dama romhuri'wa hã ãsib'apito maparane wamhã, aiwa te te tãma 're romhuri wẽ zahuré mono ò di za. Duré sahuré te te 're sawi pese zahuré mono ò di za. Misi te za te te 're sawi pese. Ìhãiba amo si te za te te siwi 're wẽ'õ. Duré sahuré te te 're wapari pese zahuré mono ò di za, romhuri'wa hã. Misi te za te te 're wapari pese. Ìhãiba amo si te za te te 're 'ruiwapari. Tane, a norĩ wa'wa hã rob'uiprazéb zô si asima 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhã, e aiwa asimiromhuri za'ra wa'wa hã za, 'Re ìhãimana u'âsi mono ma, romhuri me. Mare di. Aiwab ò di. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

Zezusihi nhimirowasu'u hãiba amo

Mateusi 11.12-13; 5.31-32; Marcusi 10.11-12

¹⁴ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusihi mreme hã wapari za'ra. Tawamhã rob'uiprazé ze'i 'wa, 're nomro mono wa, ma tô Zezusihi ma nharĩ za'ra.

¹⁵ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— A norĩ wa'wa hã aiwẽ newa, te ai'ãma 're dawata za'ra wa'wa. Tazahã asimirosa'rata 'wa hã, 'Re ìhãimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di. ãté, marĩ na te za dasima ãma 're dawata za'ra, ìwẽ newa. Tazahã tãma wẽ ò wamhã, te za te te 're awẽ'õ, 'Re ìhãimana u'âsi mono hã.

16 — Uburé marĩ hã Mozési te te dama 're ĩ'apisutu mono hã, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimiroti hã ma tô dasipara bâ si, da te 're pese za'ra, Zuwã Batita datême morĩ õ ré. Tawamhã ĩwasu'uwẽ hã te oto da te 're wapari za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zé wasu'u hã. Taha wa, marĩ zô dasima ĩwẽzéb uwaibaba, da te 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono ne, te za oto da te dasima 're rob'ruiwapari za'ra, ĩtême 're dasihutu mono da.

17 — Pire u'âsi, te za dama 're hâimana za'ra, uburé marĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩ'apisutu mono hã, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, ĩsimiroti na rob'ui'ééré 'rada hã. Hâiwa hã si'utõĩ nherẽ, duré ti'a hã si'utõĩ nherẽ, te za pire u'âsi dama 're hâimana u'âsi. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra.

18 — Ni'wa hã aibâ hã timro te te rême wamhã, duré pi'õ aimawi na mro wamhã, te za tiwasédé hã 'manha, aibâ hã. Duré, pi'õ, da te ĩme na aibâ mro wamhã, te za duré 'manharĩ wasété. — ãne, Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Īsibro pese wasu'u, ĩsibrob'õ me

19 Tawamhã Zezusi hã te duré tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma, ãne:

— Aibâ hã te 're mo, ĩsibro pe hã. Zazahã ĩwa'âbâ za'êtê na si, te 're si'uza. Duré dasa ĩwẽ uptabi na si, te 're sa.

20 Tawamhã aibâ ĩhâiba amo hã te 're sãmra, ĩsibrob'õ hã, ĩ'wa're ré hã, Razaru na ĩsisi hã. ĩsiwadi norĩ hã te te siwi 're mrami, ĩsibro pese nhorõwa u, te te siwi 're simizusi mono da, 'ridawa u.

21 Dasai rere'e na si, te 're sa. Wapsã si ma tô ï'wa're hã te te 're upsõmri siwi.

22 Tawamhã ma tô oto dârâ, ïsibrob'õ hã. Dâ'â wamhã, hâiwa u ma tô siwi ti'â, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã. Abra'ãhã 'rata, te oto 're sãmra, dame 're sai mono da. ïsibro pe hã ma tô duré dârâ. Dâ'â wamhã, ma tô dasiwi sêrê ni, ab're 're.

23 Tawamhã ropipa hã te te oto 're sépata za'êtê, adâ 're ïsi'ubumroi mono zéb ãma hã. Ta hawi ma tô rob'madâ, ïsibro pe hã. Te te rob'madâ'â wamhã, ma tô Abra'ã hã tisã, romhã na. ï'rata te Razaru hã nhamra, ïsibrob'õ hã.

24 Te te 'madâ'â wamhã, ma tô tãma si'mahã, ãne: “Wahi'rada Abra'ã, ï'ãma aipê'êzé na. Ma'ãpé, Razaru hã we ïtême satõrĩ, â we te te ïma âri da, te te ãma ïnhoto di'i da, tinhiptõmo na, ïnhoto wahã da. ãme ropipa, wa oto te 're sépata za'êtê, unhama ãma.” ãne te Abra'ãhã ma siwasu'u.

25 — Taha wa, ma tô Abra'ã hã asa tãma tinha, ïsibro pese ma: “Ïnhihudu, aihâiba ré ré, aima 're rowê mono di. Uburé marĩ ïwê hã ma tô asô 're simi'wara. Razaru hã, marĩ hã ïwasétére si, ma tô da te tãma 're sõmri za'ra. ãhãna hã rowê na te oto 're hâimana. A hã te oto ropipa, 're ïsépata mo.

26 Duré, ab're 'rehã hã ïsa'êne hã te 're sa'wari, wawa'wa. Taha wa, wa te ãma 're saprĩ waihu'u za'ra mono õ di, atême wa'aba hã. Duré a norĩ wa'wa hã we 're saprĩ waihu'u za'ra wa'aba mono õ di, watême hã.” ãne te tãma tinha, Abra'ã hã.

27 — Tawamhã ïsibro pe hã te asa tãma tinha: “Wahi'rada Abra'ã, tane wamhã, ma'ãpé Razaru hã satõrĩ, ïmama nhorõwa u.

28 Tame te ĩsisānawã norĩ hã 're si'ubumro, 5 na ĩhâiba za'ra hã. Ropipa, wa oto te 're sêpata. Taha wa, te za ĩsatõ, ĩtême morĩ za'ra da, te te tãma rowasu'u za'ra da, ĩzarina we 're sisisi tõ mono da, ropipa u." ãne te Abra'ãhã ma tinha.

29 – Taha wa, ma tô duré Abra'ã hã asa tãma tinha: "Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te âma ĩrob'ui'ééré hã te nomro, ano norĩ 'ratamhã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'ééré zama, te ĩ'rata tinomro za'ra. Ta hã te za te te 're wapari za'ra za, ti'ai âma ré." ãne ma tô ĩsibro pese ma rowasu'u, Abra'ã hã.

30 – ĩsibro pe hã te duré asa tãma tinha: "Tane nherẽ, te te saze za'ra õ di, ĩsimiroti na hã. Ni'wa hã dâ'â nherẽ, hâiwa'utu wamhã, ĩtême morĩ za'ra wamhã, te za ĩsimirowasu'u na saze za'ra, ĩsisānawã norĩ hã. ãne wapsi, te za tiwasédé hã rême pese za'ra, rowẽ na oto 're nomro mono da." ãne te Abra'ãhã ma tinha.

31 – Tawamhã Abra'ã hã te duré asa tãma tinha: "Ano norĩ hã Mozésihi nhimiroti hã te te saze za'ra õ di. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ nhimiroti zama, te te saze za'ra õ di. ãne wamhã, ni'wa hã dâ'â nherẽ, apâ hâiwa'utu wamhã, e te aré âma saze za'ra. Te te âma saze za'ra õ di aré, ĩsimirowasu'u na hã." ãne Abra'ã hã ma tô tãma waihu'u, ĩsibro pese ma.

17

1 Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma:

– ãté ni'wa simiroti zarina, te za ni'wam norĩ hã 're hâimana wasété za'ra. Tawamhã roti wasété'wai ma, 're ropipa za'ra mono di za.

² Āhāta, ai'uté norĩ hã. Āté, ni'wa simiroti zarina, te za ai'uté hã 're 'mai'hâimana wasété. Tawamhã tãma ĩroti wasété'wai ma, 're ropipa mono di za. Ībutu na étē tōmo wawē hã da te āma wasisi pari, dâ'â da, âi ba da te mei wamhã, tãma ropipa di, tãma ĩroti wasété 'wai ma hã. Tane nherē, ĩsimiroti wasété zarina, ai'uté te te ĩrēme wamhã, taha nhipai u hã tãma ropipa uptabi di za, roti wasété'wai ma hã.

³ Taha wa, te za 'râwi asina 're asōpré wa'aba mo, 're anomro wē wa'aba mono zéb zô. Āté asisānawã hã te za asada 're wasété za'ra wa'wa. Āne wamhã, aimreme wē na, te za tãma 're ĩroti za'ra wa'aba mo, asada 're wasété za'ra wa'aba mono tō da. Tiwasété na aima 're siwē'ō za'ra wa'aba mono wamhã, te za tãma 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo, āne: “Te ĩsina 'madâ'â ō di, ĩzada aiwasétézé hã.” Āne te za tãma 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo.

⁴ Āté, ā bātâ na te za bātâ bâ asada 're wasété za'ra wa'wa, asisānawã norĩ hã. Āté 7 na asada ĩwasétézé hã za. Tane nherē, tiwasété na aima siwē'ō wa'aba da, apâ atēme nasi simasisi aba wamhã, te za nasi tãma ĩnharĩ 'wa: “Te ĩsina 'madâ'â ō di, ĩzada aiwasétézé hã.” — Āne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Wanhib'apito, wa te wasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zé wasu'u

⁵ Tawamhã ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô tiwi rowaptērē za'ra, āne:

— Wanhib'apito, wama 're aza'ētē u'âsi mono, wa te wasina 're ĩ'ai'umnhasi za'ra mono zé hã. — Āne te tiwi rowaptērē za'ra.

⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma ãma romn-himiré'é za'ra, ãne:

— Motada nhamare hã syryre nherẽ, da te 're wamhã, oto poto wamhã, wede za'etẽ uptabi di. Tane, a norĩ wa'wa hã asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zé hã, syryre na nherẽ, aima 're hãimana za'ra wa'aba mono wamhã, te aré pidera wede ma ĩnharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Ma'ãpé asi'uihã na asisa'o'o, â 're, asi're da.” Tawamhã te aré asadawa zamarĩ za'ra wa'wa, pidera wede hã. — ãne, Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

⁷ Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Āté aima romhuri'wa hã te 're 'manhamra, āté buru na te te aima 're ĩromhuri mono hã, āté pone'ērebâ 'madâ'â'wa. Tawamhã bâtâ na te za atẽme wi, romhuri hawimhã. 'Ri para u sébré wamhã, e te za ãne tãma ĩnha: “We oto asãmra, asa da.” E ãne, te za tãma ĩnha.

⁸⁻⁹ Mare di. Āne te za tãma ĩnha: “A'â ĩma asipi na. Asipi parip si, zazahâi wa'õtõ na asi'usisi, ĩsa hã we ĩma ĩré âri da, â zama. ĩsai parip si, te za asa. Te za duré ĩhã'rẽ.” Āne te za tãma ĩnha. Tawamhã te za aima ãma uwaimra, tãma ĩ'ru zarina. Asiminhimi'ru hã te te ãma aima uwaimrami wa, e te za sô amnhasi, ãma aiwata zô. Mare di. Sô simnhasi õ di za.

¹⁰ Tane a norĩ wa'wa hã, asib'apito nhimi-wada'uri 'wa, ĩma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhã, te za 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo, ãne: “Sô 're wanhimnhasi za'ra mono õ di za, wa'ãma 're aiwata za'ra mono zô hã. Taré aima romhuri'wai wa, wa tô wa te ãma aima 're uwaimrami za'ra, asimiwada'uri hã.” Āne te za 're

ĩnharĩ za'ra wa'aba mo. — Āne, Zezusi ma tō tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Zezusi hã ĩ'wa're ré norĩ hã te te ĩpese za'ra zé wasu'u

¹¹ Tawamhã Zezusi norĩ hã te oto ai'aba'ré, Zeruzarẽ u. Darireza hã Samariza me 're ĩsiwaptob zahuré mono wa'wai baba, te ai'aba'ré, bådâdi na.

¹² 'Ri wa'õtō u sihutu õ ré, ma tō aibã norĩ me si'uzusi za'ra. Aibã norĩ hã ĩ'wa're ré hã, 10 na ĩhãiba za'ra hã. Romhã prã na ma tō tãma 'mazahãri za'ra.

¹³ Tame ma tō sina 'mahârã za'ra, ãne:

— Zezusi, rowahutu'wa, wa'ãma aipẽ'êzé za'ra na, wapese za'ra da. — Āne te sina 'mahârã za'ra.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ōwa te za ai'aba'réi wa'wa, sasedoti norĩ u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ u, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, aséptã'ã za'ra wa'aba zém na hã. — Āne te tãma nharĩ za'ra. Taha wa, te ai'aba'ré, ĩ'wa're ré norĩ hã. Bådâdi na si'aba'réi ré, ma tō tizéptã'ã za'ra.

¹⁵ Tawamhã ma tō misi apã mo Zezusihi u, tihãiba hã te te 'madã'ã wa. Ta hã samaritanu. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma wata sina, te apã mo, mre me 'rãihã sina.

¹⁶ Zezusihi u wisi wamhã, ĩsahãpã ma aime, hi'rãtitõ. Te te ĩpesezém na te ãma tiwata, aibã hã.

¹⁷ Taha wa, te Zezusi hã tinha, ãne:

— Aibã hã 10 na ĩhãiba za'ra hã, wa tō pese za'ra. E mahãta aibã norĩ hã, 9 na ĩhãiba za'ra hã.

¹⁸ Wasiré zudezu'õ nherẽ, e niha te we ãhã si mo apã siwaprosi. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma wata da, ĩsimipese waihu'u pese na.

¹⁹ Tawamhã Zezusi hã te aibã ma tinha, ãne:

— Hâiwi asa na, asõrõwa u aimorĩ da oto. A hã ma tô ãzaze, te aipesezém na. Taha wa, ma tô aséptâ, ãzazei wa. — Æne ma tô aibâ ma waihu'u, Zezusi hã.

'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u

Mateusi 24.23-28, 36-44

²⁰ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusi hã siwi sadanha, ãne:

— E niwa te za bâdâ hã ãwa waptârã, 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb da hã. — Æne te siwi 'mazadanha. Taha wa, Zezusi te asa tâma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're sib'a'uwẽ mono wapsi, marĩ hã datõmo na a'â, da te 're 'madâ'â za'ra mono õ di za.

²¹ Taha wa, ãne da te 're romnhoré za'ra mono õ di za: “Ãhãta, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé hã. Õhõta, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé hã.” Æne, da te 're romnhoré za'ra mono õ di za. E marĩ wa. Dapẽ'ẽ 're, 're hâimana mono wa, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé hã. — Æne, Zezusi ma tô tâma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

²² Tawamhã te tâma nharĩ za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, ãne:

— Niwapsi te za asima ãwẽ za'ra wa'wa, bâdâ ãwa waptã'ã da, ti'ai ãma dasiré ãpodo hã te te dama 're ãroti mono zé hã. Até ãne te za asima ãnharĩ za'ra wa'wa: “Misi bâtâ na nherẽ, Wanhib'apito na, wa te wasina waihu'u za'ra neza.” Æne te za asima ãnharĩ za'ra wa'wa. Tawamhã a'â asina waihu'u za'ra wa'aba õ di za.

²³ ãzadawa para õ nherẽ, te za ni'wam norĩ hã te te aima 're romnhoré za'ra wa'wa, taré: “Ãhãta

ti'ai âma dasiré ĩpodo hã te nhamra. Ôhõta, te nhamra.” Æne te za te te aima 're romnhoré za'ra wa'wa, taré. Æne wamhã, danhimirowasu'u zarina, ĩzô 're rob'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁴ Tã si'ubuzi, te te 're rowa'a mono wamhã, dama rob'madâ'â pibu pese di, hãiwa mono bâ hã. Tane, ti'ai âma dasiré ĩpodo hã apâ wei ĩmorĩ wamhã, aihĩni te za ĩ'madâ'â za'ra ni.

²⁵ Tazahã, wa za a'â robzépata za'ëtē, ã nimosi dapoto tém norĩ hã te te siwi ĩwē'õ za'ra wa.

²⁶ Tawamhã ĩzô 're ĩdanhimipari za'ra mono õ zém na, wa za wei mo apâ. Apâ we ĩmorĩzéb u hã Nowé 're hãimana mono ré, 're ĩdahãimana za'ra mono ne, te za 're dahãimana za'ra za.

²⁷ Ta norĩ hã daré âpusi mono õ ré hã, ma tô simiza'rese ãna tisa te te 're huri, rowē na 're nomro u'âsi mono da newa. Simiza'rese ãna te duré te te 're âhuri. Rowē na te duré sina 're mro za'ra. Æne, 're ĩdahãimana za'ra mono zé hã, Nowé hã 'ri ne 'manharĩ 're, sébré õ ré. Sébré parip si, ma tô oto tã hã we tita'a. Ti'ai hawib zama, ma â pu'u. Taha wa, ma uburé â na dasi'utõrĩ.

²⁸ Duré, Ro hã 're hãimana mono ré, 're ĩdahãimana za'ra mono zém ne, te za 're dahãimana za'ra, apâ we ĩmorĩzéb u hã. Ta norĩ hã ma tô 're saihuri. Ma tô duré te te 're âhuri. Marĩ hã ma tô da te dasiwi 're uipra za'ra duré. Ma tô da te dasima 're rowede za'ra. Daburu ãma, ma tô da te 're robzuri. Ma tô duré da te dasima 're 'ri za'ra. Æne, 're ĩdahãimana za'ra mono zé hã.

²⁹ Tawamhã bâta na, Sodoma hawi Roho wato-brozém na hã ma tô dasi'utõrĩ. Tã we ĩta'a ne, ma we uzã hã asa'wa ti'ai u, ëtē ro'o nhizédé uzé pire zama. Taha wa, ma uburé dasi'utõrĩ.

30 Tane, ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã apâ we ĩmorĩzéb u hã te za 're dahâimana za'ra. Ĩzô 're ðanhimipari za'ra mono ô di za.

31 Apâ we ĩmorĩ ô ré, áté te za ni'wam norĩ hã ai'ubumro, 'ri nhisi hâpâ na. Tawamhã, apâ we ĩmorĩ wamhã, tinhibroþ zô te te si'ra za'ra ô di za. Mare di. Awa'awi te za tinhorôwa hawi ai'aba'rê, tinhibroþ zô sisisi ãna. Duré tibururu hawi, apâ 'ri tême si'aba'rêi ô di za. Mare di. Ône haré te za duré ta norĩ hã êtê 'râihâ u dame sisa're.

32 Ma'âpé Roho mro wasu'u na 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mono, ĩsine 're anomro aba mono tô da.

33 Ni'wam norĩ hã si'uihâ na tihâimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowê ĩsi'utôrĩô hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono ô di za. Ni'wam norĩ hã ĩzarina 're nomro mono da, 're sihâiba zawi za'ra mono ô wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowê hã.

34 Taha barana te za ni'wam norĩ hã siré tinhotô zahuré, áté. Siré sôtô zahuré ré, ĩhâiba amo hã te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ti'â, hâiwa u. ĩhâiba amo si te za tirê.

35 Áté, pi'ô norĩ hã te za siré ti'ru'u zahuré. Siré 'ru'u zahuré ré, te za ti'â, ĩhâiba amo hã. ĩhâiba amo si te za tirê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa.

36 Áté, aibâ norĩ hã te za siré romhuri zahuré, buru ãma. Tawamhã ĩhâiba amo hã te za ti'â hâiwa u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ĩhâiba amo si te za duré tirê. — Āne, ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

37 Tawamhã te sadanharĩ za'ra, ãne:

— E mame te za ãne tiromhâiba. — Āne te ãma

sadhanharĩ za'ra.

Taha wa, te Zezusi hã asa tãma ãma romn-himiré'é za'ra, ãne:

— Sipahudu hã marĩ dâ'â u 're si'rã'õtõ mono wamhã, dama pibui pese di, marĩ hã 're dâ'â za'ra mono wa, 're ĩsimi'wara mono zé hã. — ãne ma tô tãma rowasu'u za'ra.

18

Īmrotõ wasu'u, dama rowairébé'wai me

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô tãma ãma romn-himiré'é za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, wa'a ãna 'Re ĩhãimana u'âsi mono wi, te te 're rowaptērē u'âsi za'ra mono da, te te 're pawaptob u'âsi za'ra mono da. ãne te ãma simiré'é:

² — Aibã hã te 're hãimana, 'ri nho'õmo ãma, dama rowairébé'wa hã. 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'õ'wa ta hã, duré danhimiroti na zama ĩsimiwazéb õ.

³ Tame ma tô pi'õi mrotõ hã 're sãmra. Te ĩtēme 're neb u'âsi, te te tãma 're rowairébé mono da ne. ãne te te tiwi 're rowaptērē: “Īãma aime na. Ma'ãpé ĩzawi'õ'wai ma roti na, te te ĩma 'manharĩ wasété tõ da.” ãne te nasi tãma tinha.

⁴⁻⁵ — Tane nherē, duréi nherē, te te pawaptob õ di. Tawamhã ĩtēme 're neb u'âsi mono wa, te oto 'rãwi sima tinha, dama rowairébé'wa hã: “Wa hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti, te 'madâ'â õ nherē, duré danhimiroti na ĩnhimiwazéb õ nherē, te te sina ĩwa'a wa, wa za oto tãma rowairébé, marĩ te te sima ĩwē na. Te tãma rowairébé õ wamhã, ĩtēme 're neb u'âsi mono wamhã, te za te te 're ĩwasutu u'âsi, timreme na. ãne õ'umnhasite, wa za oto pawapto.” ãne te sima tinha, tipē'ē na. — ãne te

Zezusi tâma rowasu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

⁶ Te duré tâma nharĩ za'ra, Wanhib'apito hã ãne:

— Ma'ãpé, ãma rosa'rata za'ra wa'aba, dama rowairébé'wa, te te sina ãrotizém na hã.

⁷ Wẽ prã zahã, te za, u, ãmrotõ hã pawapto. E bété tinhib'a'uwẽ hã te te 're pawapto za'ra mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Áté rowa'a na, áté barana te za sô 're hãsi, te te 're pawapto za'ra mono da. E bété te te 're pawapto su'u za'ra mono õ di za.

⁸ Mare di. Te te sima 're ãwẽ za'ra mono zarina, te za tô te te 're pawapto za'ra. Te za te te 're pawapto su'u za'ra. Te te 're pawapto za'ra mono nherẽ, e niha za, ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, apã we ãmorĩ wapsi. E te za da te 're ãzaze za'ra. E ti'ai ãma te za dama tihãiba, da te dasina 're ãumnhasi za'ra mono zé hã. — ãne te Zezusi hã ãma sadanharĩ za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ hã.

Parisezu norĩ wasu'u, danhib'apito ma, rob'uiirazéb ubumroi'wai me

⁹ Tawamhã Zezusi hã te za duré dama ãma romnhimiré'é, ni'wam norĩ udãna. Ta norĩ hã 're hãimana wẽ za'ra mono newa, ma tô 'rãwi sina 're wata za'ra. Tihãiba amo norĩ hã te duré te te siwi 're wẽ'õ za'ra, waseté za'ra newa. Taha wa, ma tô tâma ãma simiré'é za'ra, ãne:

¹⁰ — Aibã norĩ hã ma tô tizasi zahuré, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u, tâma mreme zahuré da. Aibã norĩ hã, parisezu, duré danhib'apito ma, rob'uiirazéb ubumroi'wa.

¹¹ Zasi wamhã, hãwi te oto za, parisezu hã, rob'uiirazéb ubumroi'wa nhiti. ãne ma tô mre:

“Re ĩhâimana u'âsi mono, âhâna, wa za ai'âma ĩwata. E marĩ wa. Wa hã ĩsiré aibâ norĩ ne, ĩwasété na 're ĩmorĩ õ di. Danhibrob zô, te 're rob'ruiwapari mono õ di. Wa hã rob'uiprazém na, dawĩ 're ĩnhipsaihuri mono õ di. Duré pi'õ na zama, dawĩ 're ĩnhipsaihuri mono õ di. Taha wa, wa za duré ai'âma ĩwata, õhõ ne, rob'uiprazéb ubumroi'wa ne, 're ĩmorĩ õ wa.

¹² Maparane bâtâ na romhuri sidâpâsi, wa ĩsai âna 're ĩnhamra, te aima 're romhuri mono da, ĩmreme na. ĩpawa'â hã wa duré te aima 're po'o, syry na.” Âne ma tô parisezu hã tiwê hã sina tihi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma.

¹³ — Tanei õ di, rob'uiprazéb ubumroi'wa hã. Hâiwi te za, romhâ na. Te ti'rã po. 'Râwi siwê'õ wa, 'rãĩ wahuu õ di. Âne te tâma siwasu'u: “Re ĩhâimana u'âsi mono, wa hã ĩwasété di. ĩwasété wa, ĩ'âma aipê'êzé na, ĩwasédé hã ĩma pari da.” Âne te tâma siwasu'u, tiwasété na.

¹⁴ Taha wa, ma tô Zezusi hã dama tinha, âne:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Rob'uiprazéb ubumroi'wa si, rowê na te apâ mo tinhorõwa u, parisezu upana. E marĩ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te wêsâmri wa, tâma ĩsiwasu'uzém na, duré wasété nherê, marĩ te te 're ĩ'manharĩ wasété mono na, te te 're 'madâ'â mono õ wab zama. Ni'wam norĩ hã danhipai u wê newa, tiwê na sina 're wata za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te za tâma pisutu za'ra, wapu na dama 're hâimana za'ra mono da. Duré ni'wam norĩ hã tiwê na sina 're wata za'ra mono õ wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te za tâma pisutu za'ra, pire na dama 're hâimana za'ra mono da. —

Ãne Zezusi ma t  dama waihu'u.

Zezusihi u, ai'ut , da te  wisi za'ra z  wasu'u
Mateusi 19.13-15; Marcusi 10.13-16

¹⁵ Taha pari, ma dur  ni'wam nor  h  ai'ut  h   wisi za'ra, Zezusihi u, ai'ut   ma mreme da,  w  h  te te t ma 're anhomri mono da, ai'ut  ma. Tawamh   sir  're  nomro mono nor  h  te te da'mad '  za'ra wamh , ma t  t ma nhar  za'ra.

¹⁶ Tawamh  ma t  Zezusi h  ai'ut  nor  z  h ,  t me si'aba'r  da. Te dur  tisir  're  nomro mono nor  ma tinha,  ne:

— T ' . Dawi rosawi za'ra wa'aba   di za. A  we  t me da te simroi mono, ai'ut  nor  h .   ai'ut  nor  h   ne har  simizazei pese na 're  h imana za'ra mono ne, tane ni'wam nor  h  're h imana za'ra mono wapsi, te za 'Re  h imana u' si mono h   ma 're sib'a'uw  za'ra, ta nor   ma h .

¹⁷ T  sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam nor  h  ai'ut  h  simizazei pese na 're  h imana za'ra mono ne, 'Re  h imana u' si mono  ma 're si'apito za'ra mono da, te te sina 're saze za'ra mono   wamh ,  ma 're sib'a'uw  za'ra mono   di za. —  ne ma t  Zezusi h  t ma waihu'u za'ra.

Aib   sibrob ah  wasu'u
Mateusi 19.16-30; Marcusi 10.17-31

¹⁸ Tawamh  roti'wa h  te Zezusi sadanha, zudezu h :

— Rowahutu'wa, aiw  di. E mar   w  h  wa za 'manha, 're  danomro u' si mono z  h  te  sina  'uwaimrami da h . —  ne te Zezusi sadanha.

¹⁹ Taha wa, te Zezusi h  asa t ma tinha:

— E niha te  ' ma aiwa,  w  na. 'Re  h imana u' si mono si,  w   ptabi h ,  h  si.

20 Aima waihu'u pese di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. ãne, dama ĩsimiroti hã: “Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré, danhibrom na dawĩ 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, dahâiba na dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aimama hã te za 're ĩwazé pese mo, ana zama.” — ãne ma tô Zezusi hã tâma rob'rãzarõtõ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na hã.

21 Tawamhã aibã hã te duré asa tâma tinha, ãne:

— ĩprédu wi, wa tô te 're wapari pese, ĩsimiroti hã. Õne u'âsi. Te 'madâ'â nhimini õ di. — ãne te Zezusihi ma sihâimanazéb 'rãzarõtõ, roti'wa hã.

22 ĩsihâimanazéb 'rãzarõno hã te te wapari wamhã, te asa tâma tinha, Zezusi hã:

— Tane nherẽ, misi te zahadu aihâimanazéb zõ aiwi rowaptã. Ma'ãpé, uburé asibro hã dama wede mono, ĩwa'ãbã zõ, ĩsibrob'õ norĩ ma, sõmri mono da. Tawapsi, asibro pese di za, hãiwa ãma hã. Asibro hã dama wede mono parip si, te za apã we ĩtẽme aimo, ĩsiré 're aimorĩ da oto. — ãne te roti'wai ma tinha, Zezusi hã.

23 ãne aibã ma, te te roti wamhã, sibrob ahã uptabi wa, ma tô tiwi tirobzei'õ, tinhibrob zawi te.

24 Tawamhã Zezusi hã tiwi ĩrobzei'õ na ma tô waihu'u. Taha wa, te ãma simiré'ẽ, ãne:

— ĩsibro pese norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zéb u 're ĩsisisi mono da hã, pire di. Tãma pire uptabi za'ra di za.

25 E niha te za awaru ba'õmore hã ĩsi'uwazi para'õtõ zapu'u 're ãzé. Sébré waihu'u õ di. Tane, ĩsibro pese norĩ hã si'uihã na 're sisisi waihu'u

mono õ di za, 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb u hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁶ Taha wa, te ãwãpari'wa norĩ hã sadanharĩ za'ra, ãne:

— ãsibro pese norĩ ma, waihu'u za'ra õ wamhã, e 'wam norĩ hã te za bété danho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra, dadâ'ã ãna 're ãdanomro u'âsi mono zé hã. Áté ni'wai õ di. — ãne te siwi sadanha.

²⁷ Tawamhã Zezusi hã ma tô asa tãma nharĩ za'ra:

— Dasi'uihã na danho'reptuzé hã da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Dama waihu'u õ di. 'Re ãhâimana u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

²⁸ Tawamhã Pedru hã te sadanha:

— Wa norĩ hã wa tô wanhorõwa hã wasipara rẽme za'ra ni, asiré 're wanomro mono da oto. — ãne te Zezusihi ma tinha.

²⁹ Taha wa, te asa tãma tinha, Zezusi hã:

— Tane tô. Tô sena wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Áté, ni'wam norĩ hã te za tinhorõwa hã rẽme za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. Áté timro hã te za a'ã te te 're rẽme za'ra, áté, tisisãnawã norĩ hã, áté timama hã, áté tina hã, áté ti'ra norĩ hã.

³⁰ Tawamhã ti'ab ré, te za tô marĩ hã te te tãma 're anhomri za'ëtẽ, ãwa'rãmimhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Te za tô duré tãma pisutu za'ra, niwa, rowẽ hã te te sina 're ãuwaimrami za'ra mono zéb da hã, hãiwa ãma. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

ZeZusi hã tidâ'âzém na ĩsiwasu'uzé, tihâiwa'utuzém na zama

Mateusi 20.17-19; Marcusi 10.32-34

³¹ Tawamhã ZeZusi hã hãiba pisutu ma tô sani za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ hã, aibã 12 na ĩhãiba za'ra hã. Āne te tãma nharĩ za'ra:

— Īwapari pese za'ra wa'aba. Āhãna, wa Zeruzarê u ai'aba'ré ni. Tame te za marĩ hã ĩzô watobro. 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã, dasiré ĩpoto âma, te te ĩ'âma ĩrob'ui'ére za'ra zéb zarina, te za marĩ hã ĩzô watobro.

³² Te za, u, dasiwi ĩ'âri ni, zudezu'ô norĩ ma, da te dasiwi ĩhãiba nhomri da. Te za, u, ĩ'âma tawa'ê za'ra ni, zudezu'ô norĩ hã. Te za, u, ĩ'âma wasété za'ra. Tizadaipro na te za, u, nasi siwi ĩ'uptob za'ra.

³³ Te za, u, da te dasiwi 're ĩpr'éé. Taha pari, te za, u, dasiwi ĩwĩrĩ ni. Tane nherê, bådã maparane ĩ'âma si'utõrĩ ô ré, wa za, u, apã hãiwa'udu. — Āne ma tô sina tãma rob'rãzarõtõ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

³⁴ Tazahã, tãma pibu prã za'ra di, te te tãma sina ĩrob'rãzarõtõ za'ra zé hã. Tãma waihu'u za'ra ô di, te te tãma ĩwaihu'u za'ra zé hã.

Ītob'a te te 're ĩda'awari mono hã, ZeZusi te te ĩto pesezé wasu'u

Mateusi 20.29-34; Marcusi 10.46-52

³⁵ Tawamhã ZeZusi norĩ hã ma tô rob'umhutu za'ra oto, Zerico na 'ri nho'ômo nhisi u. Tame te aibã hã ĩtob'a hã nhamra, bådãdi zababa te te 're ĩda'awari mono hã.

³⁶ Aibã hã ma tô da'awapa, da'ahã na da te ĩro'rahãri za'ra hã. Taha wa, te anha:

— E niha bã.

³⁷ Taha wa, te asa tãma rowasu'u za'ra ni:

— Zezusi, Nazaré hawi we ãmorĩ, ma ro'razâ. —
 ãNe te tãma rowasu'u za'ra ni.

³⁸ Tawamhã te ãtob'a hã nasi 'mahâ:

— Zezusi, Dawihi nhihudu, ma'ãpé ããma
 aipẽ'êzé na. — ãNe te nasi 'mahâ.

³⁹ Tawamhã danhowa ãsi'aba'ré, te tãma nharĩ
 za'ra, ari'iwi sãmra da. Tazahã, te te wapari za'ra õ
 di. Taha wa, te nasi 'mahâ:

— Dawihi nhihudu, ããma aipẽ'êzé na. — ãNe te
 nasi 'mahâ.

⁴⁰ Taha wa, ma tô Zezusi hã mazazâ. Te dama
 ti'ru, ãtob'a hã da te saprõni da, ãtẽme. ãtẽme da te
 saprõni wamhã, Zezusi te sadanha:

⁴¹ — E marĩ te asima ãwẽ, te ãma aima ã'uwaimrami
 da hã. — ãNe te Zezusi sadanha.

— Apito, ãto pese da, wa ãsima aiwẽ, apã te 're
 rob'madã'ã mono da. — ãNe te asa tãma tinha,
 ãtob'a hã.

⁴² Tawamhã te Zezusi hã tãma tinha:

— Rob'madã'ã. Asina ã'umnhasi wa, ma ato pe.
 — ãNe te Zezusi tãma tinha.

⁴³ Tawamhã awa'awi ma tô rob'madã'ã wẽ, aibã
 hã. Zezusihi siré te oto mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono
 ãma, wata sina. Uburé, ãma ã'madã'ã'wa norĩ zama,
 te 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma tiwata za'ra. ãNe
 Zezusi, ãtob'a te te ãto pesezé wasu'u hã.

19

Zateuhu wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã Zerico u, ma tô wi. Wisi
 wamhã, 'ri nho'õmo wa'wai baba, ma ro'razâ.

² Zerico ãma, te aibã hã 're hãimana, ãsibro pe hã,
 Zateu na ãsisi hã. Danhib'apito ma, rob'uiprazéb
 ubumroi'wa norĩ 'madã'ã'wa, Zateu hã.

³ Ta hã ma tô sima wẽ, Zezusi hã te te sabu da, te te hãiba pibu da. Tane nherẽ, da'ahã uptabi wamhã, te te 'madâ'â waihu'u õ di Zezusi hã, sapore wa, Zateu hã.

⁴ Taha wa, ma tô danho'a wara, wede u, te te sai'uri da, sipapara te te 'madâ'â da, ĩwa'wai baba za wei morĩ wa, Zezusi hã.

⁵ Tawamhã Zezusi hã wede u oto wisi wamhã, hãimo te rob'madâ. Taha wa, te 'mahã Zateu hã, ãne:

— Zateu, ai'aba'ré na si'ra na. ã bātã na hã asõrõwa ãma ĩhãimana hã.

⁶ Taha wa, ma si'aba'ré na si'ra. To sina, ma tô tãma tinha, ĩsõrõwa u ĩsiré morĩ da, ĩ'rata a'ã sãmra da.

⁷ Tawamhã ĩsõrõwa u sébré wamhã, te dasima nharĩ za'ra ni, Zezusihi za'u, ãne:

— Zapre, ma bété ĩsõrõwa u ãzé, aibã ĩwasété nhorõwa u. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

⁸ Zateu hã hãwi te oto za, Wanhib'apito ma, siwasu'u da. Tawamhã ãne te tãma tinha:

— ãhãta, ĩnhibro hã wa za ãma aipo'o, ĩsibrob'õ norĩ ma, te sãmri mono da. Duré, dawĩ ĩnhipsaihuri wamhã, wa za, te ĩsimi'uri nhowa're're, dama ãma 'rãnhipa, ĩwa'rãmi. Rob'uiprazé misi wamhã, wa za maparane si'uiwa na dama ãma 'rãnhipa. — ãne te Zezusihi ma siwasu'u.

⁹⁻¹⁰ Taha wa, te Zezusi hã dama tinha:

— ãhãna hã rowẽ di oto, ĩsõrõwa ãma hã. ã hã aibã hã ma tô tinho'reptuzé hã sina waihu'u. Abra'ãhã nhihudu, te za tô oto 're mo. Taha da, wa tô we datẽme mo, te 're da'anho'reptui mono da, dawẽ na oto 're danomro mono da. Wa hã ti'ai ãma

dasiré ãpodo. — Æne ma tô dama siwasu'u, Zezusi hã.

*Romhuri'wa norĩ, 10 na ãhãiba za'ra wasu'u
Mateusi 25,14-30*

¹¹ Tawamhã ma tô wapari za'ra ni, Zezusihi mreme hã. Taha wa, te za duré tãma ãma romn-himiré'é za'ra. E marĩ wa. Zeruzarê u, ãwisizéb u hã, romhuture di oto. Æne wamhã, te dasina rosa'rata za'ra ni:

— Áté, bâdâ te za oto ãwa waptãrã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb da hã. — Æne te dasina rosa'rata za'ra ni.

¹² Taha wa, te ãma simiré'é Zezusi hã, ãne:

— Aibã hã dama ãpire hã darob amoi u ma tô mo, tinhib'apito hã te te sabu da. ãsib'apito hã te za pisutu, apito na dama 're hãimana mono da, ãrob ãma. Taha da, te za mo, si'apito da. Taha parip si, te za wei mo apã, tirob u.

¹³ Taha wa, te morĩ õ ré, sitẽme sô tihãrã za'ra, tãma ãromhuri'wa norĩ zô, 10 na ãhãiba za'ra norĩ zô. Misi si, ma tô te te tãma sômri, rob'uiirazé ãsapotore hã. Ætẽ'ubuzi ãpré 'manharĩ, ta hã, oru 'manharĩ. Tawamhã te ãne tãma 'ru za'ra: “Marĩ hã te za 're ãmanharĩ za'ra wa'aba mo, rob'uiirazém na ãma atob za'ra wa'aba da, apã we ãmorĩ õ ré.” Æne te tãma 'ru za'ra. Taha pari, te oto tiwi timorĩ za'ra.

¹⁴ — Dama si'apito da nherẽ, ãrob 're, 're ãdahãimana za'ra mono hã te siwi 'ruiwapa, dama si'apito tã da. Taha wa, te ãsarina siwi da'mazatõ, ãsib'apito ma, te te ãma dazadawa wasu'u za'ra da.

¹⁵ — Tane nherẽ, ma tô aibã hã ãsib'apito hã pisutu, dama si'apito da. Taha wa, ma tô wi apã, tirob u. Wisi wi, ma tô sitẽme sô tihãrã za'ra,

tãma ãromhuri'wa norĩ zô hã, niha ãma sitob za'ra wamhã, te te waihu'u da.

16 Tawamhã ãtẽme ãwisi 'rada hã te tãma tinha, ãne: “Apito, rob'uiprazé ãsapotore hã ma tô ãma ãsô, misi. 10 na ãhãiba za'ra hã, wa tô ãma ato.” ãne te tãma siwasu'u, ãtẽme ãwisi 'rada hã.

17 — Tawamhã ãsib'apito te asa tãma tinha: “Wẽ di tô. A hã, romhuri wẽ 'wa. Marĩ hã 'rare nherẽ, ma tô ãma 're ãmanharĩ wẽ u'ãsi mo. ãma ai'umnhasi di. Taha wa, wa za oto aipisutu, 're da'ab'madã'ã mono da. 'Ri ahã, wa za aima pisutu za'ra, 10 na 'ri ãhãiba za'ra hã tame 're da'ab'madã'ã mono da.” — ãne te tãma tinha.

18 — Tawamhã ãsãna'remhã, ma we duré ãtẽme wi. Ta hã te duré tinhib'apito ma tinha: “Apito, rob'uiprazé ãsapotore hã ma tô ãma ãsô. ãmrotô na ãhãiba za'ra hã, wa tô ãma ato.” ãne te tãma wasu'u, tinhib'apito ma.

19 — Taha wa, te ãsib'apito hã asa tãma tinha: “Tane tô. 'Ri ahã hã ãmrotô na, wa za aima pisutu za'ra, tame 're da'ab'madã'ã mono da.” ãne te tãma tinha.

20 — Tawamhã ãsãna'remhã, ma we duré ãtẽme wi. Tinhib'apito ma, te tinha: “Apito, ãhãta rob'uiprazé ate hã, ãma ãsôMRI hã. Zazahã na, wa tô ubu, te asô 'madã'ã pese da.

21 A hã, da'ãma aipẽ'ezé ô di. Date hã te dawĩ asima 're ãapisutu mo, ate da. Duré asimirob're ô nherẽ, te za asima 're ãrob'rãihãri mo, ate da, danho hã. ãne na, wa tô aiwaihu'u. Taha wa, aipipa di.” ãne te tãma tinha.

22 — Tawamhã ãsib'apito te asa tãma tinha: “A hã ãma romhuri wasété 'wa, te 're aimo. Aimreme

wě õ wa, wa za aimreme hã aima sizusi, aimreme zarina te aiwě'õ da. Īte na, ma tô u, ĩwaihu, da'ãma ĩpě'ézé õ na. Wa hã wa za date hã te ĩsima 're apisutu, u, ĩte da. Duré wa za, u, te ĩsima 're a'rãihãri, ĩte da, danho hã. ãne ma tô ĩma ĩnha.

²³ ãne na 're ĩhãimana mono wamhã, e marĩ wa bété rob'uiprazé hã ĩzô sērē õ di, wedehãpã 're. ãne we apã ĩmorĩ wapsi, te aima ĩsõmri nhipai u, wa aré ĩsima waze, ĩzô sina hã'ã wa." ãne te romhuri'wai ma tinha.

²⁴ — Taha wa, te ĩ'rata ĩsimasam norĩ ma ti'ru: "Ma'ãpé, tiwi âri aba rob'uiprazé hã, 10 na te te ĩhãiba ma, sõmri aba da." ãne te ti'ru, ĩsib'apito hã.

²⁵ — Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra: "Oro õhõ te hã, 10 na ĩhãiba za." ãne te tãma nharĩ za'ra, tinhib'apito ma.

²⁶ — Asa te duré tãma nharĩ za'ra: "Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã marĩ ahã nherē, simi'ē na te te 're romhuri za'ra mono wamhã, te za ãma tãma 're dasito, marĩ na. Tane nherē, ni'wam norĩ hã marĩ na syryre nherē, simi'ē na te te ãma 're romhuri za'ra mono õ wamhã, te za syryre nherē, tiwi sani za'ra ni.

²⁷ Oto ĩ'rui'wa norĩ hã we ĩtēme ãwisi za'ra wa'aba. Ma tô siwi ĩwě'õ za'ra, tãma ĩsi'apito za'ra tõ da. Taha wa, te za ĩnho'a asiwi ĩsimroi wa'wa." ãne ma tô ĩsib'apito tãma 'ru za'ra. — ãne te dama ãma romnhimiré'é, Zezusi hã.

*Zezusi hã Zeruzarē u ĩwisizé wasu'u
Mateusi 21.1-11; Marcusi 11.1-11; Zuwã 12.12-19*

²⁸ Tawamhã te te dama rowasu'u pari, te oto danhowa mo, Zeruzarē u, Zezusi hã.

29-30 'Ri wa'õtõ u, ma tô rob'umhutu oto, Betazé u hã, duré Betãnha u hã. Oriwera na êtê 'rãihâ nhisi 'rata, 'ri wa'õno hã. Tisiré 're ãnomro mono norĩ hã ma tô sisõwa satõrĩ zahuré, maparane. ãne te tãma rob'ru zahuré, Zezusi hã:

— Õwa te za datẽme ane wa'wa, 'ri wa'õtõ u, asõ're uwaibaba wa'aba. Aimasisi aba wi, te za awaru po'repore ãsãmri 'wa, ãprédupté hã, zahadu ni'wa ãma ãmorĩ'õ hã. Butu wazi na te za, da te ãma wasisi haré. Tawamhã te za ãwasihui wa'wa, we saprõni aba da.

³¹ Ni'wa hã ãne te te asadhanharĩ aba wamhã: “E marĩ da, te ãwasihui wa'wa,” tawamhã, ãne te za asa tãma ãnharĩ 'wa: “Wanhib'apito hã ãma morĩ da, wa tãma wasihu ni.” ãne te za asa tãma ãnharĩ 'wa. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u zahuré.

³² Tawamhã te oto tineb zahuré. Zezusi te te tãma ãwasu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tô sãmri zahuré, awaru po'repore hã.

³³ Te te wasihu zahuré wamhã, ãtede'wa norĩ hã te sadanharĩ zahuré:

— E marĩ da, te asapa'abã ãwasihui wa'wa ari'iwĩ.
— ãne te tãma nharĩ zahuré.

³⁴ Taha wa, te asa tãma nharĩ zahuré:

— Wanhib'apito, marĩ õ wa, ãma morĩ da, wa tãma wasihu ni. — ãne ma tô tãma waihu'u zahuré.

³⁵ Tawamhã te oto saprõni zahuré, awaru po'repore hã, Zezusihi ma. Te te tãma ãwisi zahuré wamhã, ma tô tisi'ubuzém na tãma ba'ubu zahuré. Tawamhã ma tô Zezusi pawaptob zahuré, ãma sarõtõ da.

³⁶ ãma morĩ ré, ma tô dasi'ubuzém na bãdãdi hã da te waptã za'ra.

³⁷⁻³⁸ Tawamhã ma tô rob'umhutu, Zeruzarê u hã. Oriwera na te za oto si'ra, Zeruzarê u wisi da. Tamomo, te da'ahâ na Zezusihi zarina ai'aba'rê ni, ãsazei'wa norĩ hã. Ma tô te te ãma 're 'madâ'â za'ra aré, Zezusi te te 're ãda'apawapto mono zém na, tiwaihu'u pese uptabi na. Taha wa, te oto damreme 'rãihã na dasima nharĩ za'ra ni, ãne:

— Uburé Danhib'apito te we oto mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para. Tãma 're rowê za'êtê mono di za. Rowê hã hãiwa ãma 're ãsa'warĩ u'ãsi mono da si, wa wasima wê za'ra ni. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

³⁹ Taha wa, parisezu norĩ hã dawa'wa ãsi'aba'rê hã, te Zezusihi ma nharĩ za'ra:

— Rowahutu'wa, ma'ãpé asazei'wa norĩ hã sadawa uwati za'ra na, ari'iwi si'aba'rê da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁴⁰ Tawamhã te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ari'iwi si'aba'rêi 'wa'ãhã, te aré tô êne hã mreme 'rãihã na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma tiwata za'ra. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Zezusi hã Zeruzarê norĩ ãma ãsiwa'õzé wasu'u

⁴¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô rob'umhutu oto, Zeruzarê u hã. 'Ri ahã hã te te 'madâ'â wamhã, te aiwa'õ, ãwa 're ãdasi'ubumroi mono norĩ ãma hã.

⁴² Taha wa, te ãne tinha:

— ãhãna dama 're ãrowê za'ra mono zé hã dama waihu'u za'ra 'wa'ãhã, aré dama 're rowê za'ra mono di. Tane nherê, dama waihu'u za'ra õ di. Taha wa, da'ãma ãpê'êzé di.

⁴³ Niwapsi, te za danhitob'ru norĩ hã daré 'ri uirĩ za'ra. Ti'a za'wari na te za te te 're 'ri uirĩ za'ra, ãmana wawi, 're dawairébé tã mono da, nimomo.

44 Danhitob'ru norĩ hã te za 'ri hã daré te te 're sãmra za'ra. 'Ri hã, tâibã za oto. 'Ri tede'wa zama, te za uprosi za'ra. 'Ri tâibã wamhã, êne hã te za oto re na 're simi'wara, 'rizé hã. 'Re ãhãmmana u'âsi mono, te aré danho'reptu za'ra. Tane nherẽ, danho'reptui'wa, datẽme ãwisi na hã da te waihu'u za'ra õ di. — ãne ma tô romhã ré da'ãma rowa'õtõ siro, Zezusi hã.

*Zezusi te te dama ãnharĩzé, rowede'wa norĩ ma
Mateusi 21.12-17; Marcusi 11.15-19; Zuwã 2.13-
22*

45 Tawamhã 'Re ãhãmmana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u, ma tô ãzé Zezusi hã, 'ri 'wawi wa'ra 're. Sébré wamhã, ma tô rowede'wa norĩ hã te te sate, rob u wairébé da.

46 ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Duréihã wahi'rada hã ma tô ãne na rob'ui'éré ãbaihã na hã, 'Re ãhãmmana u'âsi mono mre me na: “ãnhorõwa hã ãwa ãma 're ãdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hã.” ãne te tinha. Tane nherẽ, ma tô a norĩ wa'wa hã ãwa asima 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawĩ 're ãsipsaihuri za'ra mono norĩ, 're ãsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hã 're sa, wasété uptabi na. — ãne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

47 Tawamhã bãtã sidãpãsi, te nasi dama rowasu'u Zezusi hã, 'ri 'wawi wa'ra 're. Ni'wam norĩ hã ma tô Zezusi hã sima 'ru za'ra, te te siwi wĩrĩ da. Ta norĩ hã 'Re ãhãmmana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ hã, duré ãsimiroti na rob'ui'éré 'rata na dama rowahutu'wa norĩ hã, duré roti'wa norĩ hã.

⁴⁸ Tane nherê, Zezusi te te siwi wĩrĩ da nherê, te te siwi wĩrĩ ò di. E marĩ wa. Te te 're ĩwapari za'ra mono norĩ hã ahã wa, te te siwi wĩrĩ waihu'u ò di.

20

Zezihi pisutu'wa zô, da te ĩsadanharĩzé wasu'u Mateusi 21.23-27; Marcusi 11.27-33

¹ Nimahã bātã na te Zezusi hã nhamra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te nhamra, te te dama rowahutu da, duré ĩwasu'uwẽ na te te da'apo're pu'u da. Tawamhã aibã norĩ hã ma ĩtẽme aimasa. Ta norĩ hã sasedoti ĩpire norĩ hã, duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norĩ, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ.

² ĩtẽme simasa wamhã, te siwi sadanha:

— E 'wa sadawa para, te bété ãne hã dama 're ĩ'ab'manharĩ mo. E 'wa hã, aipisutu'wa. Ma'ãpé wama asiwasu'u za'ra na, wa te waihu'u za'ra da.

— ãne te siwi sadanha.

³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã wa za duré a'ã asadanharĩ na ãma aima wa'rãmi za'ra wa'wa.

⁴ E 'wa sadawa para, ma tô Zuwã hã â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. E 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para. E dazadawa parap si. Ma'ãpé, Zuwãhã ãma asimirosa'rada hã, ĩma waihu'u za'ra wa'aba. — ãne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

⁵ Taha wa, te 'rãwi sima nharĩ za'ra, ãne:

— E niha, wa za tãma waihu'u za'ra ni, òne wamhã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para, â dawabzuri te te dama 're ĩ'ab'manharĩ mono na, wa te tãma waihu'u za'ra wamhã, te za wazadanharĩ na sahu za'ra, ãne: “E niha bété, Zuwã Batitaha

nhamirowasu'u hã saze za'ra wa'aba õ di, dame.”
 ãté ãne, te za wama nharĩ za'ra.

⁶ Ma tô da te 're saze za'ra Zuwã hã, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa 're ãmorĩ na. Tawamhã dazadawa parap si, â dawabzuri te te dama 're ã'ab'manharĩ mono na, wa te tãma nharĩ za'ra wamhã, ãté te za êtê na dasiwi wa'uprosi ni.
 — ãne te sima nharĩ za'ra, 'rãwi.

⁷ Tawamhã Zezusihi ma, te oto nharĩ za'ra:

— Ni'wa sadawa para, ma tô Zuwã hã â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. Wa norĩ hã wa te waihu'u za'ra õ di, ãpisutu'wa hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁸ Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— A norĩ wa'wa hã ãma waihu'u za'ra wa'aba õ nherê, wa hã te duré ãima waihu'u za'ra wa'aba õ di za, ni'wa sadawa para, te dama 're ã'ab'manharĩ mono na hã. — ãne te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra.

Buru 'madã'ã'wa norĩ wasu'u
Mateusi 21.33-46; Marcusi 12.1-12

⁹ Tawamhã Zezusi hã te duré dama romn-himiré'é, tinhimirowasu'u na, ãne:

— Aibã hã te 're hãmmana, buru tede'wa hã. Tawamhã tiburu ãma ma tô a're, uwa 'ru hã. Taha wa, ma tô ni'wam norĩ hã sisõ'a ré pisutu za'ra, ãburu hã te te sô 're 'madã'ã za'ra mono da. Uwa 'ru 'rã hã 're 'rãĩ prédu za'ra mono wapsi, te za ãwa'rãmi te te tãma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hã. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hã darob amoi u, tamomo a'ã hãmmana da. Tame te a'ã 're hãmmana hã.

¹⁰ Tawamhã oto 'rãĩ prédu mono wa, ma tô buru tede'wa hã tãma ãromhuri'wa hã 'mazatõ tiburu u,

uwa 'ru 'rã hã buru 'madâ'â'wa norĩ te te tãma ĩpo'o za'ra zô. Tazahã, buru u wisi wamhã, ma tô romhuri'wa hã siwi azâ, buru 'madâ'â'wa norĩ hã. Taha wa, te ubana siwi satõ apâ, ĩsib'apito u.

¹¹ Ĩtẽme wisi wamhã, ĩwa'rãmimhã te duré sô 'mzatõ. Tazahã, buru u wisi wamhã, ma duré siwi azâ, buru 'madâ'â'wa norĩ hã. Ma tô tãma rob'manharĩ waseté za'ra. Taha wa, te duré ubana apâ siwi satõ, ĩsib'apito u.

¹² Ĩwa'rãmi ma tô duré sô 'mzatõ, buru tede'wa hã. Si'ubdatõ oto te te ĩsatõrĩ za'ra zé hã. Tazahã, buru u wisi wamhã, ma duré siwi azâ. Ma siwi u'a. Buru hawi, te duré siwi satõ apâ.

¹³ Taha wa, te 'rãwi sima tinha, buru tede'wa hã, ãne: “E marĩ, wa za 'manha. Áté ĩ'ra hã wa za oto satõ, buru 'madâ'â'wa norĩ u hã, ĩma sawi pese nherẽ, ĩ'ra hã. Ĩburu u te satõrĩ wamhã, áte te za siwi hãiba wazé.” ãne te 'rãwi sima tinha, buru tede'wa hã. Tawamhã ti'ra si'aibã hã te oto satõ, tiburu u.

¹⁴ – Tawamhã buru u oto morĩ wamhã, buru 'madâ'â'wa norĩ hã ma tô romhã ré sima sãmri za'ra. Taha wa, te sima 'mahârã za'ra, ãne: “Ôhõta buru tede'wai 'ra hã te wei mo, timama uirĩ na buru tede'wa da hã. Oto wa te wasiwi wĩrĩ aba, buru hã wate za'ra da oto.” ãne te sima 'ru za'ra.

¹⁵ – Tawamhã buru hawi ma siwi time. Ma tô siwi tĩwĩ. ãne, buru 'madâ'â'wai 'ra wasu'u hã.

– ãne wamhã, e marĩ te za 'manha, buru tede'wa hã.

¹⁶ Te za sô timorĩ za'ra, uburé te te uprosi da. Tawamhã te za duré aimawi da'maipisutu, tiburu 'madâ'â'wa da hã. – ãne, Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra.

Tawamhã ãsimirowasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, te nharĩ za'ra ni, ãne:

— Rowasédé hã watobro õ neza. — ãne te nharĩ za'ra ni.

¹⁷ Tawamhã Zezusi te da'ab'madâ'â pese. Te dama tinha, ãne:

— Êtê wasu'u na rob'ui'ééré hã, ãne: Êtê tomhâpâ wê hã 'ri na'ratazéb da hã, wê uptabi nherê, wasété newa, 'ri'wa norĩ te te aré siwi ãwê'õ hã 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'âsi, pire na." ãne, êtê wasu'u na rob'ui'ééré, ãbaihã na hã.

¹⁸ Duré, êtê tomhâpâ nhisiwi, zé'a 'manharĩ hã 're rere'e mono wa, 're ãsiprub za'ra mono ne, te za ãwê'õ'wa norĩ hã hã za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Duré êtê tomhâpâ hã zé'a 'manharĩ nhisiwi, 're rere'e mono wa, te te 're ãpru pese za'ra mono ne, te za ãwê'õ'wa norĩ hã hã za'ra, sa'êtê uptabi na. Ta norĩ ãma hã 're sib'a'uwê za'ra mono õ di za. — ãne te Zezusi hã sina ãma simiré'é.

Rob'uiprazé hã Roma ãma danhib'apito uptabi ma, da te tãma 're ãpo'o za'ra mono zé wasu'u

Mateusi 22.15-22; Marcusi 12.13-17

¹⁹ Buru 'madâ'â'wa norĩ wasu'u te te dama wasu'u wamhã, ma tô sina waihu'u za'ra, dama rowahutu'wa norĩ hã. Sasedoti norĩ hã sima ãpire za'ra norĩ me, ma tô sina waihu'u za'ra. Taha 'ru te, te aré sima wê za'ra, te te siwi âri da, Zezusi hã, awa'awi. Tane nherê, dama pahi za'ra wa, ma tô siwi ãma rosazâ a'â.

²⁰ Taha wa, ma tô taré a'â ãma 're sõpré. ãne te aibã norĩ ma tãma ãma roti za'ra:

— Zezusihi u te za ai'aba'réri wa'wa, marĩ na asiwi sadanharĩ za'ra wa'aba da, tô sena, marĩ asiwi waihu'u za'ra wa'aba dai õ nherê,

ĩsimirowasu'u na hã. Tawapsi te za asiwi ĩsadanharĩ za'ra wa'wa, tinhimirowasu'u na te te ãma upa zô, te te ãma upai wa, wanhib'apito u, wa te wasiwi saprõni da, marĩ te te tãma 'manharĩ wasété da. — ãne te aibã norĩ ma roti za'ra. Tawamhã ma tô rob'uiprazém na tãma wa'ãbã za'ra, Zezusi za te te siwi ĩsadanharĩ'wa norĩ ma.

²¹ ĩtẽme simasa wamhã, te ãne siwi sadanha, aibã norĩ hã:

— Rowahutu'wa, aimreme hã tô sena na, wa tô aiwaihu'u za'ra ni. Asimirowahutu zama wẽ di. Asimiroti na 're da'ab'mairẽme mono õ di. Sena na te dama 're ĩ'aroti mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimirotizéb zarina.

²² ãne wa, a hã ma'ãpé, marĩ hã wama waihu'u za'ra na, marĩ hã wa te waihu'u za'ra da. E Roma ãma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'uiprazé hã wa te tãma 're po'o za'ra, ĩsimiwada'urizéb zarina. E 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, wẽ di. E tãma wẽ õ di. ãne niha ĩsimiroti hã ãma. — ãne te siwi sadanha.

²³ Tazahã ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Tinhimirowasu'u na te te tãma ãma upa za'ra da newa, ma tô ãne siwi sadanharĩ za'ra. Taha wa, te tãma nharĩ za'ra, aibã norĩ ma:

²⁴ — Rob'uiprazé ĩsapotore hã we ĩma 'maiwẽ wa'aba, te 'madã'ã da. E 'wai hãibarĩ, rob'uiprazé ĩsapotore na hã. E 'wa sisi ui'ééré duré, ãma hã.

Tawamhã ma asa ãma sada'ãbã za'ra, ãne:

— Roma ãma danhib'apito hãibarĩ ã hã, duré taha nhisi ui'ééré, ã hã. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra.

²⁵ Tawamhã Zezusi hã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Roma ãma danhib'apito ma, te za ĩsimiwada'uri zarina rob'uiprazé hã tãma 're ĩpo'o za'ra wa'aba

mo apâ, ãte wa. Tane duré, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, te za marĩ hã ãsimiwada'uri zarina tãma 're ãsõmri za'ra wa'aba mo apâ, ãte wa. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁶ Tinhimirowasu'u na te te tãma ãma upa za'ra da newa, ma tô danho'a siwi sadanha, aibã norĩ hã. Tazahã, tinhimirowasu'u na te te tãma ãma upa za'ra õ di, Zezusi hã. ãsimirowasu'u hã, wẽ uptabi di. Wẽ uptabi wa, ma ãma titob'uzu za'ra, aibã norĩ hã. Taha wa, te ari'iwi tihâimana za'ra oto.

Zezusi hã, da te ãsadanharĩzé wasu'u, dahãiwa'utuzém na

Mateusi 22.23-33; Marcusi 12.18-27

²⁷⁻²⁸ Tawamhã ma we aibã norĩ hã ãtẽme aimasa, Zezusihi u. Aibã norĩ hã, sadusezu. Ta norĩ hã 're dadã'ã za'ra mono wamhã, ab're hawi apã 're ãdahãiwa'utu za'ra mono õ na, te te dama 're ãroti za'ra mono. Zezusihi u simasa wamhã, ma tô tãma rob'rãzarõtõ za'ra, ãne:

— Rowahutu'wa, wahi'rada Mozési hã ma tô ãne dama roti: “Aibã ãmro ré hã 'ra õ ré, dã'ã wamhã, tizédé'aba mro na, te za timro ãsisãnawã hã, ai'uté hã te te 'maipoto da, ãwa ãsédé'aba 'ra ne, 're morĩ da.” ãne, wahi'rata nhimiroti na rob'ui'ééré hã. — ãne te Zezusihi ma sadawa 'rãzarõtõ za'ra, sadusezu norĩ hã.

²⁹ Te duré tãma rowasu'u za'ra:

— Aibã hã ãsisãnawã si hã te 're hãimana za'ra, 7 na ãhãiba za'ra hã. Tawamhã ãpoto'rada hã ma tô timro oto. Tazahã, 'ra õ ré, ma tô dãrã, aibã hã.

³⁰ Taha wa, ma tô ãsõsi hã duré ãma timro, tizédé'aba mro na. Tane nherẽ, ma duré dãrã, 'ra õ ré.

³¹ Taha wa, ma tô taha nhosi hã duré âma timro. Tane nherẽ, ma duré dêrâ, 'ra õ ré. ãne siparabâsi, ma tô aré sisõwa're're nasi âma timro za'ra. Tawamhã ma tô oto uburé sisarina ai'utõ, 'ra õ ré.

³² Tawamhã pi'õ zama ma tô oto dêrâ, timro norĩ zarina.

³³ Ìmro 7 na ìhâiba za'ra wamhã, e 'wai mro za bété pi'õ hã, ab're hawi apâ te te 're da'ahâiwa'utu mono wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. — ãne te siwi sadanha, sadusezu norĩ hã.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tâma rowasu'u za'ra, ãne:

— Ti'ab ré si, te za dasina 're damro za'ra.

³⁵ Hâiwa âma hã, dasina 're damro za'ra mono õ di za oto. Niwapsi, te za ab're hawi ahâiwa'utu, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're ì'awêsâmri mono norĩ hã, hâiwa âma ì'rata 're si'ubumroi u'âsi mono da.

³⁶ 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ ne, te za dê'â ãna 're hâimana u'âsi za'ra, dê'â waihu'u ãna. 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, te za 're dahâimana za'ra, ab're hawi za te te da'ahâiwa'utu wa.

³⁷⁻³⁸ Mozési hã ma tô dama waihu'u, ab're hawi 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìda'ahâiwa'utu mono zém na hã. Wede zapore ìro'o na, te te dama âma rob'ui'ére wamhã, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono dama wasu'u, tihi'rata norĩ nhib'apito na. Abra'âhã nhib'apito, te, u, 're hâimana, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Duré Izatihi nhib'apito, te, u, 're hâimana. Duré Zacoho nhib'apito te, u, 're hâimana. ãne te dama rowasu'u, Mozési hã. 'Re ìdahâimana u'âsi za'ra mono nhib'apito, te 're mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Dahâiba hã nhib'apito,

're morĩ õ di. Aihĩni te ĩsõ'a 're dahâimana za'ra. 'Re ĩdadâ'â za'ra mono norĩ zama, te ĩsõ'a 're hâimana za'ra. ãne, Mozési te te dama ĩrowasu'uzéb zarina, wa tô waihu'u za'ra ni. — ãne ma tô tãma sadawa 'rãzarõtõ za'ra, sadusezu norĩ ma, Zezusi hã.

³⁹ Tawamhã te rowahutu'wa norĩ hã Zezusihi ma nharĩ za'ra:

— Asimirowasu'u hã wẽ di, rowahutu'wa. — ãne te ãma tiwata za'ra.

⁴⁰ Taha wa, ma tô roti wẽ na sõwada za'ra, sadusezu norĩ hã. Taha wa, marĩ na te te siwi sadanharĩ waihu'u õ di oto, te te sina mreme wazéb za'ra wa, ta norĩ hã.

Danho'reptui'wa na, Zezusi te te ĩda'azadanharĩzé wasu'u

Mateusi 22.41-46; Marcusi 12.35-37

⁴¹ Tawamhã Zezusi hã te da'azadanha, ãne:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã Dawihi nhihudu te za, u, 're mo. E marĩ wa, te ĩsihudu na wasu'u za'ra ni.

⁴²⁻⁴³ Apito Dawi hã ma tô tinhib'apito na danho'reptui'wa hã sisi, tinho're na. ãne, Dawihi nho're na rob'ui'ééré hã:

“‘Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô ĩnhib'apito ma, tinha: ‘Īrata te za 're asãmra mo, ĩnhimire niwĩ dama aipire na ĩsiré 're aihâimana u'âsi mono da. Wa hã wa za te tãma 're nharĩ za'ra, asitob'ru norĩ ma, aima 're sib'uwa za'ra mono da.’ ”

ãne Dawihi nho're wasu'u na rob'ui'ééré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma danho're na, Saumusi na ĩbaihã nhisi na hã.

⁴⁴ Dawi hã tinhib'apito na te te sisi nherẽ, e niha te za ĩsihudu si 're hâimana, Danho'reptui'wa da, 'Re

ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã. — ãne ma tô Zezusi hã da'azadanha.

Zezusi te te dama ĩroti mono zé wasu'u, rowahutu'wa norĩ ne, 're dahâimana za'ra mono tã da

Mateusi 23.1-36; Marcusi 12.38-40

⁴⁵ Tawamhã uburé, da te wapari za'ra ré, te Zezusi hã tinha, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma:

⁴⁶ — Ma'ãpé, rowahutu'wa norĩ hã waihu'u za'ra wa'aba, ĩhâimanazém na hã. Ta norĩ hã uza pa ré, 're nomro mono da si, tãma ĩwê za'ra hã. Duré 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're ĩ'ubumroi mono zéb ãma dama pire wa, da te 're wazéb za'ra mono da, ma tô te te sima 're wê za'ra. Duré dama ĩpire norĩ simasisizém na 're ĩsi'ubumroi mono da si, tãma ĩwê za'ra hã, rowahutuzéb ãma duré 'ri para dasiré 're ĩdasaihuri mono zéb ãma hã.

⁴⁷ Rowahutu'wa zahã, te za pi'õi mrotõ norĩ wi, ĩsibro hã te te tiwi 're uprosi za'ra. Tane nherê, te ta norĩ hã danho'a 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi hã, 're hâimana wê uptabi za'ra mono newa. Taha wa, te te dama 're ĩ'arob'manharĩ mono zém nhipai u, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te tãma 're rob'manharĩ za'ëtê za'ra. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

21

Pi'õi mrotõ nhoprubzé wasu'u

Marcusi 12.41-44

¹ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma, ma tô da'ab'madã Zezusi hã, danhoprubzé, da te 're ĩsême mono zéb 're, ĩsibro pese norĩ hã te te sême ré, 'Re ĩhâimana

u'âsi mono ma. ãne na ma tô da'ab'madâ, 'ri 'wawi wa'ra 're, Zezusi hã.

² Pi'õi mrotõ zama ma duré 'madâ, ãsibrob'õ hã. Ta hã ma tô rob'uiprazé ãsapotore hã dame tiza, marĩ te te ãma ã'uipra da hã aré, syryre nherẽ.

³⁻⁴ Taha wa, te Zezusi hã tinha, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma:

— Tô sena, ã hã pi'õi mrotõ hã sibrob õ nherẽ, ma tô tinhoprurum na uburé da'a'rãnhipa. ãsiré norĩ hã rob'uiprazé hã nasi tãma ãsi'atarẽme za'ra si, te nasi sé. Tanei õ di, pi'õi mrotõ hã. Simarĩ õ nherẽ, tihãimanazéb da, te te aré ãtéde hã ma tô ãbãre tãma tisõ. ãne wamhã, ma tô tinhoprurum na uburé da'a'rãnhipa. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zé wasu'u, za ãsi'utõrĩzém na

Mateusi 24.1-2; Marcusi 13.1-2

⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tô 'ri 'rãihã ãma tiwata za'ra, ãne:

— ãne hã wẽ uptabi di, 'ri 'manharĩzé hã. Duré waipo wẽ di, danhibzari hã. — ãne te 'ri ãma tiwata za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhorõwa ãma.

Taha wa, te Zezusi hã tinha:

⁶ — Niwapsi te za dasiwi prurum ni, ãtẽ na 'ri hã. Tawamhã misi si te za oto simi'wara, ãne hã. Sisisiwi 'manomro waihu'u õ di za oto, ãne hã. Tãibã za oto. — ãne ma tô romhã ré ãma rowa'õtõ, Zezusi hã.

⁷ Tawamhã te siwi sadanha:

— Rowahutu'wa, e niwa te za ãne na hã ãma tiromhãiba. E marĩ te za watobro, ãsõwa, wa te ãma ãwaihu'u sirõmo za'ra zéb da hã. — ãne te sadanharĩ za'ra.

8 Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na sisarina datẽme 're nomro, ahã na. Wa hã ne, te za taré ãnhisi na dama 're siwasu'u za'ra, danho'reptui'wana. Taré te za duré te te dama 're rowasu'u za'ra, ãne: “Bãdã te za oto ãwa waptãrã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisudu hã.” ãne te za taré te te dama 're rowasu'u za'ra. Taha wa, te za aihãimana nhimiza'rese tiwi 're aihãimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipese sina datẽme 're ãnomro mono norĩ ãma, 're sasõmri za'ra wa'aba mono tõ da.

9 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're ãropupu'u za'ra mono zé hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Duré ti'ai ãma danhib'apito norĩ hã, da te 're ãsani za'ra mono zé wasu'u hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Dasi'wapé hã te za a'ã 're wairébé. Danhib'apito hã te za a'ã da te 're sani za'ra, tõ. Tane nherẽ, rob'rãsutu uptabi õ di za a'ã. — ãne ma tõ romhã ré tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

10 Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Danhipti'ai amoi u te za dasisõ 're dapra a'ã, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhã daro mono bã te za tõ 're dasiwasutu za'ra.

11 Nima niwĩmhã te za duré ti'a hã daré 're popo'o za'ra, sa'ëtẽ. Nima niwĩmhã, danho õ wa, te za da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Nima niwĩmhã te za duré dahãzé ãpire uptabi hã te te 're daduri. Marĩ ãpipa hã te za duré hãiwa nho're na danho'a 're wairébé.

12 — ãne na romhãimana õ ré, te za da te 're aiwaibui wa'wa. Rowasédé hã te za duré da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa. Rowahutuzéb u,

te za da te 're ai'mazasi za'ra wa'wa, aihâimanazém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za taré da te 're aiwē'ō za'ra wa'wa. Taha pari, te za da te 're aséme 'wa, dazazéb 're, 're aimasa wa'aba mono da. Īzazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, te za duré da te 're asimroi wa'wa, danhib'apito norī u. Roti'wa, si'upana te te ĩpisutu norī u zama, te za da te 're asimroi wa'wa.

¹³ Āne wamhã, ĩwasu'uwē na te za 're ĩdapo're pu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Duré asisōwa, asina aihâtâ'â te, asiwasu'uzéb zô 're rosa'rata hã za'ra wa'aba mono ō di za.

¹⁵ Wa hã wa za te 're aipawaptob za'ra wa'wa, danhib'apito norī ma, 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Āne wa, aimreme wē na te za aiwē'ō'wa norī hã 're ĩsōwada za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Nĩ'wam norī hã te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa, dazazéb 're, da te 're aséme aba mono da. Āté aimama norī hã te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa, âté asisānawã norī hã, âté asiwadi norī hã. Āté asawi'wa norī zama te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa. Taha zarina, te za ai'mai'uprosi aba ni.

¹⁷ Īzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa.

¹⁸ Tane nherē, aihâimanazé hã aiwi 're si'utōrī uptabi za'ra wa'aba mono ō di za.

¹⁹ Taha wa, te za 're asiptete za'ra wa'aba mo, ĩãma 're anomro u'âsi aba mono da. Tawapsi, te za asō'reptuzé hã asina 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo. — Āne ma tô tãma waihu'u sirōmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norī ma.

Zeruzarē ãma, za ĩropsisa'wari mono na rowasu'u Mateusi 24.15-28; Marcusi 13.14-23

²⁰ Tawamhã Zezusi hã ma duré tãma waihu'u sirõmo za'ra, ãne:

— Niwapsi te za dasi'wapéi 'manharĩ'wa norĩ hã Zeruzarê u aihutu, 'ri 'wawi wa'ra, te te siwi uirĩ da. Ta norĩ hã 'madâ'â za'ra wa'aba wamhã, te za ãwaihu'u sirõmo za'ra wa'wa, za te te daré ã'ri nhamra mono na hã.

²¹ Zudeza ãma, dame 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhã, te za êtê 'rãihã u asa'rei wa'aba mo, aiwara sina. 'Ri ahã ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhã, te za aiwairébé su'u 'wa, 'ri ahã nhiti. Rom na 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhã, 'ri ahã u 're asisisi aba mono õ di za.

²² 'Re ãhãimana u'âsi mono te te dama 're arob'manharĩ mono wa, te za rowasété si a'â 're sa'wari. Taha ré, te za marĩ hã uburé dazõ pusi, romhã ré, 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã te te ãma ãrob'ui'ééré za'ra zéb zarina.

²³ Tawamhã ãne hã rowasédé hã daré romhãimana wamhã, ãwasã ré norĩ ma hã tãma ropipa uptabi za'ra di za, ã'ra pré ré norĩ ma zama. 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te te dama 're ã'arob'manharĩ pipa mono zé båtã na hã, tãma 're ropipa za'ra mono di za, zudezu norĩ ma.

²⁴ Sib'ézé 'wapa na hã da'ahã na te za tadã'ã za'ra ni. Duré, ni'wam norĩ hã daro mono bâ, te za da te simro. Te za da te ãma ropé, daro mono bâ. 'Re ãhãimana u'âsi mono zazei'õ'wa norĩ hã sahi sina te za a'â te te dama 're roti za'ra, Zeruzarê ãma, zudezu'õ norĩ hã. Bådã hã ãwa tãma ãwaptã'ã za'ra zéb u, te za da'madã'ã 'rãsutu za'ra. — ãne ma tõ romhã ré tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

*Ti'ai āma dasiré ĩpodo hã apâ za we ĩmorizé wasu'u
Mateusi 24.29-31; Marcusi 13.24-27*

²⁵ Romhâ ré, ma tô duré āne hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã:

— Niwapsi te za marĩ aimawi hã 'madâ'â za'ra ni, bātâ na hã, a'amo na zama, wasi norĩ na zama. Ā poré a'a 'reptã'ã ma, te za tapahi za'ra ni, â poré nhibzaihã ma zama. Daro mono bâ, dama robzei'õ uptabi za'ra di za.

²⁶ Marĩ hã hãiwa na 're ĩsimasa mono hã, tizabzéb āma 're simasab u'âsi mono õ di za. Taha wa, te za daro mono bâ dawī tirobra za'ra, rowasédé hã dazô ĩwatobrozém na te te rosa'rata pipa za'ra wa.

²⁷ Tawamhã ti'ai āma dasiré ĩpodo hã hãiwa'a na, wa za wei apâ mo, danho'a. ĩwaihu'u pese uptabi na, wa za wei mo apâ, duré ĩhãiba na hã rowa'a sa'ētē uptabi na.

²⁸ Āne wana ré, marĩ hã pusi mono wamhã, te za asiptete na 're aihãimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré 're ai'rãiwahutu za'ra wa'aba mono. E marĩ wa. Romhutu na te za asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã asina ĩ'uwaimrami za'ra wa'wa. — Āne ma tô romhâ ré tãma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, Zezusi hã.

*Pidera wede wasu'u
Mateusi 24.32-35; Marcusi 13.28-31*

²⁹ Zezusi hã te duré romnhimir'é, pidera wede na, āne:

— Ma'āpé pidera 'rã na rosa'rata za'ra wa'aba, wede ĩpoto mono bâ.

³⁰ ĩsu té hã 're wairébé mono wamhã, te za āma 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, tã 're ĩta'a mono zéb u, 're ĩrob'umhutu mono zém na hã.

³¹ Tane duré, marĩ hã 're ãromhãimana mono zéb da, te aima ãwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 'madâ'â za'ra wa'aba wamhã, te za ãma ãrowaihu'u za'ra wa'wa, romhuture di oto, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb u hã.

³² Tô sena, wa ãne na aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ã hã uburé rowasédé hã dazô 're wairébé mono ré, ti'ai ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ hã ta norĩ hã 're dá'â za'ra mono õ ré, te za ãsõ'a za'ra ti'rãsutu, rowasédé hã.

³³ Nimahã na te za hãiwa norĩ hã ai'utõrĩ zahuré, ti'ai me. Si'utõrĩ zahuré nherẽ, ãnhimiroti hã si'utõrĩ õ di za. Pire na te za dama 're hãimana u'ãsi. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

³⁴⁻³⁵ Tawamhã Zezusi hã tinhimiroti na ma tô tãma 'rãsutu za'ra, ãne:

— Asimiza'rese sina, te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Datoi u hã ãsipãrĩ na 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di za. Marĩ na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. E marĩ wa. Rosa'rese õ ré, bádã ãpire, ãwa waptã'ã õ'umhasite. Rosa'rese õ ré, te robzari hã ãtede'wa hã te te 're waibu, wedenhorõ na. Tane, duré rosa'rese õ ré, te za bádã ãpire hã ãwa waptãrã, uburé ti'ai ãma hã.

³⁶ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mo. Te za duré asima 're ãrowaptẽrẽ u'ãsi za'ra wa'aba mo. E marĩ da. Marĩ hã 're wairébé mono wamhã, asiptete na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, apã we ãmorĩ wa, ãnho're asisép te, ai'rãipo tõ za'ra wa'aba da, ti'ai ãma dasiré ãpoto nho're. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

³⁷ Tawamhã Zezusi hã bãtã sidãpãsi, te nasi dama rowasu'u, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'Re ãhãimana

u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zéb âma. Barana hã te nasi ne, Oriwera na êtē 'rãihâ nhisi u. Tame ma tô nasi âma ti'awē.

³⁸ Awē wi, te nasi ĩtēme dasito, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhorōwa u, ĩmreme hã da te nasi wapari za'ra da.

22

Zezihi âma, da te ĩrosa'rata za'ra zé, da te dasiwi wĩrĩ da

Mateusi 26.1-5; Marcusi 14.1-2; Zuwã 11.45-57

¹ ĩ'u'êtē duptoĩ'ō, da te 're ĩhuri mono zéb u hã, romhuture dĩ oto, Pascowa na dato nhisi u hã.

² 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ĩpire norĩ hã, te rowahutu'wa norĩ me sima âma rosa'rata za'ra, pi'uriwi te te siwi wĩrĩ da, Zezihi hã. Dama pahĩ za'ra wa, te âne sima âma rosa'rata za'ra.

Zezihi te te dama hãiba nhomri da, Zudasi hã te te ĩrosa'ratazé wasu'u

Mateusi 26.14-16; Marcusi 14.10-11

³ Tawamhã Satanasi hã ma tô oto Zudasihi pē'ē 're âzé. Icarizoti na, Zudasihi nhisi hãiba amo hã. Zezihi me dame 're ĩmorĩ, Zudasi hã, 12 na ĩhãiba za'ra siré hã.

⁴ Tawamhã te oto mo, sasedoti ĩpire norĩ u. Duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zé 'madâ'â'wa norĩ u, te mo, ĩpire norĩ u, Zezihi âma te te sadawa pibu za'ra da, te te dama hãiba nhomri da.

⁵ ĩmreme te te wapari za'ra wamhã, tãma rowē za'ra di. Taha wa, te tãma ropisutu za'ra, rob'uiprazé te te tãma sōmri za'ra da.

⁶ Taha wa, ma tô Zudasi hã ãma saze za'ra, rob'uiprazé te te tãma sômri za'ra da, sasedoti ïpire norĩ hã. Taha wa, te oto rosa'rata, nimahã bâta na Zezusi te te dama hãiba nhomri da, danhimiza'rese ô ré.

⁷ Tawamhã bâdâ hã ma tô ïwa waptãrã oto, ï'u'ëtê duptoi'ô, da te 're ïhuri mono zé hã. Zudezu norĩ hã te za pone'ërebâ 'ra hã simro, tisaihurizéb da, Pascowa na dato nhisi na da hã.

⁸ Taha wa, te Zezusi hã Pedru norĩ ma rob'ru zahuré, Zuwãhã me, ãne:

— Mo oto ane wa'aba, wazô asipi wa'aba da, Pascowa te bâta na ïwasaihurizéb da hã. — ãne te tãma rob'ru zahuré.

⁹ Tawamhã te Pedru norĩ hã sadanharĩ zahuré, ãne:

— E momo ma tô asima ïrowê, asô ïwanhipi za'ra zéb da hã. — ãne te sadanharĩ zahuré.

¹⁰ Taha wa, te Zezusi asa tãma nharĩ zahuré:

— ïwapari pese aba. 'Ri ahâ u aimasisi aba wamhã, aibâ hã te za ïsöpêtê 'wa, piza'a â ré, te te ï'âri hã. Söpêtê aba wamhã, pibui wa'aba mono za, 'ri para u ïsébrézéb u.

¹¹ Tame te za 'ri tede'wa hã ïsadanharĩ 'wa, ãne: “Rowahutu'wa hã te wama tinha, wa te asadanharĩ da: E ma niwĩ 'ri 're wa'wa hã, ïsiré 're ïnomro mono norĩ me, ïwa ïwasaihurizéb da hã, Pascowa na dato nhisi na hã.”

¹² Tawamhã 'ri tede'wa, te za hãimo 'ri 're wa'wa za'ëne hã aima pisutu 'wa, marĩ ï'ubumro sirômo ãma. Tame te za wazô ïrobza'ra pese 'wa. — ãne te Zezusi hã tãma roti zahuré.

¹³ Tawamhã 'ri ahâ u simasisi wamhã, Zezusi te te tãma ï'awasu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tô

uburé anhopêtê zahuré. Tame ma tô dasa hã 'manharĩ zahuré, Pascowa na dato nhisi na da hã.

¹⁴ Tawamhã te za oto tasaihuri ni. Taha wa, te oto Zezusi norĩ hã ai'ubumro, saihuri da, tizadawa wasu'u'wa norĩ me.

¹⁵ Tawamhã te oto tãma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa tô ãsima wẽ upta, aime ãsa za'ra wa'aba da, te robzépata õ ré, Pascowa na 're ãdasaihuri mono zém na.

¹⁶ ãne, ãsa na 're ãsai mono õ di za oto. Bâdâ ãwa waptã'ã wapsi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã uburé da'ãma 're sib'a'uwẽ mono wapsi, wa za duré 're ãsa. Tawapsi, dasaihurizé hã marĩ te te ãwasu'u hã te ãsina uwaimrami wapsi, wa za duré 're ãsa. — ãne ma tô tãma siwaihu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhã ma hãsizé hã ti'ã, uwa 'ru 'rãi wa'ui ré hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, sõpru wa. Te duré tãma nharĩ za'ra:

— ã, ãhuri aba, uburé.

¹⁸ ã hã te 're hãsi mono õ di za oto, a'ã. Niwapsi, wa za duré te 're hãsi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã uburé da'ãma 're sib'a'uwẽ mono wapsi. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

¹⁹ ã'u'ẽne hã ma duré ti'ã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te duré ãré ãma tiwata, sõpru wa. Taha pari, ma tô te te wẽ'ẽ, ã'u'ẽne hã. Te te wẽ'ẽi mono parimhã, ma tô te te tãma sõmri, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma. Te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— ã, ã'u'ẽne hã huri aba. ã hã ãhãiba, te wasu'u, za asada ãsisõmri aba zé hã. ã hã te za 're ãhuri aba mo, ã'ãma 're asipo're pu'u u'ãsi za'ra wa'aba mono zéb da hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

²⁰ Tawamhã saihuri pari, ma duré hãsizé hã ti'ã, uwa 'ru 'rãi wa'ui ãsé ré hã. Te tãma nharĩ za'ra:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama ìropisutuzép té, te wasu'u, rob'râi wa'u hã. Rob'râi wa'u za'wari ne, asada ìdâ'â za'ra wa'aba wamhã, te za ìwi puru, ìwapru hã. Tô sena, te za te te dama ãma 're a'uwaimrami, te te dama ìropisutuzép té hã. ãne na waihu'u za'ra wa'aba da, te za ìwi puru, ìwapru hã.

²¹ Maãpé, asiwi waihu'u aba. Ni'wa hã ìzawi'wa newa, te ìme nhamra, wedeza na, dama ìnhomri'wa da hã.

²² Wa hã ti'ai ãma dasiré ìpodo hã wa za dârâ, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìma ìpisutuzéb zarina. ìdâ'â da, te te ìma pisutu nherê, aibâ ma, tâma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama ìhâiba nhomri'wai ma hã. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra.

²³ Taha wa, te 'râwi sisadanharĩ za'ra, ãne:

— E 'wa hã te za dama tisõ. — ãne te 'râwi sisadanharĩ za'ra.

²⁴ Tawamhã sima ì'maipire zô sõpré wa, ãma sisaze za'ra õ wa, te timreme na 'râwi si'wapé za'ra, ìsiré 're ìnomro mono norĩ hã.

²⁵ Taha wa, te Zezusi tâma nharĩ za'ra, ãne:

— Ti'ai ãma danhib'apito norĩ hã, simiwada'uri pese za'ra di. Duré, ìsiwaihu'u zarina, te za dama marĩ 'manharĩ wê 'wa na, da te 're sisi za'ra.

²⁶ Tane asima 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, a norĩ wa'wa hã. Asiré norĩ ma, aipire wa'aba nherê, te za tâma 're asidai'uté za'ra wa'aba mo. Duré dawada'uri'wa, 're anomro aba mono nherê, aiwapu na te za dama 're ìromhuri za'ra wa'aba mo.

²⁷ E 'wa hã, dama ìpire. E tisa da, wedeza na ìsãmra, dama ìpire. E dama dasai 'wapéi'wa hã

dama ĩpire. Tisa da, wedeza na ĩsãmra hã, tã dama ĩpire. Tazahã, wa hã dama dasai 'wapéi'wa ne, wa 're mo.

²⁸ — A norĩ wa'wa hã marĩ te 're sépata mono ré, ma tã ĩsiré 're anomro u'ãsi aba mo.

²⁹ Taha wa, roti'wa da, dama ĩpire na 're ĩhãimana mono da, ĩmama te te ĩma ĩpisutu ne, tane wa za duré wa hã aipisutu za'ra wa'wa, dama aipire na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, dama roti'wa da.

³⁰ A norĩ wa'wa hã niwapsi, te za ĩsiré 're asimroi wa'aba mo, wedeza na wasiré 're wasaihuri mono da, wa te 're âhuri mono da zama. Danhib'apito simasisizém na, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, 're roti za'ra wa'aba mono da. Wahi'rada Izarazé hã, 12 na ĩ'ra si'aibã norĩ hã. Taha nhihudu norĩ hã te za 're ĩ'madá'ã za'ra wa'aba mo. — ãne ma tã Zezusi hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zezusi hã, Pedru te te ĩpo're pu'uzé wasu'u

Mateusi 26.31-35; Marcusi 14.27-31; Zuwã 13.36-38

³¹ Tawamhã Zezusi hã te Pedruhu ma tinha, ãne: — Sima, ĩwapari pese. Satanasi hã ma tã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi aiwaptêrê za'ra wa'wa, tã sena ĩzazei uptabi 'wa zã, te te aipibu za'ra wa'aba da. Tridu hã ĩ'rã uptabi zã, da te 're ĩ'upõrĩ za'ra mono ne, te za te te 're aipibu za'ra wa'wa, ĩzazei uptabi 'wa zã.

³² Sima, tane nherê, ĩmama wi, wa tã te 're rowaptêrê aima, te te 're aipawaptob u'ãsi mono da, ĩ'ãma 're aimorĩ u'ãsi da. Apã ĩtême aipi'rai wapsi, te za asisãnawã norĩ hã 're ĩpawaptob za'ra

mo, hâimana nhiptete na 're nomro mono da. —
 ãne te Pedruhu ma tinha.

³³ Tawamhã Pedru hã te asa tãma tinha, ãne:

— Apito, wa tô ïsima wê, asiré ãma ïmorĩ da, asiré, da te ïnherê da nherê, duré asiré ïdâ'â da nherê. — ãne te Pedru hã tãma siwasu'u.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha, ãne:

— Pedru, ïwapari pese. ïzadawa para õ nherê, ã bātã na si'a hārã õ ré, te za si'ubdatõ dawi ïudã, aima ïza'rese õ na. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u siro, Pedruhu ma.

Zezusi hã, tisiré 're ïnomro mono norĩ te te ïpo're pu'u za'ra zé wasu'u

³⁵ Tawamhã Zezusi te sadanharĩ za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ hã, ãne:

— Datême te asatõrĩ za'ra wa'aba wamhã, wa tô aré aiwi sawi za'ra wa'wa, marĩ hã asiré 'wasari aba tõ da, rob'uiprazém nhemezé hã, duré ro'wapézé hã, duré aipara'uzazé wa'wa hã. E tawamhã marĩ hã aiwi sô rowaptã'ã aba õ di. — ãne te Zezusi hã sadanharĩ za'ra.

— Marĩ zô, wawi rowaptã'ã za'ra õ di. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra.

³⁶ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Rob'uiprazém nhemezé, ate wamhã, te za oto ï'ã, duré ro'wapézé, ate wamhã. Duré sib'ézé 'wapa õ wamhã, te za asi'upsibizé dama ïwe, ïwa'ãbã na sib'ézé 'wapa, asima uipra da.

³⁷ E marĩ wa, wa ãne aima 'ru za'ra wa'wa. ïwasété newa, te za rowasété 'manharĩ'wa norĩ zu ïma rob'manharĩ za'ra ni. ãne, duréihã ma tô romhã ré ï'ãma rob'ui'ére sirõmo za'ra ïbaihã na, 'Re ïhâimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ

hã. Taha wa, te za ĩ'ãma rob'ui'ééré zarina, tô ĩ'ãma uwaimrami za'ra ni. — ãne ma tô Zezusi hã romhã ré sina tãma rowaihu'u sirõmo za'ra.

³⁸ Tawamhã ãne te asa tãma nharĩ za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã:

— Wanhíb'apito, ãhãta sib'ézé 'wapa maparane.

— Wẽ di tô. Taha si. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã.

Zezusi norĩ hã, êtẽ 'rãihã ãma ĩsi'ubumrozé wasu'u Mateusi 26.36-46; Marcusi 14.32-42

³⁹ Tawamhã Zezusi hã ma oto rob u watobro, êtẽ 'rãihã u morĩ da, Oriwera u. Tamomo 're ĩne mono zéb u te duré mo, Oriwera u. ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã te ĩme ai'aba'ré.

⁴⁰ Tawamhã te te sima ĩwẽzéb u, ma tô ãma aihutu. Tame Zezusi te tãma roti za'ra, ãne:

— Ma'ãpé, asima rowaptêrẽ za'ra wa'aba, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'uri wi. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁴¹ Tawamhã ĩsiti za'ra te mo, siwaprosi sãmra da, romhã prã na. Tame ma hi'rãtitõ nhamra, Timama ma, mreme da.

⁴² ãne te Timama ma mre:

— ĩmama, asima wẽ wamhã, ĩma ba'a ĩdã'ázé hã, te robzépata tõ da. Tane nherẽ, te ĩsima ĩwẽzéb uwaibaba, ĩma pisutu õ di za. Aima ĩwẽzéb uwaibaba, te 'manharĩ da hã ĩma wẽ di. — ãne te Timama wi rowaptê.

⁴³ Tawamhã ma ĩtẽme sihãi'ré, hãiwa ãma romhuri'wa hã, te te pawaptob da, siptete na 're morĩ da, Zezusi hã.

44 Tiwi robzei'õ uptabi nherẽ, ma tô duré mre, Timama ma, mreme 'rãihâ na. Taha wa, ma tô 're su'u a'a, dawapru ne, ti'ai wa.

45 Tawamhã Timama ma, mreme pari, ma tô wahudu, tisiré 're ñomro mono norĩ u morĩ da apâ. Sõtõ za'ra ré, ma siza za'ra. Pě'ězé uptabi za'ra wa, te tinhotõ za'ra.

46 Taha wa, te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ wa, te asõtõ za'ra wa'wa. Ai-wahutu za'ra wa'aba. 'Re ñhâimana u'âsi mono wi, rowaptērẽ za'ra wa'aba asima, Wa'uburé nhimi-wada'uri wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

ZeZusi hã, da te ñ'ârízé wasu'u

Mateusi 26.47-56; Marcusi 14.43-52; Zuwã 18.3-12

47 Tawamhã ZeZusi te te tãma nharĩ za'ra ré, ma ñtême aihutu ni, da'ahâ na. Zudasi hã 12 na ZeZusihi siré 're ñomro mono norĩ me hã aré, ta hã 're ñmorĩ, te te sô danhimro, ZeZusihi zô. Tawamhã ZeZusihi u, ma ai'ré, 'rãwi te te sawi da, tob'rata hãrã na.

48 Taha wa, te ZeZusi hã tãma tinha, ãne:

— Zudasi, oro ñzawi pese 'wa zahã, ma ñtob'rata hãrã na taré dama ñzawi, ti'ai ãma dasiré ñpodo hã da te ñwaihu'u za'ra da. — ãne te tãma tinha.

49 Tawamhã ñsiré 're ñomro mono norĩ hã ma tô oto waihu'u za'ra, da te oto dasiwi ñ'ãri da na hã. Taha wa, te siwi sadanha, ãne:

— Wanhib'apito, e wa te da'wapé za'ra õ di za, wani'wa na, sib'ézé 'wapa na. — ãne te sina sadanharĩ za'ra.

⁵⁰ Taha wa, Zezusihi siré hã ma da'u'a ni, sib'ézé 'wapa na. Sasedoti ïpire uptabi ma romhuri'wa hã ma po're nhizâri ni, ïsimire niwĩ.

⁵¹ Tawamhã ma tô Zezusi hã tãma tinha, ãne:

— Tô'ã. Tane hã 'manharĩ tō. — ãne te tãma tinha. Tawamhã ma po're upi, tinhib'rata na. Taha wa, ma tipo're wẽ apã.

⁵² Zezusihi zô ïsihudu hã ta norĩ hã sasedoti ïpire norĩ, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorōwa 'madâ'â'wa norĩ, ïpire norĩ, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ. Taha wa, ma tô Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E wa hã danhibrob zô dapãrĩ'wa pã, ma bété we ïzô aihutu 'wa, sib'ézé 'wapa ré, uibroĩ ré zama.

⁵³ Bâtã sidâpãsi, wa tô asō'a wa'aba nasi aimasisi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb ãma. E niha bâ tameb ré, asiwi ï'âri aba ô di bété. ãhãna ma tô bâdã hã ïwa waptãrã, asiwi ï'âri aba zéb da hã, robra tede'wa hã pire na 're ïmorĩzéb da hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

Pedru hã, Zezusi te te dawĩ ï'udãzé wasu'u

Mateusi 26.69-75; Marcusi 14.53-54, 66-72; Zuwã 18.15-18, 25-27

⁵⁴ Tawamhã ma tô oto siwi ti'ã, Zezusi hã. Te te siwi âri wamhã, ma tô siwi saprō, sasedoti u, ïpire uptabi nhorōwa u. Pedru hã te romhã na te te dapibu.

⁵⁵ 'Ri 'wawi wa'ra 're, da te dasima ïpré za'ra u, ma wi, Pedru hã. Tame te nhamra Pedru hã, uzã, da te dasiwi ï'uirĩ norĩ 'rata.

⁵⁶ Unhama ãma sãmra ré, ma tô pi'ō hã 'madã, romhuri'wa hã. Taha wa, te 'madã'ã pese, te te waihu'u da. Te te waihu'u wamhã, te oto dama 'mahã, ãne:

— ãhã zama, te Zezusihi siré 're mo. — ãne te pi'õ dama wasu'u.

⁵⁷ Tane nherẽ, ma tô tiwi ai'udâ, ãne:

— Mare di. ãma sa'rese õ di, ta hã. — ãne te pi'õi ma tinha asa.

⁵⁸ Tawamhã ãma ronomro pari, te duré aibã hã Pedru 'madã, sãmra ré.

Taha wa, te Pedruhu ma tinha, ãne:

— A zama, te dasiré 're aimo. — ãne te tãma tinha. Tazahã, Pedru te asa tãma tinha, ãne:

— Mare di. Wa hã, õ norĩ siré hãĩ õ di. — ãne te aibã ma tinha.

⁵⁹ Tawamhã bãtã pibuzé hã misi te te sa'oto wi, te duré ni'wa hã tãma tinha, ãne:

— A hã te tô ãsiré 're aimo. A hã, Darireza hawimhã duré. — ãne te tãma tinha.

⁶⁰ Taha wa, te duré Pedru hã asa tãma tinha, ãne:

— Mare di. Tane ãma ãnharĩ hã, te waihu'u õ di. Sa'rese õ di. — ãne te aibã ma tinha. ãne na timreme hã te te 'rãsutu wi, ma awa'awi si'a hã hã.

⁶¹ Taha wa, ma tô Wanhib'apito hã aipi'ra. Sipi'rai wamhã, te Pedru hã 'madã'ã pese. Te te 'madã'ã wamhã, ma Wanhib'apito mreme na po're puru, Pedru hã. Romhã ré, ma tô tãma waihu'u siro, te te dawĩ ã'udãzém na, Zezusi hã. ãne ma tô tãma tinha: “ã bãtã na si'a hã hãrã õ ré, te za si'ubdatõ dawĩ ã'udã, ãzadawa para õ nherẽ.” ãne ma tô romhã ré, Pedruhu ma waihu'u siro.

⁶² ãne na oto ãmreme na sina po're pu'u wamhã, ma tô watobro rob u, Pedru hã. Taha wa, te oto aiwa'õ, sina pẽ'ẽzé uptabi wa.

⁶³ Tawamhã aibã norĩ hã ma tô Zezusihi ma nharĩ wasété za'ra, siwi ã'madã'ã'wa norĩ hã. Te duré nasi siwi ahã.

⁶⁴ Zazahâ na ma duré siwi 'rã ubu. Taha wa, te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ma'ãpé wama waihu'u zara na, ni'wa hã ai'azâri'wa hã. E niha ĩsisi hã. — ãne te nasi tãma nharĩ za'ra, te te nasi siwi ahâri sina.

⁶⁵ Te duré tãma nharĩ wasété za'ra, ĩwasété na.

⁶⁶ Tawamhã mararé ma tô zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã si'rã'õtõ, duré sasedoti ĩpire norĩ hã, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã. Si'rã'õtõ wamhã, ma tô dama 'ru za'ra, Zezusi hã da te we dasiwi saprõni za'ra da, ĩtẽmeb za'ra.

⁶⁷ Da te ĩtẽme dasiwi ãwisi wamhã, te siwi sadanha, Zezusi hã, ãne:

— E a hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩ'aipisudu, Danho'reptui'wa da. Ma'ãpé, wama asiwasu'u za'ra na.

Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Danho'reptui'wa na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba wamhã, e te za ãma ĩzaze za'ra wa'wa. Áté ãma ĩzaze za'ra wa'aba õ di za.

⁶⁸ Duré, ĩzadanhari za'ra wa'aba wa'rãmi, te asadanhari za'ra wa'aba wamhã, e marĩ te za ĩma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Marĩ hã ĩma waihu'u za'ra wa'aba õ di za.

⁶⁹ Tane nherẽ, wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã, wa za oto dama ĩpire na 're ĩnhamra, dama ĩpire uptabi 'rata. Wa za oto ĩsimire niwĩ 're ĩnhamra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata. — ãne te Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra.

⁷⁰ Tawamhã te duré siwi sadanha, ãne:

— E tawamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra na, ma tô 're asi'madâ'â mo. — ãne te siwi sadanha.

Taha wa, te duré asa tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— A norĩ wa'wa hã te ãnharĩ za'ra wa'wa, tane na hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁷¹Tawamhã te sima nharĩ za'ra:

— Tãibã oto. Da te wama ãwasu'u za'ra zéb zô, wanhimipari za'ra õ di za oto. Wasi'uihã na wa tô ãsiwasu'uzé hã wapari za'ra ni. — ãne te sima nharĩ za'ra, dama ãpire norĩ hã.

23

ZeZusi hã Piratuhu uiwada ãsabzé wasu'u

Mateusi 27.1-2, 11-14; Marcusi 15.1-5; Zuwã 18.28-38

¹Taha pari, ma tô aihĩni tiwahutu za'ra, ZeZusi hã te te siwi saprõni da, Piratuhu u.

²Tawamhã te te ãtẽme siwi ãwisi wamhã, ma tô siwi wasu'u wasété, ãne:

— ã hã ma tô dawĩ ro'wa'rutu, tinhimirowasu'u na. Roma ãma danhib'apito ma, rob'uiprazé hã da te tãma 're po'o za'ra mono tõ da, ma tô te te 're da'apa'uwati. Danhib'apito na te duré dama 're siwasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na, Danho'reptui'wa da. — ãne te taré ZeZusi wasu'u za'ra, Piratuhu ma.

³Tawamhã Piratu te ZeZusihi ma tinha:

— E a hã, zudezu norĩ nhib'apito. — ãne te sadanha.

Taha wa, ma tô ZeZusi hã asa tãma tinha, ãne:

— Tahata ma tô tane hã ããma ãwaihu tô. — ãne ma tô tizadawa na tãma wa'rã, ZeZusi hã.

⁴Tawamhã Piratu te dama tinha, ãne:

— ãwasété na te waihu'u õ di, wasété wa, te ãwẽ'õzéb da hã. — ãne te sasedoti ãpire norĩ ma nharĩ za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ me, uburé dama zama.

⁵ Tane nherẽ, te mreme tete na asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Tinhimirowasu'u na, ma tô te te dawı 're ro'wa'rutu, tinhimirowasu'u na, daza'rui mono bâ, Zudeza ãma. Darireza ãma, ma tô roti na sãna'rata. ãhãta ma tô wei wi oto. — ãne te taré wasu'u za'ra, Piratuhu ma, Zezusi hã.

⁶⁻⁷ Tawamhã te Piratu hã da'azadanha, damreme te te wapari wa:

— E ã hã, Darireza hawi te wei mo. — ãne te da'azadanha.

— İhe. Ta hawi te wei mo, tiza'rui hawi. — ãne te asa tãma rowasu'u za'ra ni.

Apito Erodi te te dama 're ĩroti mono zé, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hã. Taha wa, Piratu te te wapari wamhã, te tãma 'ru za'ra, Erodihi u te te siwi saprõni da, tame za a'â sãmra wa, Zeruzarẽ ãma.

⁸ Erodi hã Zezusihi wasu'u hã ma tô te te 're wapari. Taha wa, ma tô te te sima 're wẽ u'âsi, Zezusi te te sabu da. Tawamhã, ĩtẽme da te dasiwi ãwisi wamhã, toi uptabi di Erodi hã, titõmo na te te oto 'madâ'â wa. İsõ'a, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã tiwaihu'u pese na te te 'manharĩ da, ma tô aré sima wẽ, Erodi hã.

⁹ Taha wa, ma tô Erodi hã marĩ na sadanharĩ ahã, Zezusi hã. Tazahã, te te sada'âbã õ di asa.

¹⁰ Taha wa, te oto Erodihi u aimasa, sasedoti ĩpire norĩ hã. Rowahutu'wa norĩ me, te ĩtẽme aimasa. Mreme tete sina, ma taré siwi pisutu za'ra, Zezusi hã.

¹¹ Tawamhã Erodi norĩ hã ma tô Zezusihi ãma tiwa'ẽ za'ra, taré. Tinhib'a'uwẽ norĩ me, ma ãma tiwa'ẽ za'ra, da'wapéi'wa norĩ me. Ma tô ãma tito za'ra. Dasi'ubuzém na ma tô siwi ãma hãiba ubu,

ĩwě na. Tawamhã Erodi hã te oto dama ti'ru, apâ da te dasiwi saprõni da, Piratuhu u. Taha wa, te apâ siwi saprõ.

¹² Piratu norĩ hã Erodihi me, te aré 're si'ruiwapari zahuré. Āhãna, ma tô oto sisawi zahuré.

Zezi hã da te dasiwi wĩrĩ da, Piratu te te ĩdazazezé wasu'u

Mateusi 27.15-26; Marcusi 15.6-15; Zuwã 18.39-19.16

¹³ Tawamhã Piratu te sitēme dazô hã, sasedoti ĩpire norĩ zô, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ĩpire norĩ zô. Duré roti'wa norĩ zô, te tihârâ za'ra, ĩsib'a'uwě norĩ me, te te ĩtēme ubumro da.

¹⁴ ĩtēme sihutu wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— We ĩtēme asiwi ãwisi aba wi hã, ma tô ãne ĩma ĩwasu'u za'ra wa'wa: “Āhã nhimirowasu'u zarina, te oto ro'wa'rutu na 're dahãimana za'ra.” Āne ma tô ĩma ĩwasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, wa tô asõ'a za'ra wa'aba, sadanharĩ pese aré, ĩwasété zô, ĩwasédé hã ãma sa'ra za'ra wa'aba wa. Tazahã, marĩ hã ãma hãimana õ di, ĩwasédé hã.

¹⁵ Erodi hã te te duré sadanharĩ wamhã, marĩ hã te te ĩmanharĩ wasété zé hã te te duré ãma sõpētē õ di. Taha wa, ma tô we apâ watēme satõrĩ za'ra, marĩ hã ãma hãimana õ wa. Marĩ te te 'manharĩ wasété õ nherē, e niha wa za dama ti'ru, da te dasiwi wĩrĩ da. Mare di.

¹⁶ Taré wa za da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, te te siwi 're pré'é mono da. Taha parimhã, wa za satõ, apâ morĩ da. — Āne te Piratu hã tãma nharĩ za'ra.

¹⁷ Pascowa na dasaihurizép sidâpâsi, ma tô Piratu hã dazazém hawi te te 're da'azani, misi si.

18 Tawamhã aihĩni te damreme 'rãihã na tãma nharĩ za'ra ni, ãne:

— Da te dasiwi wĩrĩre. Barabasihi si, wama wazere za'ra na apã. — ãne te ãma 'mahãrã za'ra ni, Piratu hã.

19 Barabasi hã dazazéb 're, te dame 're sa. Ĩsimiroti zarina, ma tã dasi'wapé hã watobro, ro-manu norĩ zada, Zeruzarē ãma. Ma tã duré da'maiwĩ, Barabasi hã. Taha wa, ma tã dasiwi sērē ni, dazazéb 're, sab da.

20 Piratu hã ma tã sima wē, Zezusi hã apã te te satōrĩ da. Taha wa, te ãne duré dama tinha.

21 Tane nherē, damreme 'rãihã na te nasi 'mahãrã za'ra ni, ãne:

— Wedepo'o nnonhi'rãmi na, da te dasiwi sasōmri, dã'ã da. — ãne te nasi 'mahãrã za'ra ni.

22 Tawamhã te Piratu hã duré dama tinha:

— E marĩ te te 're ab'manharĩ wasété mono bã. Ĩwasété zõ, te sadanharĩ wamhã, marĩ hã ãma hãimana õ di. E niha wa za bété taré dama ti'ru, da te dasiwi wĩrĩ da. Mare di. Taré wa za ti'ru, da te dasiwi 're pré'é mono da. Taha parip si, te za mo, ĩzadawa para. — ãne Piratu te dama tinha. Si'ubdatõ oto ĩmreme hã.

23 Tane nherē, te aihĩni norĩ hã ãma sé za'ra, mreme 'rãihã na, ãne:

— Wedepo'o nnonhi'rãmi na sa'o, dã'ã da. — ãne te nasi 'mahãrã za'ra ni. Taha wa, Piratu ma tã oto dawapa.

24 Da te tiwi ĩwaptērēzéb uwaibaba, ma tã pisutu, wedepo'o nnonhi'rãmi na sa'o da, Zezusi hã, dã'ã da.

²⁵ Da te dasima ãwẽ za'ra zéb uwaibaba, ma tô dama ti'ru, aibâ, da te wazere da, dazazém hawi watobro da, apâ morĩ da. Aibâ nhimiroti zarina, ma tô dasi'wapé hã watobro aré, romanu norĩ zada hã. Ma tô duré da'maiwĩ, aibâ hã. Taha wa, ma tô sêrê ni, dazazéb 're, sab da. Tawamhã Piratu te oto ti'ru, Zezusi hã te te siwi âri da da'wapéi'wa norĩ hã, da te dasima ãwẽ za'ra zéb uwaibaba, te te tâma 'manharĩ za'ra da, Zezusihi ma.

Zezusi hã, wedepo'o nnonhi'rãmi na dâ'â da, da te dasiwi ãsasõmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-44; Marcusi 15.21-32; Zuwã 19.17-27

²⁶ Tawamhã Zezusi hã te oto siwi saprõ, ãdâ'ázéb u. Te te siwi saprõni ré, ma tô buru hawimhã aibâ hã da'razâ. Aibâ nhisi hã, Sima na ãsisi hã. Simahã za'ru nhisi hã, Sireni na. Te te da'razâri wa, ma tô siwi pa'â, da'wapéi'wa norĩ hã. ãsisé ma tô tâma hiri za'ra wedepo'o nnonhi'rãmi hã, Zezusihi zarina te te âri da. Taha wa, te ãsarina ti'â.

²⁷ Tawamhã da'ahâ na te Zezusihi zarina ai'aba'ré ni. Pi'õ zama, te dame ai'aba'ré, wawa sina. Zezusihi ãma pẽ'ézé uptabi za'ra wa, te 'ry'ry.

²⁸ Taha wa, Zezusi hã ma tô ãtẽme aipi'ra za'ra, pi'õ norĩ u, te te tâma nharĩ za'ra da, ãne:

— Pi'õ norĩ, Zeruzarẽ ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ hã, ãzõ ai'ry'ry wa'aba tõ. Áté asisõ si, te za 're ai'ry'ry wa'aba mo, ai'ra norĩ zõ zama.

²⁹ Niwapsi dama 're rowasété za'ra mono di za. Taha wa, te za nharĩ za'ra ni, ãne: “Pi'õi 'ra'õ norĩ ma si, 're rowẽ za'ra mono di za, duré niwa ai'uté te te ãwapsõmri za'ra õ norĩ ma zama.” ãne te za nharĩ za'ra ni.

³⁰ Duré dama rowasété wapsi, êtê 'rãihâ ma, te za tasi'ru za'ra ni, danhisiwi waptã'ã da, te te da'uprosi da. Duré sa'a ma, te za tasi'ru za'ra ni, te te dazuwã za'ra da.

³¹ E marĩ da, wa tô romhâ ré aima rowa'õtõ za'ra wa'wa. ãhãna, mi wapti'i ré, te za oto rowasédé hã ãma 'manharĩ za'ra ni. Mi hã 'ré wamhã, e niha za bété. Dama 're rowasété uptabi za'ra mono di za. — ãne te Zezusi hã pi'õ norĩ ma nharĩ za'ra.

³² Zezusihi me, te aibã norĩ hã dasiwi saprõni zahuré ni, ãsiré dâ'ã zahuré da, ta norĩ hã. Rowasété 'manharĩ'wa zahuré, aibã norĩ hã.

³³ Tawamhã ma tô oto ãwisi za'ra, Da'rãihi na romnhisi u. Tame ma tô siwi sasõ Zezusi hã, wedepo'o nhonhi'rãmi na dâ'ã da. Ma duré rowasété 'manharĩ'wa norĩ hã ãsiré sasõmri zahuré ni. Te ãma aiwa'aba zahuré, ãsimire niwĩ, duré ãsimi'e niwĩ.

³⁴ Tawamhã Zezusi hã te Timama ma tinha, ãne:

— ãmama, da'ãma 'madã'ã õ di za, da te ãma ã'manharĩ wasété za'ra zé hã. Da te dasiwi ãwaihu'u ãna, ma tô ãma 'manharĩ wasété za'ra ni. — ãne te Timama ma tinha, Zezusi hã.

Tawamhã êtê zapotore ã'ui'ééré ré hã ma tô nasi sima sãmra, Zezusihi uzazéb zõ. Taha zarina, ma tô sima ãma aipé.

³⁵ Zezusi norĩ hã simnhatã ré, te zudezu norĩ hã ã'rata asimro, te te 'madã'ã za'ra da. Taha wa, te roti'wa norĩ hã sima nharĩ za'ra, ãne:

— Ma tô te te 're da'anho'reptu aré. Tô sena Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te pisutu wamhã, ma'ãpé sisõ'reptu. — ãne ma tô ãma tiwa'ê za'ra.

³⁶ Da'wapéi'wa norĩ zama, ma tô ãma tiwa'ẽ za'ra. Tawamhã ma ãtẽme ai'rẽ za'ra, te te tãma wẽ za'ra da, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ãsẽ hã, ãwa'ãbã syry hã.

³⁷ ãne te tãma nharĩ za'ra:

— A hã zudezu norĩ nhib'apito wamhã, ma'ãpé asisõ'reptu na. — ãne te tãma nharĩ za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã.

³⁸ Zezusihi 'rãĩ uwaibaba, te ãma ãrob'ui'ére ré hã da'o. “ã hã, zudezu norĩ nhib'apito.” ãne ãma ãrob'ui'ére hã.

³⁹ Tawamhã rowasété 'manharĩ'wa hãiba amo hã te tãma tinha, ãne:

— A hã Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te aipisutu wamhã, ma'ãpé asisõ'reptu na. Wa norĩ zama, wanho'reptu na. — ãne te Zezusihi ma tinha, wa'ẽ sina.

⁴⁰ Taha wa, ma ãsiré hã ãma sadapsisi, ãne:

— Tô'ã. E 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihãzé, asima pipa ã bã, ma tô tane tãma ãnha. Wa norĩ hã wa wasiré waza'o ni, apito nhimiwada'uri zarina. Taré, da te wama rob'manharĩ õ di, dasiwi.

⁴¹ Wa norĩ hã wawasété wa, ma tô wama rob'manharĩ ni. Tazahã, ã hã marĩ hã te te dama 'manharĩ wasété õ di. — ãne te tãma tinha.

⁴² Taha wa, te Zezusihi ma tinha, ãne:

— Zezusi, ã'ãma aipo're pu'u za, Danhib'apito na apã we aimorĩ wamhã. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha, ãne:

— Tô sena wa za aima waihu'u. ã bãtã na te za ã'rata 're asãmra mo, rowẽ uptabi ãma. — ãne ma tô aibã ma ropisutu, Zezusi hã.

Zeusihî dâ'âzé wasu'u

Mateusi 27.45-56; Marcusi 15.33-41; Zuwã 19.28-30

⁴⁴ Tawamhã ma tô ti'abzuma oto. Abzuma wamhã, ma tô tirobra, daro mono bâ. Bâdâ siprazéb u, te oto robra si nomro.

⁴⁵ Bâdâ sipra wi, ma tô zazahã hã hâihaipo'o, 'ri 're wa'wa nhitobzé hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma hã.

⁴⁶ Taha wa, ma tô Zeusihî hã Timama ma tinha, mreme 'rãihã na:

— ãmama. ãhãta, wa za ãpẽ'ẽzani hã aima tisõ, asib'rata. — ãne te si'mahã, mreme 'rãihã na. Tawamhã awa'awi ma pẽ'ẽ hai'utõ oto.

⁴⁷ Tawamhã aibã hã ma tô ãma rob'madã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã, romanu hã. Te te ãma rob'madã'ã wamhã, te ãma tiwata, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma. ãne te tinha:

— Nare õ hã, aibã 're ãmorĩ wẽ tô. — ãne te tinha.

⁴⁸ Tawamhã da'ahã na ma tô tasi'rã'õtõ ni, da te ãma rob'madã'ã za'ra da. Tawamhã Zeusihî hã dã'ã wi, te 'ri tẽme apã ai'aba'rẽ ni, dawawa sina. ãma dapẽ'ẽzé uptabi za'ra di.

⁴⁹ Zeusihî zawi pese'wa norĩ hã, romhã na ma tô ãma 'madã'ã za'ra. Pi'õ norĩ zama, te romhã na ãma 'madã'ã za'ra, Darireza hawi ãsarina ãsi'aba'rẽ norĩ hã.

Zeusihî da te ãsẽrẽzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Marcusi 15.42-47; Zuwã 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Aibã hã te 're hãimana, Zuzé na ãsisi hã. Arimateza na ãsa'ru nhisi hã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Aibã hã ãwẽ. Hãimana wẽ uptabi di, dama. 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb zõ, te 're simipari u'âsi. Ta

hã, roti'wa ãpire. Zudezu norĩ ma roti'wa ãpire norĩ siré, te 're simasisi. Tazahã, Zezusi te te siwi âri da, te te sima ãma roti za'ra wamhã, te te ãma dazazei õ di.

⁵² Zezusi hã dã'â wamhã, te oto Piratuhu u mo Zuzé hã, Zezusihi hãiba hã te te tiwi waptêrê da.

⁵³ Taha wa, ma tô ãma saze, Piratu hã. Taha wa, ma tô si'ra, wedepo'o nthoni'rãmi hawi, Zuzé hã. Te te si'rai wamhã, ma tô hãiba ubu, zazahã ãhãirã na. Taha pari, ma tô tisê, ab're wa, êtê zahãpã ab're sirõmo wa. Tame ma tô Zezusihi hãiba hã tisê, da te ãwa ãda'manherê'õ wa.

⁵⁴ Âhã romhuri 'rãsutu na ma tisê. Romhutu na te za zudezu norĩ hã romhuri zahãrizé hã 'madã'ã za'ra.

⁵⁵ Tawamhã Zuzé hã ab're u morĩ wamhã, ma tô pi'õ norĩ hã ãsarina ai'aba'ré. Zezusihi zarina, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi we ãsi'aba'ré, pi'õ norĩ hã. Tawamhã ab're hã ma tô sabu za'ra. Duré Zezusihi hãiba, Zuzé te te ãsêrêzé hã ma tô sabu za'ra.

⁵⁶ Tawamhã 'ri tême te apã ai'aba'ré. Taha wa, ma tô marĩ hã sada wa'u za'ra, wedewa'u ãsadaze hã, te te siwi ãma hãiba u'ré da. Romhuri zahãrizém na hã ma tô tiwa'utu za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutuzéb zarina.

24

Zezusi hã, ãmama te te ãhãiwa'utuzé wasu'u

Mateusi 28.1-10; Marcusi 16.1-10; Zuwã 20.1-10

¹ Dumidu na rowa'a wi, te pi'õ norĩ hã ai'aba'ré, ab're u. Marĩ wa'u te siré âri za'ra, ãsadaze hã.

² Ab're u sihutu wamhã, êne ma tô 'madã'ã za'ra, ab're nhitobzé hã. Sitob õ di oto. Ni'wa hã ma tô ab're nhiti pi'ra.

³ Tawamhã sisisi wamhã, te te sãmri za'ra õ di, Wanhib'apito Zezusihi hãiba hã. Robaba di.

⁴ Te te waihu'u za'ra õ wa, te ãne sima rosa'rata za'ra:

— E niha ab're hã baba di. E mahãta ãhãiba. — ãne te sima sô amrami za'ra. Tawamhã aibã norĩ hã maparane ma ãtẽme aima'wa. ã'uzã hã ma ai'ubuzi zahuré.

⁵ Taha wa, ma tô pi'õ norĩ hã tãma tipahi za'ra. Pahi te, ma tô aiwẽ'ẽ za'ra, ti'ai u. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra, pi'õ norĩ ma:

— E niha da, te ãhãiba zô ãrob'madã'ã za'ra wa'wa, adã'ã 'ru ãma. Apã ma tô hãiwa'udu.

⁶⁻⁷ ãme nomro õ di oto. Ma tô hãiwa'udu, Darireza ãma 're sãmra mono ré, ma tô romhã ré aima siwasu'u sirõmo za'ra wa'wa aré, ãne: “Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã te za dama ãnhomri ni, aibã ãwasété norĩ ma. Wedepo'o nhonhi'rãmi na te za dasiwi ãzasõmri ni, ãdã'ã da. Bãdã maparane ããma si'utõrĩ õ ré, wa za apã hãiwa'udu.” ãne ma tô romhã ré aima siwasu'u sirõmo za'ra wa'wa. — ãne ma tô Zezusihi mreme na ãma po're pu'u za'ra, aibã norĩ hã.

⁸ Taha wa, ma tô pi'õ norĩ hã ãma tipo're pu'u za'ra, Zezusihi mreme na.

⁹ Taha pari, te ab're hawi apã ai'aba'ré, ãsazei'wa norĩ u. Aibã 11 na ãhãiba za'ra norĩ ma, ma tô rowasu'u pese za'ra, Zezusihi siré 're ãnomro mono norĩ ma. ãsiré ãsi'ubumro norĩ ma zama, ma tô tãma rowasu'u pese za'ra.

¹⁰ Pi'õ norĩ nhisi hã, ãne: Mariza Madarena, duré Zuwãna, duré Mariza, Ti'aduhu na. Ta norĩ hã ãsiré pi'õ norĩ me, ab're u ãsi'aba'ré hã, te Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ ma rowasu'u pese za'ra.

¹¹ Tane nherẽ, ãsimirowasu'u na te te saze za'ra õ di, taré newa.

¹² Tane nherẽ, Pedru hã ma tô wahudu, ab're u wara da, te te sabu da. Ab're u wisi wamhã, ma tô sô aiwẽ'ẽ, te te sô rob'madâ'â da. Sô siwẽ'ẽi wamhã, ã'ubuzéb si, ma tô sabu. Taha wa, ma tô apâ mo 'ri tẽme, tob'uzu sina, marĩ hã ãhãimana na.

*Emausi u, ãsazei'wa norĩ nebzé wasu'u
Marcusi 16.12-13*

¹³ Tawamhã tô taha båtã na te tineb zahuré, Emausi na 'ri wa'õtõ nhisi u, Zezusihi zazei'wa norĩ hã. Zeruzarẽ hawi te tineb zahuré, 'ri wa'õtõ u. Zeruzarẽ hawimhã, 10 na ti'ai pibuzé hã, Emausi u hã.

¹⁴ Nep sina, ma tô te te sima rowasu'u zahuré, uburé marĩ hã ãwairébé mono na.

¹⁵ Te te sima rowasu'u zahuré mono ré, duré ãma sisada'ãbã zahuré mono ré, ma tô Zezusi hã ãma tiwisi zahuré. Te oto ãme timorĩ zahuré.

¹⁶ Titõmo na ma tô 'madâ'â zahuré. Tane nherẽ, te te waihu'u zahuré õ di, ni'wa newa.

¹⁷ Tawamhã Zezusi te sadanharĩ zahuré, ãne:

— E marĩ, te asima ãwasu'u wa'aba mo, bådãdi na ane wa'aba sina. — ãne te sadanharĩ zahuré. Taha wa, ma tô mazahãri zahuré. Ubu pire zahuré di.

¹⁸ Tawamhã ma tô ãhãiba amo hã sadanha, Tezopasi na ãsisi hã:

— Zeruzarẽ ãma 're asãmra mono nherẽ, e aiwétési aima ãsa'rese õ, ã nimosi marĩ hã ãwairébé mono hã. — ãne te sadanha, Tezopasi hã.

¹⁹ Taha wa, ma tô Zezusi hã asa sadanharĩ zahuré:

— E marĩ, wairébé mono bã bété. — ãne te sadanharĩ zahuré.

— Zezusi, Nazaré hawi ĩmorĩ ma, ma tô rob'manharĩ wasété za'ra ni. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo aré. Tiwaihu'u pese na ma tô marĩ hã te te dama 're ab'manharĩ aré, ĩwẽ hã. Duré mreme pire na, te 're mo. ãne na ma tô waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ãne na hã uburé ma tô waihu'u za'ra ni.

²⁰ Tane nherẽ, wa'madâ'â'wa norĩ hã sasedoti ĩpire norĩ hã ma tô danhib'apito u siwi saprõ. Roti'wa norĩ dama ĩpire norĩ me, ma tô ĩtẽme siwi saprõ, te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi wĩrĩ da. Taha wa, ma tô ĩsimiwada'uri zarina, dasiwi sasõmri ni, wedepo'o nnonhi'rãmi na dâ'â da.

²¹ Izarazéhé nhihudu norĩ hã, danhimiwada'uri na oto 're wahâimana za'ra mono tõ da, te te 're wa'apawapto mono da ne, wa tô 're wanhimnhasi za'ra aré. Āhãna bâdâ maparane ma tô ãma ne, da te ĩwĩrĩzém na hã.

²²⁻²³ Ni'wam norĩ hã pi'õ norĩ hã ma tô ai'aba're ab're u, wasiré ĩsazei'wa norĩ hã. Tane nherẽ, te te siwi sãmri za'ra õ di, ĩhâiba hã. Ab're hã baba na, ma tô sô sabu za'ra. Apâ sihutu wamhã, ãne te wama rowasu'u za'ra: “'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ si, wa tô wasiwi 'madâ'â za'ra ni, hãwa hawi we ĩne hã. Zezusi hã, u, dâ'â õ di. Te u, oto 're mo. ãne ma tô wama rowasu'u zahuré.” ãne te pi'õ norĩ hã wama rowasu'u za'ra. Taha wa, wa tô ãma watob'uzu za'ra ni, ĩsimirowasu'u za'ra na hã.

²⁴ Taha wa, ma tô wasiré norĩ hã 'mane, pi'õi wa'rãmi, ab're u. Te te robzabu zahuré wamhã, ab're hã baba na ma tô duré sabu zahuré, pi'õ norĩ nhimirowasu'u zarina. Te duré wama rowasu'u za'ra, Zezusihi hãiba hã te te ĩsãmri zahuré õ na.

— Āne te tãma rowasu'u zahuré, Zezusihi ma, Tezopasi norĩ hã.

²⁵⁻²⁶ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ zahuré, āne:

— E niha bété, waihu'u su'u aba õ di, sazei aba da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u mono bã, Danho'reptui'wa na rob'ui'ééré hã. Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisudu hã te za a'ã robzépata, rowasédé, da te tãma 'manharĩ wamhã. Taha parip si, te za rowē ãma 're sãmra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãpisutuzéb uwaibaba. — Āne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u zahuré, sō'awi tãma siwasu'u zahuré õ nherē, Danho'reptui'wa na.

²⁷ Romhã ré, ma tô ãwana Danho'reptui'wa na rob'ui'ééré za'ra ni. Tawamhã Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré na, te oto tãma rob'rãzarõtõ zahuré. Taha pari, uburé 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ, te te ãma ãrob'ui'ééré za'ra na, te tãma rob'rãzarõtõ zahuré.

²⁸ Tawamhã ma tô rob'umhutu za'ra oto, 'ri wa'õtõ u hã, Emausi u hã. Zezusi hã te aré tiwi timorĩ waré zahuré.

²⁹ Taha wa, ma tô tãma nharĩ zahuré, tiwi morĩ zahuré tõ da:

— Wa'rata asãmra a'ã. Ma tô wawi tihãiwahã. Te za wawi tirobra. — Āne te tãma nharĩ zahuré.

Taha wa, ma tô āzé 'ri para u, ãrata sãmra zahuré da, a'ã.

³⁰ Tawamhã ãrata te tinhamra zahuré, siré sai-huri da. Sãmra wamhã, ma tô ã'u'ēne hã ti'ã, Zezusi hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, sōpru wa. Taha pari, ma tô te te wē'ē, ã'u'ēne hã. Ma tô tãma sōmri zahuré.

³¹ Taha wa, ma tô oto waihu'u zahuré, Zezusi hã. Tazahã, ma tô tiwi aimani zahuré.

³² Taha wa, te ĩsa'u sima rowasu'u zahuré, ãne:

— Bâdâdi na we te te wama rowasu'u mono ré hã, e watoi ôre, wapẽ'ẽ 'remhã. Wato sina, wa we wa te wapari. Wapari ze ti. — ãne te sima rowasu'u zahuré.

³³ Tawamhã awa'awi, ma tô tiwahutu zahuré, Zeruzarê u neb da apã. Simasisi wamhã, ma tô Zezusihi siré norĩ hã sabu za'ra, 11 na ĩhãiba za'ra hã. 'Ri para, te siré ai'ubumro, ĩsazei'wa norĩ me.

³⁴ — Tô sena, ma tô Wanhib'apito hã hãiwa'udu. Simahã ma, ma tô sihã'i'ré. — ãne te tãma rowasu'u za'ra, datême ĩsimasisi norĩ ma.

³⁵ Tawamhã Wanhib'apito, bâdâdi na ĩtême ĩwisi zahuré na, ma tô asa dama rowasu'u zahuré, ĩsazei'wa norĩ ma. Duré, Wanhib'apito te te ĩwaihu'u zahuré zém na, ma tô siwasu'u zahuré. ĩ'u'êne te te tãma ĩwẽ'ẽ zahuré na, ma tô duré Wanhib'apito hã waihu'u zahuré. ãne na ma tô siwasu'u zahuré, Zezusihi zazei'wa norĩ ma.

Zezusi hã, tizazei'wa norĩ ma, ĩsihã'i'réze wasu'u Mateusi 28.16-20; Marcusi 16.14-18; Zuwã 20.19-23; Atusi 1.6-8

³⁶ Tawamhã ĩsazei'wa norĩ ma, te te rowasu'u zahuré ré, ma tô Zezusi hã ĩwa'wa tizab za'ra. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

³⁷ Tawamhã dahãiba warõ newa, ma tô tãma tipẽ'ẽwara za'ra.

³⁸ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, ma tô ĩma aipẽ'ẽwara za'ra wa'wa. E marĩ da, ma tô ĩwawã za'ra wa'wa, ĩhãıwa'utuzém na.

³⁹ ĩnhib'rada, 'madâ'â za'ra wa'aba. Duré ĩpara hã 'madâ'â za'ra wa'aba. Ma'ãpé oto ĩzaze za'ra wa'aba. Wa hã tô, Zezusi. Dahãıba warõ hã nhi õ di, duré hi õ di. Wa hã ĩnhi ré hã, duré ĩhi ré hã. Ma'ãpé asib'rata na ĩ'upi za'ra wa'aba, tô sena ĩzaze za'ra wa'aba da.

⁴⁰ — Āne ma tô Zezusi hã tãma si'ru za'ra. Taha wa, ma tô tinhib'rada hã tãma sõ'a za'ra, duré tipara hã.

⁴¹ ĩmreme te te wapari za'ra wamhã, te 're to za'ra, tipẽ'ẽ na. Tãma rowẽ uptabi za'ra di. Tane nherẽ, Zezusi hã hãıwa'utu õ newa, te te ãma saze za'ra õ di. Taha wa, mrab zõ te sadanharĩ za'ra oto, Zezusi hã:

— E mra, te aima tihãımana za'ra wa'wa. — Āne te sadanharĩ za'ra.

⁴² Tawamhã syry na ma tô tãma sõmri za'ra, tepe zebre hã.

⁴³ Tawamhã ma ti'â, te te 'rẽne da, ĩsõ'a za'ra.

⁴⁴ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Romhã ré wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa, ai'rata 're ĩnhamra za'ra wa'aba mono ré hã, marĩ hã za ĩzõ ĩwairébé mono na, Mozésihi nhimi'ui'ére zarina, duré 'Re ĩhãımana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'ére zarina, duré ĩsõ're na rob'ui'ére zarina. — Āne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

⁴⁵⁻⁴⁶ Tawamhã ma tô ãne tãma waihu'u za'ra, ĩbaihã na rob'ui'ére zarina:

— Romhã ré ma tô ãne ĩ'ãma rob'ui'ére za'ra ni: “Danho'reptui'wa te za robzépata za'ëtẽ, 'Re ĩhãımana u'âsi mono te te ĩpisudu hã. Tane nherẽ,

bâdâ maparane âma si'utõrĩ õ ré, te za hâiwa'udu apâ, ab're hawi.

⁴⁷ Duré, te za ĩwasu'uwẽ na ĩsadawa para te te 're dapo're pu'u za'ra, âne: 'Dawasédé hã te za da te 're rême pese za'ra. Tawamhã te za te te dama 're apari dawasédé hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.' Āne te za ĩwasu'uwẽ na uburé te te âma 're dapo're pu'u za'ra, daro mono bâ. Zeruzarẽ âma ĩsãna'rada hã za." Āne ma tô duré romhã ré âma rob'ui'ééré za'ra, ĩbaihã na hã.

⁴⁸ A norĩ wa'wa hã ma tô ĩ'ãma ĩ'madâ'â za'ra wa'wa, ĩdâ'âzé hã. Duré ĩhâiwa'utuzé hã ma tô ĩ'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, te za ĩwasu'u wẽ'wa, 're anomro aba mo.

⁴⁹ Wa hã wa za we atẽme satõrĩ za'ra wa'wa, ĩmama te te aima ĩropisutu za'ra wa'aba zéb zarina. Taha wa, te za a'â 'ri ahâ âma sô asimipari za'ra wa'wa, hâiwa hawi te we atẽme ĩsatõrĩ za'ra wa'aba zéb u, ĩwaihu'u pese na 're ĩmorĩ ne, 're anomro aba mono da. — Āne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

*Zezusi hã, hâiwa u ĩmorĩzé wasu'u
Marcusi 16.19-20; Atusi 1.9-11*

⁵⁰ Tawamhã Zezusi hã ma tô tisiré 're ĩnomro mono norĩ hã te te simro, 'ri ahâ nhiti, Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi u. Tamomo te te rob'umhutu za'ra wamhã, ma tô tinhib'rada hã wahutu, tisi hawimhã, ĩwẽ hã te te tãma sõmri za'ra da, Zezusi hã.

⁵¹ Tawamhã taha ré, ma tô tiwi timorĩ za'ra. ĩmama hã ma tô tiwi âri za'ra, hâiwa u.

⁵² Tawamhã ĩsa'u, te Zezusihi âma tiwata za'ra, hi'rãtitõ. To sina, te apâ ai'aba'ré, Zeruzarẽ u.

⁵³ Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma, te 're si'ubumroi u'âsi, 'ri 'wawi wa'ra 're, ãma 're wata u'âsi za'ra mono da.

cc

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavãnte (BR:xav:Xavãnte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavãnte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavãnte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavãnte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

cci

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c